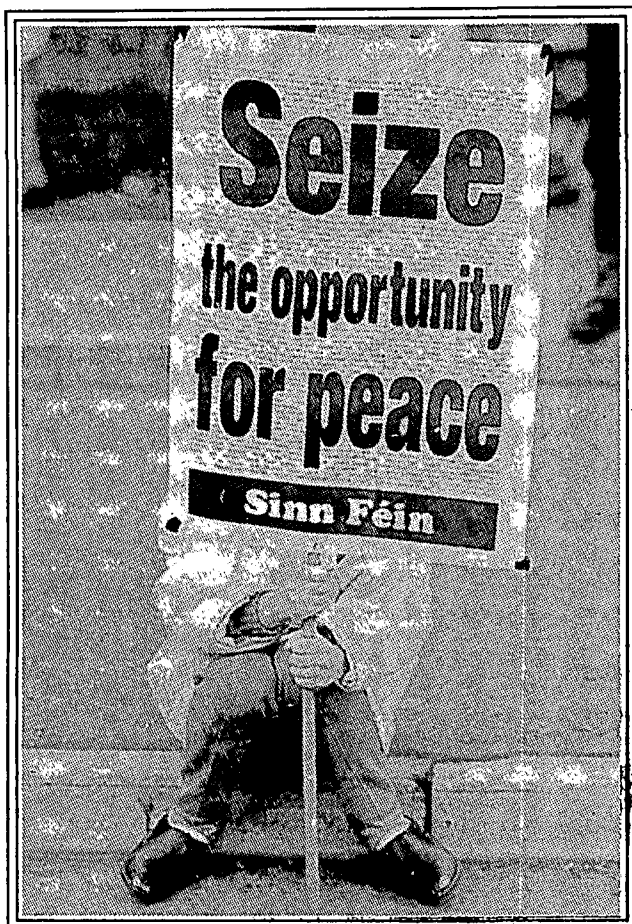

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 8 de setembre de 1994 ■ Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona ■ Director: Manuel Valls i Serra ■ Any XVI - Núm. 781 ■ 175 ptes.

L'IRA decreta l'alto-el-foc

La pau a l'Ulster, ¿és a prop?

La decisió de l'Ira, d'un alto-el-foc unilateral, ha omplert d'esperança i ha fet que alguns qualifiquessin aquest esdeveniment d'històric. La veritat és que ha estat molt difícil d'aconseguir, i el primer ministre irlandès, Albert Reynolds, no s'ha estat de dir que «Irlanda és a la vora de la pau»...

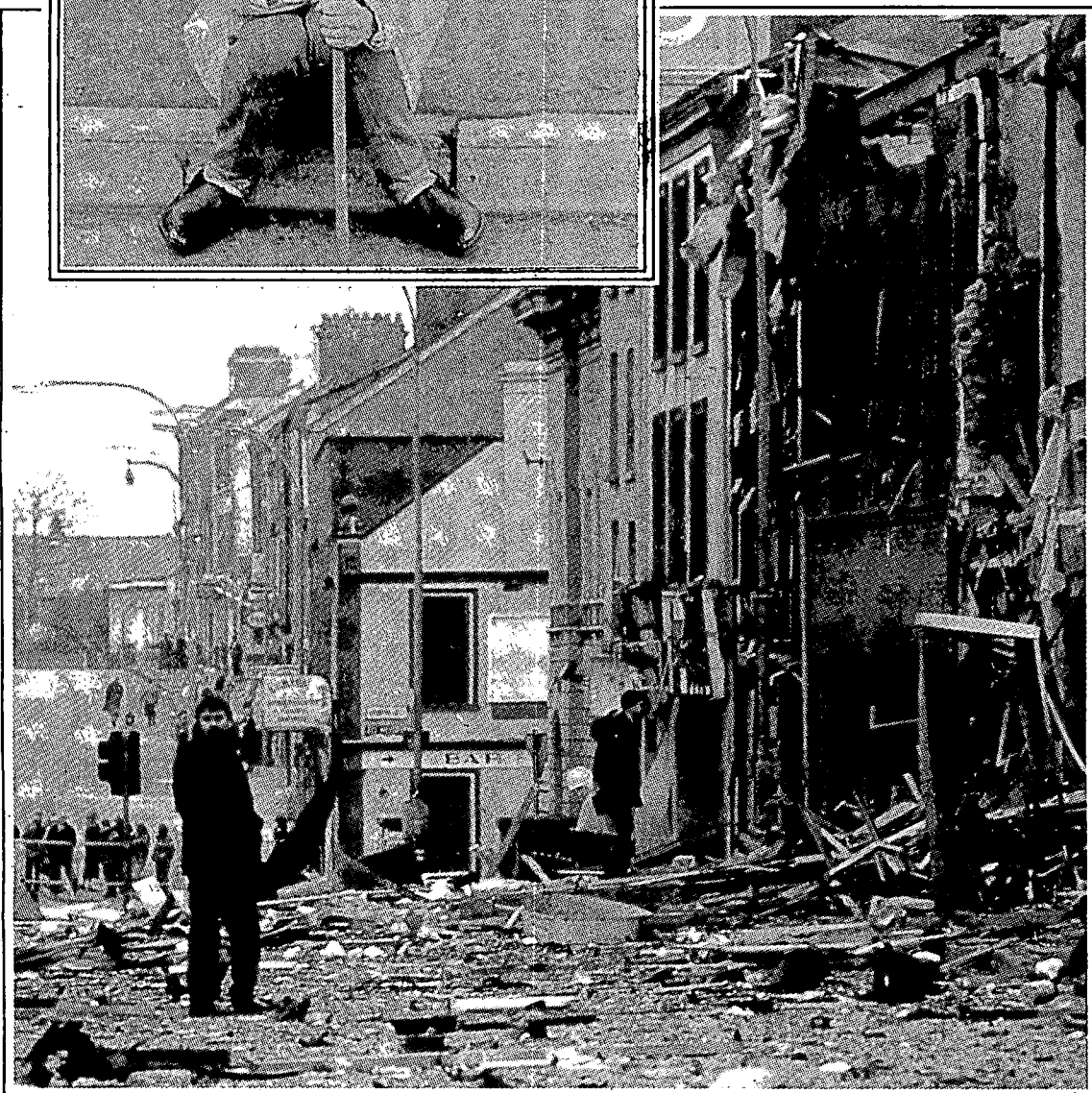
Segons l'Ira, l'alto-el-foc és de duració indeterminada, i alguns el consideren definitiu. Però d'això el govern britànic que presideix John Major vol tenir-ne la seguretat i reclama una nova declaració en aquest sentit.

A l'Ulster, la decisió ha estat rebuda amb diferent signe. Per part dels catòlics, que actualment ja representen el 41% de la població, es manifesta una incontenible alegria, i es contempla la possibilitat de la reunificació irlandesa, i ho han celebrat amb manifestacions al carrer... mentre que els protestants, capitanejats pel reverend Ian Paisley, protesten iradament, i proclamen que «hi ha tots els ingredients per a una guerra civil»... i no aturen la seva violència i s'ha produït l'assassinat a ple carrer d'un catòlic...

Els protestants acusen el govern de Londres d'haver-se rendit a les exigències de Sinn Féin (braç polític de l'IRA) i estan disposats a boicotejar tota possible negociació. Cal recordar que el govern de Londres havia dit que no negociaria mentre hi hagués violència per part de l'IRA, i ara amb l'alto-el foc s'han obert totes les possibilitats.

És molt interessant el paper que en tot aquest afer han tingut els irlandesos de Nord-amèrica en la marxa vers l'apaivagament dels ànims, i en conèixer la notícia de l'alto-el-foc, el president Clinton ha enviat a Belfast a Bruce Morrisson, un dels seus pròxims col·laboradors, amb la promesa d'ajuda econòmica (entre 120 i 200 milions de dòlars) per ajudar a sortir de la crisi econòmica que pateix la província; i al mateix temps ha aixecat les restriccions d'entrada als Estats Units per a membres del Sinn Féin.

Potser sí que ha arribat per a l'Ulster l'hora de la pau, malgrat els obstacles que pugui oposar-hi la fins ara totpoderosa majoria protestant.

Desperfectes produïts per una bomba de l'IRA a Lurgan el 1992. El cartell d'una infant catòlica resa: «Aprofita l'oportunitat de la pau»

11 de setembre: Diada Nacional de Catalunya

«Diada nacional: responsabilitat cívica»
Editorial a pàg. 3

«Meditació cristiana sobre la nostra Diada» de l'arquebisbe Ricard-Maria Carles, a pàg. 11

La Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat

Us convida a la celebració de la Missa que s'ofrirà en sufragi per tots els qui han lliurat la seva vida per Catalunya, el dia 11 de setembre, a les 10 del matí, a la Basílica de Santa Maria del Mar, de Barcelona, i que presidirà el senyor rector de la parròquia, Mn. Francesc Tort i Mitjans.

«"L'Església
família", el
demà de
l'Àfrica»,
entrevista amb
Mons. L. Mon-
sengwo, bisbe
de Kisangani
(Zaire), a
pàgs. centrals

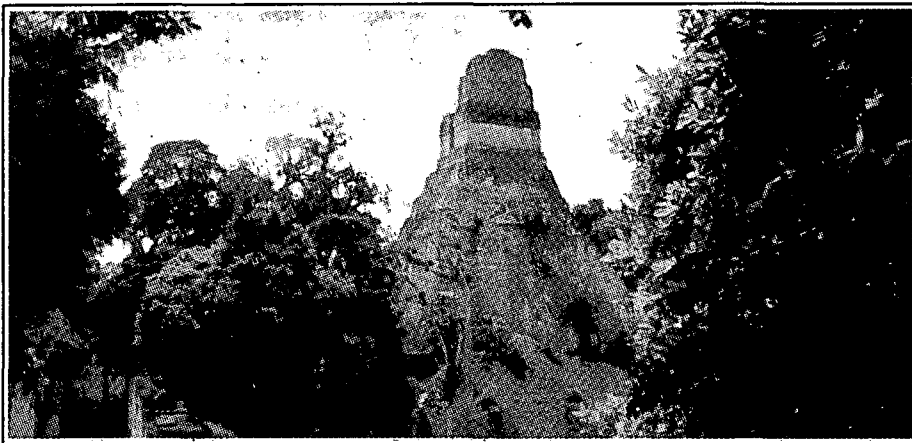

VIATGE A

Del 5 al 18 de novembre

MÈXIC / YUCATÁN / GUATEMALA

«Un repàs a les cultures pre-colombines i a l'evangelització»

- CIUTAT DE MÈXIC i santuari de Guadalupe.
- TEOTIHUACÁN: punt neuràlgic de la mitologia mexicana.
- VILLAHERMOSA: capital moderna de l'estat de Tabasco i antic centre de la cultura olmeca.
- PALENQUE: important centre arqueològic de la cultura maia, situat al bell mig de la selva tropical.
- MÈRIDA: ciutat colonial construïda pels espanyols, capital del Yucatán.
- KABA: amb el Palau de les Màscare, la construcció més extravagant de l'imperi maia.
- UXMAL: elegància en els seus edificis i rica decoració.
- CHICHÉN ITZÁ: espectacular centre de culte maia.

- CANCÚN: important zona turística, banyada per les clares aigües del Carib.
- ISLA DE LAS MUJERES: petita illa del Carib, envoltada de palmeres i cabanes rústegues.

GUATEMALA:

- TIKAL: bressol de la civilització maia, situada al centre de l'exuberant selva tropical del Petén.
- GUATEMALA: capital del país.
- CHICHICASTENANGO: vila indígena amb mercat artesanal.
- LLAC ATITLÁN: als peus d'aquest volcà, amb interessants poblats on es mantenen vius els costums i les tradicions.

AVÍS:

Les dependències de l'Associació d'AMICS, a la plaça d'Urquinaona, restaran obertes els matins, de 10 a 1, durant tot el mes d'AGOST.

Terra Santa

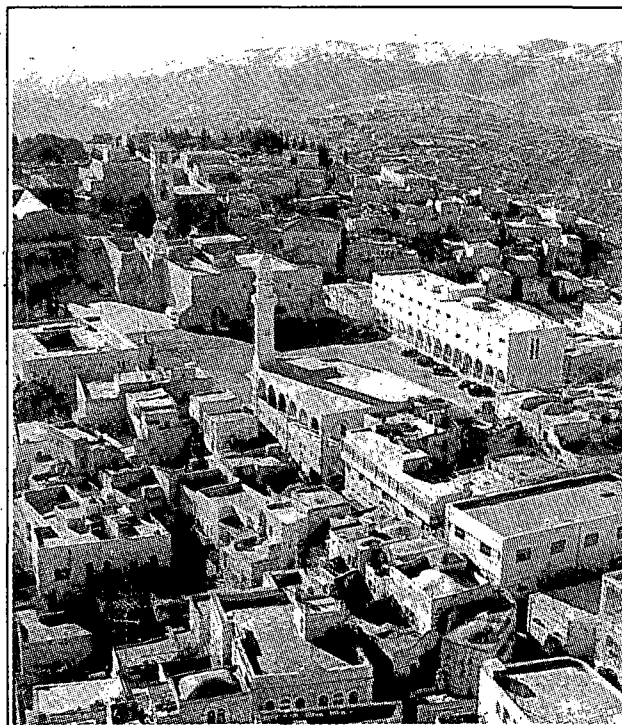
Del 3 al 12 d'octubre

VISITANT, COM A «PELEGRINS DE LA PARAULA», LA JUDEA I LA GALILEA:

Jerusalem (sant sepulcre, via Dolorosa, cenacle, muntanya de les Oliveres, esplanada i mur occidental del Temple, etc.) i el seu entorn (Betània, Ain Karem, etc.), Betlem, Jericó, la mar Morta i el riu Jordà, el llac de Tiberíades, el mont Tabor, Cafarnaüm, Canà de Galilea, Natzaret, el mont Carmel, etc.

PODEU FER-VOS «PELEGRINS DE LA PARAULA» SEGUINT DE PROP LES PETJADES DE JESÚS

DEMANEU INFORMACIÓ

Podeu demanar-ne informació per telèfon, per correu o bé personalment a l'associació
AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA:

Pelegrinatges i viatges: Plaça Urquinaona, 11 3r. 3a. A. 08010 Barcelona - Telèfon: **301 37 18**

Diada nacional: responsabilitat cívica

Si haguéssim de triar un mot d'ordre per a la nostra Diada nacional parlariem, en primer lloc, de responsabilitat. Només un país de ciutadans responsables progressa.

La responsabilitat va més enllà que la reivindicació. No és que aquesta no sigui doblement necessària: dels ciutadans a les institucions polítiques i socials pròpies de Catalunya i d'aquestes a l'Estat. Però és insuficient i podria generar una dimissió de les obligacions de la societat civil i una esperança il·lusòria en la capacitat de les administracions. Una societat responsable segurament haurà de reivindicar, però farà moltes coses més. Una societat reivindicadora per sistema podria relaxar l'autoexigència que ha de ser el motor decisiu del país. No hem de témer enfrontar-nos amb la nostra realitat i demanar-nos amb rigor quin ús en fem del grau actual d'autonomia. Ben segur que la societat catalana agrairà

als seus polítics aquest exercici que esvairà qualsevol ombra de desconfiança o de desconfiança en les nostres institucions, tan treballadament aconseguides.

El nostre sentit de responsabilitat és especialment necessari en el terreny social. No parlem de crisi econòmica, no perquè aquesta no sigui important, sinó perquè ja preocupa prou. Creiem més necessari insistir en la necessitat d'una distribució més justa dels recursos, també —o encara més— en moments de relativa precarietat. Voldríem una Catalunya més solidària, amb menys distàncies socials, amb més oportunitats per a les famílies i, doncs, amb més possibilitats de pujar i educar els fills. Una Catalunya amb menys marginació. I no ho diem pensant només en l'administració. La solidaritat neix a la consciència de cada persona.

També ens cal impulsar la responsabilitat de país. Dol, en alguns moments, adonar-se dels excessos del partidisme. Els partits, tothom ho sap, són per al país i no a la inversa. Caldria fer més visible per als ciutadans la base

comuna de servir per a això. Quan els partits passen de la confrontació democràtica a la desqualificació i a l'insult, el ciutadà es desmoralitza i el sistema es desprestigia.

Escau, finalment, a l'orientació del nostre setmanari fer una crida a la responsabilitat cívica dels cristians. En aquests moments, quan les enquestes revelen una baixa de la valoració de la política en l'opinió general, convé recordar que el compromís a favor del bé comú de la societat és una exigència de la fe. Cadascú el realitzarà segons les seves possibilitats i les seves circumstàncies. Però cap cristià no s'en pot considerar al marge. També en aquest moment és bo recordar la independència de l'Església respecte dels partits polítics i el seu respecte a la pluralitat d'opcions, fetes en consciència, dels catòlics. El fet que quan alguns projectes polítics entren en contradicció amb els criteris morals de l'Església —coneguts a bastament— aquesta assenyali aquella contradicció, no pot estranyar ningú. Forma part del seu servei a la societat a la qual aporta la seva concepció de l'home i de la vida.

Que la Diada nacional d'enguany acreixi el nostre sentit de responsabilitat en la construcció del futur de Catalunya.

TRIBUNA

Què pot significar el fet que l'Ave verum de Mozart sigui emprat com a música de fons per fer propaganda d'un desodorant a través de les imatges de dos cossos joves? Que un producte cultural superior —una melòdia clàssica— fruit de la inspiració religiosa en la fe en el cos de Crist, nascut de Maria Verge, crucificat per nosaltres i ofert en aliment espiritual en l'Eucaristia, és posat al servei d'una necessitat inferior —evitar les males olors de la suor— a través del goig sensual d'uns cossos atractius. No cal dir que es confia en l'eficàcia d'aquest fons «místic» aplicat a imatges enganxoses per vendre el producte en qüestió.

Ja sé que un anunci no és la cultura. Però en la nostra cultura hi ha anuncis, hi ha cançons, hi ha films, hi ha novel·les, hi ha espectacles... d'aquest estil. Aleshores, si la cultura és l'atmosfera humana en la qual aprenem i expressem el nostre ésser, podem dir que una cultura s'animalitza quan posa al servei del nivell psíquic inferior de l'home, tots els recursos de què disposa la persona humana, és a dir, en fa un «ideal cultural».

Explicuem-nos.

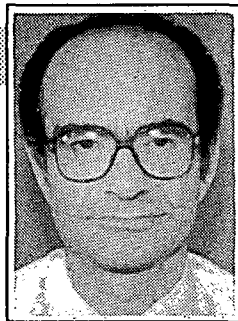
De manera molt esquemàtica tenim en l'home un nivell biològic, que ens és comú amb els vegetals, fet de nutrició i de reproducció; un nivell psíquic inferior, que ens és comú amb els animals, fet de sentits i passions, i un nivell psíquic superior, que ens fa pròpiament homes, fet d'intel·ligència i voluntat.

La persona humana ho és tot, i renunciar o menysprear un d'aquests nivells, sempre ha conduït a ideals culturals desastrosos. Cal però comprendre que hi ha un ordre i una jerarquia, per a la bona integració del conjunt.

L'home és home quan integra nutrició i reproducció, sensibilitat i passió, en el judici serà de la intel·ligència i en l'elecció lliure del bé per part de la voluntat. I aquí

L'animalització de la cultura

■ Ferran Guillén

rau la grandesa i la joia de ser home.

Si a més, per l'obertura a l'infinit que comporta la capacitat de comprendre i d'estimar, l'home reconeix i accepta de ser creatura de Déu, i s'obre a la Revelació i al seu missatge de Salvació, aleshores la joia de ser home ve com transfigurada, les tensions del seu ésser i de la seva història, vénen integrades, i l'esperit humà —el fons original i únic que ens fa «imatges de Déu»— s'eixampla en la promesa pregustada de l'eternitat.

I és aquesta joia única i definitiva la que sols pot apaivagar la inquietud del nostre cor.

Ara bé, la nostra cultura, en el sentit més ordinari, i quant és vehiculada pels «mass media», cerca incrementar els beneficis dels productes industrials, falsejant l'ideal humà i donant com a experièn-

cies sublimes, petites satisfaccions físiques o psíquiques insignificants i, a vegades, perverses. Per això, aquesta cultura, no pot fer res més que exagerar el camp visual i auditiu de tal manera, que el desig, que neix espontani dels sentits, esdevingui irresistible.

Gràcies per intentar «apassionar-nos», tot evitant d'introduir elements raonables o veritablement alliberadors! Quina responsabilitat!

No cal dir que una cultura que tendeix

a animalitzar ha perdut tota veritable referència ètica, i que lògicament, l'animalització, en els seus efectes desastrosos, només es pot intentar frenar amb policies i presons, puix que la consciència moral, que pertany al nivell superior, ha estat hàbilment ofegada.

Ara bé, l'home, el jove, el nen, submergit en una cultura televisiva i cinematogràfica, que es dedica majoritàriament a excitar sentits i passions, fins a límits àdhuc mèdicament perillosos, no és estrany que hagi «oblidat» Jesucrist. I no falten veus que subratllen la incompatibilitat entre el paradís a l'abast que semblen proposar els «mass media», i la «moral de l'Església», ridiculitzada i presentada en desconexió al missatge i a la gràcia de Jesús.

¿No us sembla evident que alguns «productors» de cultura a Occident, avui, volen fer oblidar Jesucrist?

D'altra banda, els fruits d'aquesta cultura, així manipulada, són també evidentment tan desastrosos, que la necessitat de redescobrir el veritable ésser de l'home —ontologia— i el missatge de salvació personal i social que Déu li adreça —història— es fa imperiosa. I això és Crist.

«...l'home que vol entendre's fins al fons de si mateix —no solament segons els criteris i les mesures immediats del propi ésser, parcials, a voltes superficials, imperfectes i àdhuc aparents—, amb la seva inquietud, la seva incertesa i àdhuc amb la seva feblesa i pecaminositat, amb la seva vida i la seva mort, ha d'acostar-se al Crist. Per dir-ho així, ha d'entrar en ell amb tot el seu ésser, ha d'«apropiar-se» i assimilar tota la veritat de l'encarnació i de la redempció per trobar-se a si mateix. Si s'acompleix en ell aquest procés profund, aleshores dona fruits no sols d'adoració de Déu, sinó també de profund meravellament de si mateix». (Joan Pau II, *Redemptor hominis*, n.10).

Ferran Guillén és escolapi

...una cultura que tendeix a animalitzar ha perdut tota veritable referència ètica, puix que la consciència moral, que pertany al nivell superior, ha estat hàbilment ofegada.

...no falten veus que subratllen la incompatibilitat entre el paradís a l'abast que semblen proposar els «mass media», i la «moral de l'Església», ridiculitzada i presentada en desconexió al missatge i a la gràcia de Jesús.

Director: Manuel Valls i Serra
Director adjunt: Jaume Planas i Pahissa

Coordinació: Josefina Picas i Pauné
Redacció i col·laboradors: Joan Carrera Planas; Núria Albert; Montserrat Albert; Josep M. Aragonès; Jordi Bassas; Pilarín Bayés; Pietat Campmàjor; Oriol Camps; Pere Campàs; Salvador Cardús; Miquel Àngel Codina; Rosa Collé; Guillem Farré; Francesc Gamissans; Núria Giral; Joan Guiteras; Jordi Jorba; Pau López; Enric Graupera; Jaume Mora; Antoni Munne; Francesc Nicolau; Núria Oriol; Albert Pera; Tomàs Puntí; Joan Salvador; Pere Tena; David Vidal; Pere Vives; Miquel Estradé; Francesc d'A. Picas; Pere Saumell.

Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA;

Norbert Miracle, TORREDEMBARRA; Joaquim Blanch, TORTOSA; Enric Benavent, VILANOVA I LA GELTRÚ; Antonio Gil, ANDALUSIA I SUD D'ESPANYA; Glòria Carrizosa i Guillem Farré, BARCELONA; Maria del Pilar Brault, FRANÇA.
Disseny: Josep Samper i Aledo. Compaginació: Carlos Aguado.
Redacció, administració, publicitat i autoedició:
C/ Puiggari 5-7, Telèfon: 490 59 88, Fax 490 20 35 - 08014 BARCELONA.
Impressora: Publiagraf, S. A. L. Passatge Valeri Serra, 30,
Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA. D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.100 Ptes.
Resta d'Europa: 19.604 Ptes. □ Amèrica: 24.804 Ptes. □ Àfrica: 24.804 Ptes.
□ Àsia: 35.724 Ptes. i Oceania: 35.724 Ptes

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona
Fundadors i membres honoraris del patronat:
Mn. Joan E. Jarque i Juglar i Mn. Francesc Malgosa i Riera
President: l'Arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard Mª Carles i Gordó
President delegat: Mons. Joan Carrera Planas, bisbe auxiliar de Barcelona
Vice-president executiu: Ricard Foraster i Ruiz
Patrons: Josep-Rafael Carreras, Ramon Casals, Antoni Bascompte, Gaspar Vilarrúbies, Pere Planellas, Pere Fàbregues, Marcel Coromines, mossèn Joan Pujol i mossèn Manuel Valls
Secretari: Jaume Planas
Gerent: Jaume Roigé i Torrentgener
Difusió controlada per
MEMBRE DE LA UCIP

◆ Rectificació sobre el monestir de Sixena

Sr. Director:

Ens ha commogut el seu article sobre la cartoixa de Montalegre amb motiu de l'incendi que va provocar la mort del germà Agustí, en el n. 778 del setmanari. Aquest article reflecteix l'estima que l'autor té vers els fills de sant Bru.

Tanmateix, haig de demanar-li que rectifiqui un error: nosaltres som filles de sant Bru i estem unides a l'Orde cartoixà per l'amor i l'agraïment, però *no som cartoixes*. La família monàstica de Betlem i de l'Assumpció de la Verge fou erigida canònicament l'any 1986, i no depèn de l'Orde Cartoixà.

GERMANA SYLVIE,
Priora del monestir de Sixena
Villanueva de Sixena (Osca)

◆ Conduir... també és una ocupació

Sr. Director:

A voltes he pensat que en «conduir» tenim el perill de no donar-li la importància que té, en si mateix.

En parlar-ne el 21 de juliol de 1994 de «A poc a poc en cotxe, i de pressa a ser Sants», també hi volia posar aquesta afirmació: «El conduir, també és una ocupació». I que exigeix total l'atenció i dedicació corresponent!

Cal conduir detingudament, conscientment, jo diria religiosament. És que conduïm més amb el cap i el cor, que amb les mans i els peus.

Crec que en posar-nos a conduir, hauríem d'exercitar-nos, en Pensar i Estimar, tot presidit per una Pregària.

Endemés, hem de tenir en compte que conduir, amb tota la responsabilitat que inclou, evita molts accidents, que —a voltes— poden succeir, per anar distrets i per ser poc responsables del que estem fent!

Acabem un treball, anem a l'altre... però no hem d'oblidar que el «conduir», també és una «ocupació», fins i tot és un «treball», i... per cert, de «molta responsabilitat»!

Siguem conscients del que fem!... Si guem-ne responsables! Si guem-ne autors, acompanyats per Jesucrist «El Diví Conductor» i per «Maria: La Mare de Déu del Camí»!

Així... «Conduïrem millor»... I, fins i tot... Gaudirem, en Conduir, pensant que «El conduir... també és una ocupació... hi ho farem... amb perfecció... amb santedat i alegria».

MN. JORDI CARRERA
Casa Missió (Banyoles)

◆ El fals criteri dels poders fàctics pel que fa al control de natalitat

Sr. Director:

No és cap descobriment reconèixer que els poders fàctics, és a dir, el poder anònim que en l'organització universal actual deriva dels diners, pot fins i tot pressionar indefugiblement sobre la política i els polítics, a més de sobre l'economia internacional, i prova de fer-ho també sobre l'Església.

I per poc que avui dia s'observi la influència d'aquest poder —ocult, però inexorable— sobre l'ONU, es veu manifestar-se clarament a través de les actuacions

i les teories pretesament humanitàries d'aquesta organització. D'una manera molt clara es manifesta en la planificació sobre el control de la natalitat sota el criteri teòric amb què se'ns vol convèncer que si hi ha pobles sencers que moren de fam només és a causa de l'elevada taxa de població.

Però això és completament fals. Actualment sobren mitjans de producció per abastir tota la humanitat, i aquesta producció —agrícola i factoril— està capacitada per a poder multiplicar-se per molt més, sols cal que tot s'enfoqui i es governi per al bé de tothom.

Per darrera de la fal·làcia amb la que ens volen convèncer de què la solució al problema de la fam radica en fer disminuir la població mundial, només s'hi amaguen els interessos inconfessables del poder dels diners, actuant des d'unes poques mans sense escrúpols.

Aniria bé, però, que les veus autoritzades dels qui en puguin fer una anàlisi rigorosa es posessin a demostrar-ho públicament sense deixar passar ja més temps. Abans o amb motiu de la Conferència sobre la Població que l'ONU celebrarà al Caire, Egipte, durant el setembre d'aquest 1994.

DANIEL RIBÉ
Tortosa

◆ Fins quan...

Sr. Director:

La constància i la repetició d'informació sobre la misèria i/o la mort de persones arreu qüestiona l'actitud occidental. És cert que hi ha moltes persones motivades per la justícia social que col·laboren amb el que poden; però, en termes globals, ens

ho mirem des de darrera d'una barrera que creiem infranquejable.

Per Nadal vaig anar a Katmandú (Nepal). Fou una experiència colpidora. En veure infants cercant alguna cosa per menjar enmig de monticles de deixalles, veure'ls dormir al ras en una temperatura inferior als 0° C, veure'ls abandonats pindolant pels carrers, la lepra, les cases ruïnoses,... mentre aquí tothom, especialment els infants, no els manca de res resultava d'un malestar indescriptible.

Ara, mentre a la nostra terra, uns van i altres vénen de vacances i tothom té més del que li cal per gaudir del merescut descans, Rwanda, la no finalització del conflicte de Bòsnia, Somàlia, i tantes altres situacions extremes, que esdevenen o no notícia, em tornen a fer reflexionar sobre la realitat d'aquelles persones especialment els infants, que troben la mort arreu i per múltiples causes o es troben abandonats perquè ningú no ha auxiliat a temps els més propers (pares, germans, amics,...).

Em refereixo més als infants perquè sempre són ells les víctimes més desprotegides i desvalgudes de qualsevol de les situacions de pobresa o dels conflictes que s'originen entre adults.

No serveix la típica excusa: «és cosa dels polítics». La tasca contra la injustícia, qualsevulla que sigui la seva manifestació, és cosa de tots. Hi ha qui demana un descans informatiu durant les vacances. Jo desitjo més compromís efectiu en la lluita contra la pobresa i la mort. La solidaritat comença amb el compromís personal i efectiu pel bé dels altres. Em pregunto quanta misèria i quanta mortalitat caldrà viure perquè tots treballem veritablement per la justícia i la pau. ¿Fins quan caldrà que plori aquest nostre món?

S. PÉREZ
Girona

RETALLS

International Herald Tribune (11-VII-94)

Quan els experts obliden la religió

La influència de la religió en els afers internacionals ha estat sistemàticament menyspreada, segons el Centre d'Estudis Estratègics i Internacionals (CEEI), de Washington. Aquests experts mantenen que els polítics, diplomàtics, estratègics i periodistes es fixen en el poder econòmic, la potència militar i els conflictes socials i polítics, sense gairebé posar atenció a la religió. Un cop, quan el Xa encara ocupava el tron, un analista de la CIA va proposar que s'estudiessin els principals líders religiosos d'Iran; es refusà la idea per considerar-la irrellevant. Així, gairebé no es va

tenir en compte els ayatollahs.

En Religió: l'aspecte oblidat de l'art de governar, una col·lecció d'estudis que publicarà Oxford University Press el proper mes, els experts del CEEI afirmen que un motiu pel qual es menysprea la religió en la política nord-americana és el principi de separació de l'Església i l'Estat, amb la conseqüent tendència a relegar la religió a l'esfera privada. Un altre motiu és l'escola realista de relacions internacionals, que dona la primacia a «l'interès nacional», definit en termes de poder i d'avantatges materials, més que d'ideals.

El nou llibre d'Henry Kissinger, *Diplomacy*, un estudi realista sobre política i diplomàcia, no conté cap referència a la religió, ni cristiana, ni jueva, ni mahometana. Tampoc esmenta Gandhi, Martin Luther King o Joan Pau II.

Le Monde (24-VI-94)

Baixos salaris i «dumping» social.

Madelin fa notar que la por al lliure canvi és igual que la por a la màquina. «¿La mà d'obra barata estrangera fa baixar els preus i destrueix feines? Una màquina que estalviés mà d'obra faria el

mateix. Un altre miratge: a la destrucció de feina visible correspon un guany de productivitat que s'estén a l'economia, provocant la creació de noves riqueses i de nous llocs de treball. (...) La simple observació dels fets demostra que els països més robotitzats són també els que tenen menys problemes de feina. En nom de la protecció de la feina visible, ¿cal condemnar el progrés i substituir els camions per carretons?

«El que és maquinal, la màquina ho fa o ho farà, i el que avui fa una mà d'obra barata estrangera, les nostres màquines ho faran encara més barat en un futur. Aquesta oportunitat que els homes escapen a les tasques més ingrates no destrueix la feina; en canvi, ens obliga a canviar les nostres rigideses per acompanyar les mutacions necessàries, a inventar les noves feines del futur i, fins i tot, sens dubte, reinventar el treball.

Després es refereix al risc que les multinacionals localitzin les seves fàbriques a zones de menys cost laboral. «Aquestes deslocalitzacions serveixen sovint d'enllaç a les seves exportacions. Japó, Estats Units o fins i tot, Alemanya deslocalitzen o internacionalitzen les seves produccions més que nosaltres, i en canvi tenen menys atur».

Segons algunes opinions, el lliure canvi només seria possible entre països amb un nivell de desenvolupament econòmic i social similar. En resum, contesta Madelin, «els rics haurien de comerciar entre ells. Els més pobres podrien comprar-los, però no vendre'ls res. Però el que fa eficaç l'intercanvi és justament la diferència de les condicions de producció. Els climes, les aptituds, les legislacions econòmiques, l'abundància de capital, els salaris, són tota una sèrie de factors de desigualtat en la concurrència. ¿Cal llimar les diferències? Si és així, ¿quines? ¿Pel cap alt o pel cap baix? ¿Cal harmonitzar la duració del temps de treball o els impostos? ¿Cal harmonitzar els dies de sol per preservar la igualtat en la concurrència en el turisme?

Després Madelin refusa la idea que els salaris baixos siguin una espècie de «dumping social». «Els països amb baixos costos laborals preocupen. Però, aquests ens proporcionen sols una petita part de les nostres importacions. El país amb el qual més comerciem, Alemanya, té costos laborals més alts que els nostres. ¿No haurien de queixar-se els alemanys del «dumping social» francès?

«L'alt salari d'un és sempre el baix salari de l'altre. A Taiwan, els salaris són més alts que a Portu-

gal. ¿Cal excloure per això Portugal de la Unió Europea? ¿Ha de tancar les seves portes a Polònia o a la República Txeca?».

Madelin pensa que es parla amb lleugeresa de *dumping* social. «El *dumping* és una pràctica refusable que consisteix en vendre un producte a l'estranger a un preu inferior al que es ven en el mercat nacional o a un preu inferior al cost de producció. Aquesta definició de *dumping* no té res a veure amb els baixos salaris que es paguen en alguns països. En aquests països, per altra part, les indústries d'exportació són les que paguen millors salaris. Si hi ha *dumping* social, ¿No s'hauria de parlar de *dumping* fiscal en el cas dels països on els impostos pesen menys que aquí o de *dumping* de primeres matèries quan el petroli és barat? Hom dirà que hi ha *dumping* social perquè els països amb salaris baixos no assumeixen en els seus preus el finançament d'una seguretat social tan completa com la nostra. Però en aquest argument se li pot donar la volta. Els països menys desenvolupats podrien queixar-se d'haver de comprar-nos massa car els béns d'equip que incorporen el pes dels nostres salaris més elevats i de la nostra seguretat social».

■ Alain Madelin

Residència Geriàtrica BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalsescències. Poques places.
Tel. 427 44 53.

El Sant Pare expressa la seva preocupació pel futur de la família

«No a una sexualitat sense referències ètiques»

El papa Joan Pau II alertà sobre el perill d'una sexualitat «massa individualista» i desvinculada de referències ètiques, durant la seva habitual al·locució dominical. El Pontífex expressà la seva preocupació pel futur de la família, davant la Conferència que se celebra al Caire sobre població i desenvolupament.

En el marc de l'any internacional de la Família, el Summe Pontífex cità Aristòtil i la Declaració dels Drets Humans, que presenta la família com a «l'element natural i fonamental de la societat».

Per això, el Papa considera que seria «greu» que la conferència del Caire, que se centrarà en la preocupació pel creixement demogràfic, en comptes d'orientar-se vers una «cultura de procreació responsable», acabi afavorint «una sexualitat desvinculada de les referències ètiques».

La naturalesa psico-biològica de la sexualitat humana és una dada objectiva, que malgrat la fragilitat de comportament i d'opinions orienta la trobada profunda i estable de l'home i la dona en el matrimoni. Abans que una qüestió de fe, és una dada antropològica», digué.

El Papa subratllà els «senyals alarmants» que es veuen en les nacions més desenvolupades amb un creixement demogràfic negatiu, com la pèrdua de valors, ideals i manca de respecte per la vida. «¿No serà oportú recuperar el paper de la responsa-

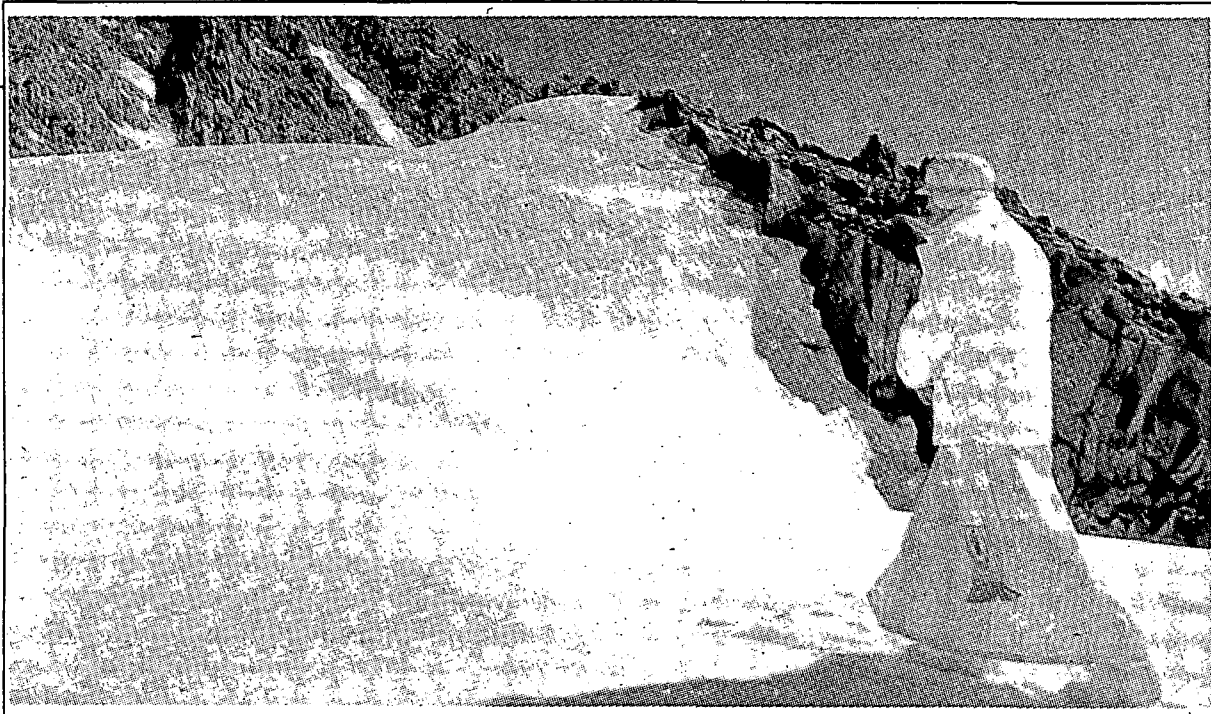
bilitat de la família?», es preguntà Joan Pau II.

El Govern d'Itàlia, d'altra banda, no donarà suport a cap resolució de la conferència del Caire que faci referència a l'avortament com a mitjà de control de la natalitat, ni a la necessitat d'estabilitzar el creixement demogràfic tenint en compte els recursos del planeta, per bé que la delegació que assisteix a la conferència és sobirana.

● E.P.

Joan Pau II en el «Gran Paradís»

Acompanyat d'un guia d'alta muntanya, el Papa féu una esgotadora travessa pel glaciàr Goletta, a 3.100 metres d'altitud, en el parc del Gran Paradís. Aquesta excursió podria tenir com a objectiu desmentir els diversos rumors que circulen sobre el seu estat de salut: malaltia de Parkinson, càncer d'ossos, etc. Tanmateix, quatre mesos després de la fractura de coll de fèmur, el Papa sembla cansat, alimentant així la inquietud de la premsa italiana que s'ha reflectit en titulars com «Passió» i el seu «Camí de la Creu». Als 74 anys, Joan Pau II ha hagut de fer front a una llista impressionant de contratemps de salut. Des del seu atemptat el 1981, un tumor intestinal operat el 1992, una luxació de l'espatlla el 1993 i la recent fractura han afegit sofriment a la ja feixuga labor del Papa viatger (L.C.)

El Sant Pare és un gran aficionat a l'alta muntanya. A la fotografia, Joan Pau II al Mont Blanc, l'any 1986.

La cerimònia se celebrarà el 16 d'octubre

Beatificació de la fundadora de les «Mares dels Desemparats»

El papa Joan Pau II beatificarà el proper 16 d'octubre la venerable Petra de San José, fundadora de les Mares dels Desemparats, segons confirmaren a fonts de l'Arquebisbat de València, ciutat on és enterrada.

A la cerimònia de beatificació està previst que hi assisteixi una veïna de Martos (Jaén), Pastora López, de 51 anys, en la qual es

produí un miracle atribuït pel bisbat de Jaén a la Mare Petra de San José i que ha estat reconegut pel Vaticà.

Les despulles de Petra de San José foren exhumades el passat 23 d'agost, seguint el tràmit jurídic de tota causa de beatificació, i posteriorment foren enterrades a l'arqueta on es conserven a l'església de Sant Josep de la Mun-

ta, de València, en una cerimònia presidida per l'arquebisbe de València, monsenyor García Gasco. Els ossos de la venerable Petra de San José es conserven en la seva majoria, a excepció de les falanges d'alguns dits, malgrat haver estat enterrada després de la guerra civil durant 47 anys sense cap fèretre en un hort de la localitat valenciana de Puçol, on fou traslladada pels individus que profanaren la seva tomba durant la guerra civil.

Llars pel món

La Congregació va rebre, el 1880, del bisbe de Màlaga el nom de «Mares dels Desemparats» i durant els primers 25 anys Petra de San José i unes altres quatre religioses obriren diferents llars, asils i hospitals a Vélez-Málaga, Rwan-da, Gibraltar, Andújar, Barcelona, Manresa i València, on instal·là el noviciat. Va morir el 16 d'agost de 1906 en el santuari de Sant Josep de la Muntanya, de Barcelona, que acabava de construir.

El seu procés de beatificació s'inicià el 1932, però el juliol de 1936 el santuari fou saquejat i cremat, essent profanada la tomba i robades les seves restes. Conclou la contesa, les religioses trobaren entre les runes del temple parts calcinades del fèretre i durant 47 anys es cregué que les restes de la fundadora havien estat destruïdes pels assaltants.

Però el 1983 un ancià moribund, que era atès en els seus últims dies per una religiosa, li confià el secret: ell havia enterrat la venerable Petra de San José en un hort de Puçol (València). El 15 de juliol de 1983, tècnics d'ICONA, en presència de l'aleshores arquebisbe de València, monsenyor

Miguel Roca Cabanellas, que havia aconseguit la compra del terreny, i del tribunal eclesiàstic de la diòcesi, excavaren l'hort i trobaren les restes de la fundadora de les Mares dels Desemparats, que foren traslladades a València.

● E.P.

La religiosa sempre va donar suport als pobres i als humils

CURS DE CREIXEMENT PERSONAL

És un procés de recerca interior per descobrir quins mecanismes, quines defenses, quines manipulacions, conscients o inconscients, utilitzem en la relació amb nosaltres mateixos i amb els altres. En descobrir-ho podrem desenvolupar noves actituds i noves formes de relació que ens ajudaran a viure una vida més autèntica, més plena de sentit, més feliç.

El C.C.P. t'ofereix Grups de Creixement Personal, Cursos de Formació Humana, i Sessions Privades d'Assessorament.

Dirigits per Ana M. Pujol, A.T.S., formada en l'àrea del Comportament Humà i Relacions Interpersonals. Estudis de Teologia a la Facultat de Teologia de Catalunya.

Informació: CENTRE DE CREIXEMENT PERSONAL
Gran Via 690, pral. 2a, - 08010 Barcelona
Tel.: 265 02 47

Projecte cultural de les 11 diòcesis de Castella-Lleó

Més de 3.600.000 persones han visitat l'exposició «Les Edats de l'Home»

Més de 3.600.000 persones han visitat l'exposició «Les Edats de l'Home» en les quatre fases desenvolupades fins ara en les catedrals de Valladolid, Burgos, Lleó i Salamanca.

«Les Edats de l'Home» és un projecte cultural de les 11 diòcesis de Castella-Lleó per presentar el ric patrimoni cultural d'aquestes terres (escultures, incunables, quadres, les mateixes catedrals) i recordar els joves les arrels cristianes de la cultura.

La fase que ha tingut més èxit ha estat la quarta, que actualment encara és vigent en les catedrals salmantines, i que ha assolit la xifra rècord de 1.090.000 visitants, i la tercera, a Lleó, 983.000.

L'exposició, segons els seus

promotors, ha provocat una important recuperació econòmica a Salamanca, tant en l'hostaleria com en altres sectors, fins al punt que els empresaris de Palència han sol·licitat a l'organització la possibilitat de traslladar-la a aquesta ciutat.

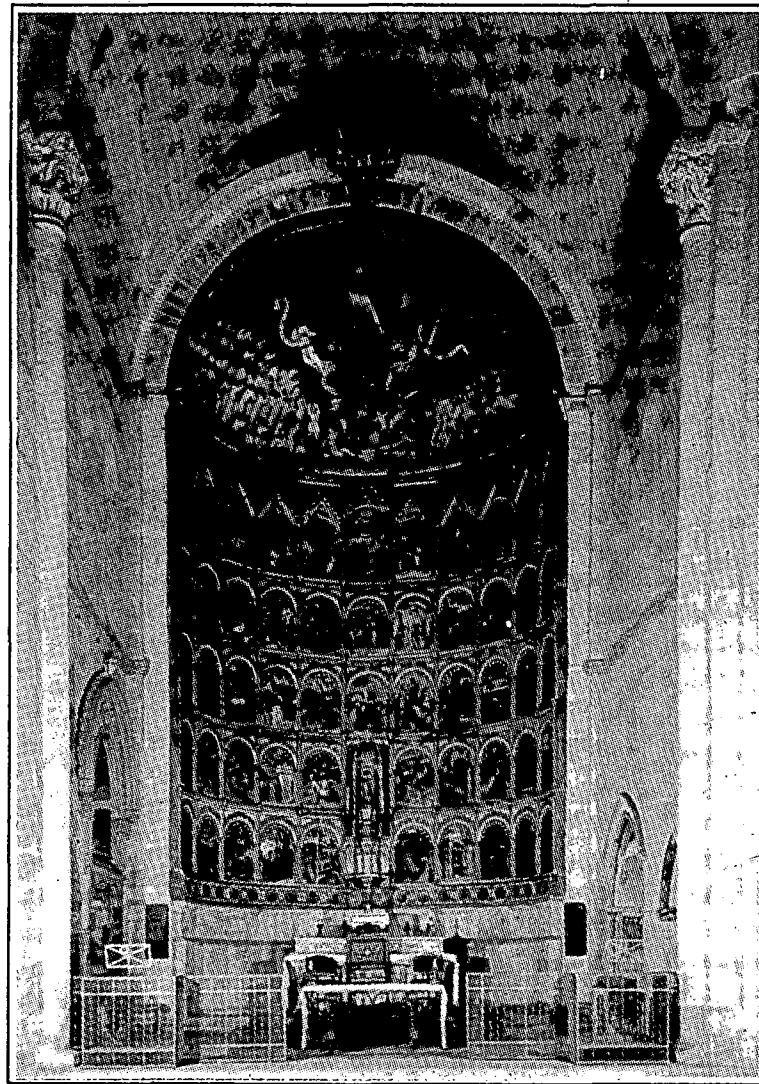
Tanmateix, «Les Edats de l'Home» viatjarà a la ciutat belga d'Ambers i per això ja s'han iniciat contactes amb el govern flamenc, la diòcesi de la zona i una entitat financera d'aquella regió.

El comissari general de l'exposició, José Velicia, que féu balanç del realitzat en aquests darrers anys des que el projecte va començar a gestar-se el 1986, manifestà que «el primer miracle fou posar d'acord els onze bisbes de Castella i Lleó».

En declaracions fetes a Valladolid en un acte organitzat per la revista *Turismo y Hostelería* Velicia recordà els primers passos a la recerca de patrocinadors, les negociacions amb l'Arquebisbat de Valladolid, la Junta de Castella i Lleó i els possibles patrocinadors, així com la diferència entre el que seria una petita exposició en una sola fase i el resultat final.

José Velicia repassà algunes de les anècdotes entre elles el suport dels Reis amb la seva visita a les catedrals, i destacà com a elements més importants de «Les Edats de l'Home» el que aquesta ha suposat per a la imatge de Castella-Lleó i l'orgull que han sentit els castellano-lleonesos.

● E.P.

Retaule de l'altar major de la catedral vella de Salamanca

Els estudiants opten per l'ensenyament de la religió

Un 87,30% dels alumnes d'EGB en centres públics, han estat inscrits durant el curs 1993/94 a l'Ensenyament de la Religió Catòlica Escolar (ERE) la qual cosa representa un total de 1.855.950 estudiants davant els 375.166 no inscrits en aquesta matèria, segons les dades d'una enquesta feta entre més de dos milions d'alumnes, en 53 diòcesis, feta pública per la Comissió Episcopal d'Ensenyament i Catequesi.

En BUP més de tres-cents mil alumnes, el que representa un 62,32% dels enquestats, han optat per l'ERE; i en Formació Professional ho han fet un altres 108.079 estudiants, el 52,78% dels preguntats. Tanmateix, en Ensenyament Secundari Obligatori és superior el percentatge d'alumnes no inscrits, un 59,50% dels alumnes preguntats, el mateix passa en les Escoles Universitàries de Formació del Professorat d'EGB, amb el 69,95% dels enquestats.

● C.C.

«Cap infant no ha de quedar desarrelat del seu poble», afirmen

Càritas no dona suport a l'adopció d'infants rwandesos per famílies espanyoles

Càritas espanyola, després d'haver estat consultada sobre la conveniència de portar infants rwandesos a famílies espanyoles, afirma en un comunicat que la seva posició és la de no donar suport a aquestes propostes d'adopció.

Diverses opcions

Càritas espanyola indica que cap infant ha de quedar desarrelat del seu poble i cultura, pel que fa a la seva tasca sobre el terreny es basa, en

primer lloc, en buscar els seus pares, si encara viuen. Si això no és possible, es busca la «família més àmplia» en el sentit africà, procurant integrar-los. En el cas que aquestes dues possibilitats fallin, Càritas intenta buscar una altra família que els accepti.

Després d'haver esgotat aquestes possibilitats, els infants que no poden ser integrats en famílies, són conduïts als camps de refugiats per a infants orfes en espera d'una solució. Alguns d'aquests camps són atesos pel personal de Càritas. (SIC)

Carta oberta del cardenal Tarancón a la revista «Vida Nueva»

«La civilització no pot ser progressista sense la moral o l'ètica ciutadana»

«Sense la moral o l'ètica ciutadana no es pot parlar d'autèntica cultura i no pot ser progressista la civilització», afirma el cardenal Vicente Enrique i Tarancón a la seva Carta oberta a la revista *Vida Nueva*, titulada «La ciència, la tècnica i la moral».

L'ètica ha de condicionar la ciència i la tècnica

El cardenal Tarancón comença la seva carta lloant les troballes de la investigació científica i tècnica per al desenvolupament de la humanitat, però puntualitza que aquests aspectes no són suficients perquè «la ciència i la tècnica han d'estar al servei de l'home i han de potenciar el benestar, no solament material de les societats i dels pobles. I això no es pot aconseguir si es menyspreen els valors autènticament humans —els valors ètics— que han de condicionar l'ús i l'aplicació dels progressos científics i tècnics».

El prelat afirma que és indispensable creure que «la qüestió moral és una qüestió de supervivència per a la

humanitat» perquè, segons ell, és clar que tots volem una societat més humana i més solidària, un progrés total, però això «no depèn exclusivament, ni principalment, del desenvolupament econòmic sinó del criteri humanista amb què es procura aquest desenvolupament econòmic i de la justícia d'aquest benestar social».

La qüestió moral, indispensable

Per al cardenal emèrit de Madrid la dignitat personal i els valors humans es fonamenten en valors morals. «El seu reconeixement i defensa no seran eficaços sense motivacions ètiques. La humanitat està en perill de destruir-se a si mateixa si l'egoisme i l'ambició d'uns quants —els qui tenen el poder— s'imposen dictatorialment. L'únic remei que pot evitar-ho és el rearmament moral tantes vegades anomenat pels nostres polítics».

«Assegurem la supervivència i la convivència pacífica en la societat humana quan anteposem en primer terme els valors morals», conclou el cardenal Enrique Tarancón. (SIC)

PINZELLADES

El Messies disfressat

Un monestir, abans florent, havia començat a decaure. Regnavan l'egoisme i la mediocritat. L'abat es preguntava preocupat quin pecat haurien comès. I un dia l'abat va anar a visitar un sant baró i li exposà les seves penes. El sant baró li contestà: «Un de vosaltres és el Messies disfressat i vosaltres no ho sabeu. Aquest és el vostre pecat».

De tornada al monestir, l'abat es preguntava com no ho havia reconegut, i qui podria ser. ¿Potser el germà cuiner, o el porter, l'administrador, o ell mateix? No, no podria ser. Tenien molts defectes. Però, ¿no podrien ser aquests defectes part de la seva disfressa? En arribar al monestir, va contar als monjos la resposta del sant baró. ¡Quina sorpresa! ¡Increïble! És clar que... I per si de cas, començaren tots a tractar-se amb respecte i amor. «Potser sigui aquest, mai no se sap», es deien en trobar-se. I el monestir recobrà el seu antic fervor. —¿De què serveixen els ulls si el cor és cec?

■ Justo López Melús

L'Església del Brasil

prepara les eleccions

Els brasilers tindran ocasió d'escollir el proper 3 d'octubre el seu president, els parlamentaris federals, els governadors i els diputats de cada Estat del Brasil. Davant d'aquesta cita electoral, l'Església d'aquest país vol conscienciar els ciutadans, per mitjà de diverses iniciatives, sobre la importància d'exercir el dret a vot en una democràcia. Moltes diòcesis han editat follets en els quals hom incita a votar. Els bisbes de l'Estat de Rio Grande han creat una «escola de formació política», amb la finalitat de desenvolupar una millor comprensió de la política a la llum de la fe i de l'ensenyament social de l'Església. A l'Estat de Goiás, tots els candidats a la presidència, invitats per la Conferència Episcopal, han estat interrogats per representants de diversos sectors de la societat i de l'Església.

Les comunitats eclesials de base també es mostren molt actives en la tasca de facilitar informació sobre les eleccions i sensibilitzar els fidels. Editen follets, organitzen conferències i expliquen el que el ciutadà es juga a l'hora d'anar a votar i la incidència de la política en la vida dels ciutadans.

L'Episcopat del Brasil ha mostrat des de sempre una actitud molt valenta i decidida en la lluita per la justícia i la democràcia. L'Església sempre ha defensat la seva opció preferencial per als més necessitats, per a tots els qui no poden seguir, denunciant en tot moment els abusos del poder, la corrupció, les desigualtats i la injustícia social.

● C.C.

Teresa de Calcuta celebrà el seu 84è aniversari

La Mare Teresa de Calcuta celebrà, en la intimitat del seu convent a Calcuta el seu 84è aniversari. Per bé que telegrams d'arreu del món i tot tipus de felicitacions —incloses flors, bombons i joguines— arribaren a la residència de la religiosa, no va voler fer cap comunicat públic i es va limitar a repartir el que rebia entre els infants i ancians que atenen les seves religioses a Calcuta.

En preguntar-li com se sentia

en una data com aquesta digué que donava gràcies a Déu i li demanava forces per poder continuar treballant al servei dels pobres. Entre les seves activitats s'acomia d'un grup de monges que se n'anaven cap a Singapur i Malàisia.

La salut de la Mare Teresa és, des de fa anys, motiu d'inquietud. El seu cor ha sofert molt sovint contratemps i ha hagut de ser intervinguda en diverses ocasions.

A més, a conseqüència de la

malària, el seu estat general sofreix oscil·lacions i periòdicament ha de ser internada per rebre tractament per les pujades de temperatura que se li presenten.

No obstant, la Mare Teresa continua desplaçant-se arreu del món com a missatgera de la pau i de l'amor. Per aquesta tasca va rebre el premi Nobel i pel mateix motiu s'ha guanyat el reconeixement i l'admiració general.

● A.P.

Es vota el proper 25 de setembre

Cristians i jueus donen suport a la llei contra el racisme a Suïssa

Els cristians i els jueus suïssos diran un «sí rotund» a la llei contra el racisme, sotmesa a votació el proper 25 de setembre. En una declaració comuna, els responsables dels organismes directius de les organitzacions jueves, i els de les principals esglésies cristianes de Suïssa, recordaran que els homes, criatures de Déu, són iguals davant d'ell. «El racisme és, per tant, incompatible amb el missatge bíblic», diuen, i afegeixen que els sorprenen molt els falsos arguments dels adversaris de la llei.

«Els cristians i els jueus no podem pas ser espectadors i callar», manifesten els signants de la declaració. Reconeixen les dificultats de compartir la vida amb els estrangers, però pensen de tota manera que no és pas la convivència entre gent de diferents cultures allò que condueix a la discòrdia, sinó el fet d'atjar la por i la xenofòbia.

Allà on l'egoisme i la indiferència bandegen de manera pública el respecte als altres, s'hi fa necessari establir unes barreres ben clares al menyspreu i

a l'odi. Aquest és l'objectiu de la llei, que també determina les penes legals en què incorreran els qui amenacin aquestes mesures humanitàries. «Gràcies a aquestes precaucions penals, la majoria podrà protegir les minories i salvaguardar la pau pública», precisa la declaració.

Els cristians i jueus suïssos opinen que els adversaris de la llei fan servir falsos arguments, i refusen l'afirmació segons la qual la votació del 25 de setembre serà com «una entrada a l'ONU per la porta del darrere», perquè Suïssa, diu la declaració conjunta, «ha signat altres convencions de l'ONU sense ser-ne membre».

La llei sotmet el poble suís i no és res més que una «lleï-morrió», afirmen els opositors. De fet, però, la llibertat d'opinió a Suïssa restarà garantida, ja que només els abusos seran punibles. L'objectiu d'aquesta nova llei, que cobreix importants mancances del dret penal, consisteix a protegir totes les minories i a mantenir la pau, conclou el missatge comú dels cristians i jueus de Suïssa. APIC.

INTERNACIONAL

Milers de cubans s'han fet a la mar fugint de la dictadura Castrista

Expressen la seva preocupació per l'èxode massiu de ciutadans

Els bisbes cubans demanen un diàleg respectuós i sincer

La màxima jerarquia de l'església Catòlica de Cuba ha fet una crida, llegida a les misses dominicals, on expressen la seva preocupació per «l'èxode massiu de cubans que abandonen la terra més formosa que els ulls humans no han vist mai». L'eslogan de «terra més formosa...» fou escrit per Cristòfol Colom quan va descobrir l'illa. Els bisbes també sol·licitaren l'obertura de nego-

ciacions directes entre els governs de Washington i Cuba.

En la seva crida, els bisbes declaren que «ens preocupa que no s'arribin a analitzar en profunditat les causes últimes, que no són molt simples, d'aquesta tragèdia, amb la voluntat sincera de posar punt final a aquesta desgràcia que és també un escàndol. Cal desitjar que aquesta anàlisi pogui ser també feta pels governs de Cuba i Estats Units junts».

La crida episcopal afegeix que «no és inusual en la història que en la vida dels pobles hi hagi conflictes interns o amb d'altres països. Però ara sí que és inusual

que les situacions conflictives no es puguin resoldre a la taula de les negociacions a través d'un diàleg respectuós i sincer».

La màxima jerarquia de l'Església catòlica a l'illa, valorant els últims esdeveniments ocorreguts, ha denunciat que «ens preocupa molt la càrrega d'agressivitat i odi que nia en el cor de la gent; fins i tot a vegades amb vessament de sang de civils i militars. L'odi sempre engendra odi, i ens dol que hi hagi odi entre els cubans», conclouen els bisbes.

● C.C.

EXERCICIS ESPIRITUALS PER A TOTHOM

Sota la direcció dels monjos benedictins d'El Miracle i de Montserrat i l'acolliment de les Germanes de la Fraternitat de Maria Verge, la CASA D'ESPIRITUALITAT D'EL MIRACLE disposa d'unes instal·lacions adients en un ambient acollidor, enmig d'una natura plàcida i solitària. És un lloc ideal per al repòs, la reflexió, la pregària i el retrobament amb Déu i amb un mateix.

Del 3 al 9 d'octubre

Mons. Antoni Deig, Bisbe de Solsona.

Del 7 al 13 de novembre

G. Lluís Juanós, monjo.

Del 2 al 8 de desembre

P. Abat Cassià Just.

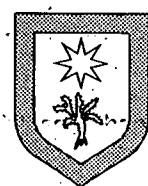
• Comencen i acaben a la tarda.

• Reserva d'habitació amb la màxima anticipació.

INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS

Per telèfon: (973) 48 00 45

CASA D'ESPIRITUALITAT
25287 EL MIRACLE (EL SOLSONÈS)

Sota el lema «*Família, Avui*»

Se celebrà la XI Ultraia Internacional

PLATJA D'ARO.— El passat 13 d'agost la parròquia de Platja d'Aro va acollir, una vegada més, la Ultraia Internacional que, com a trobada de famílies, coordina el Secretariat Diocesà del Moviment de Cursets de Cristianitat de Girona.

El seu objectiu és compartir les experiències i vivències cristianes amb un nombre considerable de cursetistes de cristianitat, vinguts de diverses diòcesis, fins i tot algunes de nacionalitats estrangeres. Amb ells —com ha escrit el nostre senyor bisbe, Mons. Jaume Camprodon, en la seva carta de *Salutació als Turistes d'enguany*— volem «freqüentar la fraternitat universal, com un ideal vers el qual tendim... i posar de relleu la comunió en la fe amb totes les persones, famílies i grups que malden per seguir les petjades de Jesús de Natzaret, el Senyor...».

Cal destacar la presència a la ultreia, com

a més nombrosos, els grups de francesos, italians i belgues, a més d'algun suís. El lema de la trobada d'aquest any fou: «*Família, Avui*», en coincidir aquest amb l'Any Internacional de la Família.

Valors de la família

Prèvia la salutació als presents que, en nom del Secretariat Coordinador, va fer el rector de la ultreia, Narcís Coll, la senyora Dolors Mias, de Banyoles, va encetar el tema de la «*Família, Avui*» que fou una referència del que haurien de ser les famílies cristianes del nostre temps, prenent com a punt de reflexió alguns dels continguts de la *Carta a les Famílies* escrita pel papa Joan Pau II amb motiu de l'Any Internacional de la Família. Va fer una anàlisi comparativa entre els valors de la família que ens presenta l'Evangeli i els contra-

valors de la família que ens ofereix la societat actual. La família en crisi és la promoció pels moderns mitjans de comunicació, sobretot els àudio-visuals, entre els quals la televisió, que potencien només allò que rebaixa la personalitat de l'home i de la dona, dins i fora de l'ambient familiar.

«Jo —digué la Dolors— a través del Curset de Cristiandad vaig conèixer millor Jesús, naturalment; però també vaig veure clar que la família era una autèntica Església Domèstica i vaig descobrir igualment el que representava el meu marit per a mi, per a la família i per als fills».

Testimoniatsges diversos

Després, Odette Duez, del grup francès, digué que calia edificar família sobre roca i no sobre sorra, per tal d'assegurar la seva fermesa i la seva fidelitat. Seguidament Adela Casado, membre del Secretariat Nacional del Moviment de Cursets de Cristiandad, manifestà ser portadora de salutacions i paraules encoratjadores d'aquell Secretariat. Comentà les seves experiències de servei al Moviment i, per tant, també a l'Església.

També fou presentada Neus Bartolí, seglar, que treballa a les Missions, a Colòmbia. És mestra, però també exerceix de catequista i presta altres serveis en una Missió que abarca 42 parròquies molt disseminades. Digué que «més que anar a evangelitzar, he estat jo l'evangelitzada i que si es tractés de situar a ells i a nosaltres els europeus del món desenvolupat, a nivell d'opció per Crist, ells estarien en el primer món, en el qual els valors no estan en crisi; en canvi nosaltres estaríem a la cua, darrera d'ells; perquè ells tenen Déu i Déu no pot estar mai en crisi».

A continuació la germana Natalie Hundy, de Taizé, donà testimoni de les seves experiències de fe, de pregària, de reflexió

i de convivència viscudes a prop del germà Roger, en aquell lloc mundialment conegut.

Trets de les famílies cristianes

Finalment el consiliari diocesà, Mn. Salvador Font, féu un resum de les intervencions escoltades, dient que, segons el seu parer, les famílies cristianes s'havien de distingir per cinc característiques:

1) Com un àmbit de convivència i encontre, creador de persones actives, madures i responsables.

2) Com una realitat que afirma la igualtat radical home-dona en el Senyor, de manera que puguem construir una família prometedora humana i cristiana i que respecti la dignitat de la persona.

3) Com un lloc de creixement i posada en comú de la fe i de tots els valors personals que la integren: La vida, l'amor, la tendresa, la joia, el treball, el dolor, la confiança, la fidelitat... i saber que els pares són per als fills els primers educadors i anunciadors de la fe.

4) Com una expressió de l'Amor, capaç de recrear un cel nou i una terra nova.

5) Com el testimoni d'una Església cridada a ser sacrament universal de la unitat del gènere humà.

S'acabà la ultreia amb la celebració de l'Eucaristia, presidida per Mn. Salvador Battalla, delegat episcopal de la Pastoral del Turisme de la Diòcesi de Girona, assistit del nostre consiliari de Cursets, Mn. Salvador Font, i del rector de la parròquia de Platja d'Aro, Mn. Pere Vila.

■ J. Grabulosa

La parròquia de Vilamaniscle recull més d'un milió per restaurar l'església

GIRONA.— El diumenge, dia 28 d'agost, el bisbe de Girona va presidir l'Eucaristia que es va celebrar a l'església parroquial de Vilamaniscle amb motiu de la inauguració de les obres de restauració que s'han fet en el temple. Aquestes obres han costat uns tres milions de pessetes, i els feligresos n'han aportat més d'un milió, malgrat que els habitants de la vila superen en molt poc el centenar. L'església de Vilamaniscle és del segle XVII i es trobava força malmesa, sobretot pel que fa a la teulada. Per això els mateixos feligresos van demanar al rector, mossèn Jaume Angelats, que fes una carta oberta per recollir diners. També han contribuït a la restauració el Departament de Cultura de la Generalitat que ha donat un milió de pessetes, i el bisbat de Girona, mig milió, i l'Ajuntament de la vila.

Un cop es va veure que s'havien recollit prou diners per arreglar la teulada, el rector i els feligresos van decidir realitzar altres millores com el canvi de la instal·lació elèctrica, dels altaveus i finalment la neteja de les parets interiors. També s'han estrenat uns vitralls, donació d'una família del mateix poble.

■ M. Caballé

El bisbe d'Urgell i el President de la Generalitat el visitaren recentment

El Casal St. Martí, un centre d'espiritualitat i cultura

En ple Pirineu, al poble de Campelles, es troba el Casal St. Martí. És un centre d'espiritualitat i de cultura, resultat d'un acord a tres bandes: el Bisbat d'Urgell (propietari de l'immoble), la Generalitat de Catalunya (que ha subvencionat una part de les obres) i el Seminari del Poble de Déu (responsable del centre).

En aquest context i amb pocs dies de diferència, el bisbe Joan Martí i el President de la Generalitat Jordi Pujol acompanyats de la seva esposa Marta Ferrusola s'hi han fet presents.

La festa de l'Assumpció va ser el marc de la visita del Sr. Bisbe, que després de veure les diverses dependències, va compartir el dinar amb el grup del Seminari del Poble de Déu, comentant les possibilitats apostòliques del Casal dins el context de la nova evangelització europea.

L'endemà, el 17 d'agost, el

centre rebé la visita privada del president de la Generalitat de Catalunya i de la seva esposa. Un cop vista la primera fase de les obres de remodelació de

l'antiga rectoria de Campelles, tingué lloc a la sala d'actes una presentació del Casal St. Martí i de la seva missió com a Casa d'Espiritualitat i de Cultura. El

M.H. president Jordi Pujol, en un breu parlament, remarcà la importància que tenen avui dia els valors de l'esperit en el conjunt del progrés social, i animà el

Seminari del Poble de Déu a treballar perquè fe i cultura caminin agermanades. La visita que s'acabà amb un sopar durà quatre hores i mitja.

Aquest estiu, tot i faltar la segona fase de les obres de remodelació, el Casal St. Martí ha iniciat les seves activitats: exposicions, homenatge als avis, un programa pels nens i pels joves, una visita dels alcaldes de la zona i una altra del clergat del Ripollès, com també un cicle de conferències que culminà en una genial exposició del conegut Josep Maria Ainaud de Lasarte.

El Casal està obert a totes aquelles persones que, estimant la fe i la cultura, desitgin fruit de les seves possibilitats.

■ Joan Parera

El bisbe d'Urgell, Mons. Joan Martí, va compartir el dinar amb el grup del Seminari del Poble de Déu

TORTOSA

Noces d'or sacerdotals de Mn. Santiago Ortells

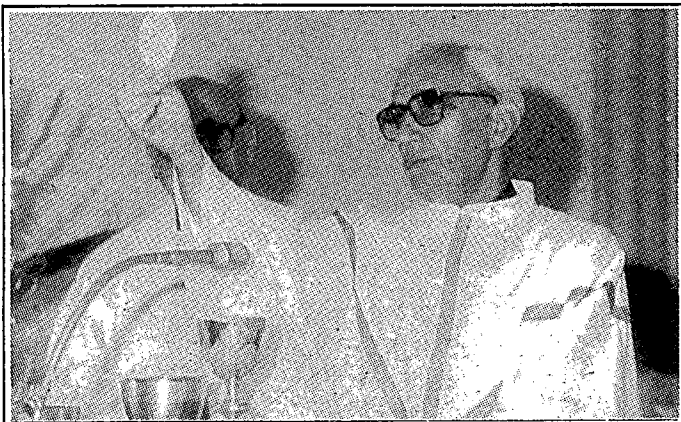
MÓRA D'EBRE.— Ell no esperava tant de caliu, tanta solemnitat i sobretot tants regals. La bona gent de Móra i altres parròquies ho rubricaren amb la litúrgia espontània dels aplaudiments.

I és que cinquanta anys viscuts en línia de fidelitat i senzillesa a l'Institut de la Ribera d'Ebre, a les parròquies d'Useres, Capçanes, Ginestari i Móra... han acumulat agraïment i la post-missa d'acció de gràcies va ser-ne un esclat.

El Sr. Bisbe s'hi associà amb una expressiva carta de to vocacional que fou llegida per l'arxiprest Mn. Cunill.

D'entre la col·lecció de regals en destacaríem un àlbum de fotografies que recorren la seva vida sacerdotal. El

Mn. Santiago Ortells va celebrar recentment a Móra d'Ebre les seves nocces d'or sacerdotals

rector Mn. Aicart, motor i coordinador de la festassa; pot estar satisfet.

De la comunitat de Monges Minimes de la qual n'és capellà vitalici Mn.

Ortells, en parlarem, a l'octubre, amb motiu del seu centenari.

■ J. Blanc i Bahima

Benedicció del nou retaule de la capella del Santíssim a l'església parroquial d'Ascó

ASCÓ.— Amb la benedicció del retaule s'ha conclòs la restauració de la capella del Santíssim de l'església de Sant Joan Baptista d'Ascó, on s'han recuperat els antics esgrafiats que daten del 1702.

El retaule, de nova creació, el formen 16 taules policromades i daurades que representen motius eucarístics: la multiplicació dels pans, els deixebles d'Emaús, l'anyell místic... És obra d'en Carles Arola i Vera, artista que decorà

la volta de la nau amb pintures al fresc. El pintor utilitza formes expressives amb una nova figuració a la recerca d'una pintura transcendent adaptada a l'espai sacre.

Amb aquesta nova proposta estètica, l'església d'Ascó esdevé un punt de referència obligat en el panorama de les noves tendències pictòriques d'art sacre a casa nostra.

● C.C.

FETS I CRITERIS

Milà i Barcelona, semblances

L'any 1958, en acabar els estudis eclesiàstics a Roma, vaig passar una setmana a Milà. Recordo que em va impressionar molt la semblança entre aquesta ciutat i Barcelona. En primer lloc els edificis, la disposició dels carrers i el tarannà de la gent, que no s'atura a formar grup per enraonar.

Aquesta mirada més exterior no amaga pas un estil, una manera de fer col·lectiva, que deixa traspuar que tant els milanesos com els barcelonins estan orgullosos de la seva ciutat. A Milà ho expressen així: «Milà és un gran Milà»; a Barcelona es diu: «Barcelona és bona si la bossa sona».

En la llengua italiana hi ha una expressió molt típica que amb facilitat s'aplica als milanesos: «fer el prepotent». Seria com dir ser arrogants, sentir-se superiors als altres, tenir una preponderància exagerada. D'altra banda, aquesta actitud és compatible amb la tendència a la tolerància, amb l'amor a la llibertat i amb un accentuat caire liberal. Penso que en aquest camp també hi ha moltes semblances entre els milanesos i els barcelonins.

Uns altres aspectes més comuns són el sentit pragmàtic; l'esperit d'empresa i d'iniciativa, i l'afany de resultats i d'eficàcia. Les ideologies són poc considerades i es lluita per coses pragmàtiques i concretes.

Coneixem els últims esdeveniments de la política italiana. Intel·lectuals i magistrats han participat activament en la destrucció del sistema dels partits polítics, sense preocupar-se del que vindrà després.

El resultat ha estat el de tenir Berlusconi com a president del Consell de ministres: els diaris del nord, en parlar d'ell s'han dedicat a ressaltar-ne l'aspecte més original, que li ve de la

«ideologia milanesa». Aquesta la defineixen com el conjunt d'actituds, de maneres de pensar, de prejudicis a propòsit de la societat i de la política, que tenen Milà com a centre de difusió.

L'element central d'aquesta «ideologia milanesa» és l'actitud antipolítica. Processos burocràtics, costums, mediacions i altres normes abstractes, tot és sentit com quelcom d'abusiu, d'inútil, de pèrdua de temps i d'energies. Milà representa el món de la producció i el teixit productiu, barrejat amb l'element comercial i financer, fa pensar continuament en la idea que la política hagi de reduir-se a les simples raons d'administrar i de produir.

Són pocs els polítics de Milà que han participat en el govern central de Roma, potser per aquest tarannà tan inclinat a la iniciativa empresarial i productiva, i també perquè Roma representa l'Estat.

No hi ha dubte que Milà ha aportat un dinamisme a la vida pública italiana; però mai no ha reeixit a governar Itàlia ni tampoc a donar-li la seva marca decisiva. ¿Se'n sortirà Berlusconi amb la seva tècnica empresarial i amb la seva bona imatge per a vendre el producte?

A Milà tenen més interès la ciutat i el municipi que no pas els partits. Això sens dubte és així perquè té més força el desig dels fets —dels resultats— que l'ànima per la doctrina i per les idees.

El lector pot trobar, amb la seva imaginació, més semblances entre Milà i Barcelona de les que exposa la meua reflexió estiuenca.

■ † Ramon Torrella i Cascante

Arquebisbe de Tarragona i Prímat

El Dr. Carles, pendentista en la processó de la Mare de Déu de la Cinta

TORTOSA.— La Confraria de la Verge de la Cinta va designar pendentista al qui fou bisbe de Tortosa durant 20 anys, l'actual arquebisbe de Barcelona, Dr. Ricard M. Carles.

Aquest honor, habitualment reservat a personalitats de la vida cultural, religiosa, militar o civil, ha estat ofert a Mons. Carles, en motiu de seves nocces de plata episcopals (3 d'agost de 1969).

«Don Ricardo» ha volgut compartir aquest honor fent-se acompanyar com a «borlistes» pel qui fou el seu Vicari General, Jesús Carda, i també pel doctor Josep M. Alegret.

El fet ha estat molt ben acollit en la capital de la diòcesi.

● J.J.B.

Alguns nomenaments de primera magnitud

TORTOSA.— Amb data 24 d'agost, Mons. Lluís Martínez i Sistach ha signat nou nomenaments en favor d'altres tants preveres. En atenció a la brevetat només anotem els d'àmbit diocesà. Són aquests:

—Rector del Seminari diocesà major i menor: Domingo Escuder i Giner.

—Delegat diocesà de Pastoral juvenil: Ramon Labernié i Castell.

—Delegat diocesà d'Economia: Josep Maria Membrado i Blas.

Aquests preveres i altres han rebut felicitacions durant el II Curset de Teologia per al Clergat que començà el 29 d'agost.

■ J. Blanc i Bahima

Cinquanta anys de pietat i d'amor a la Mare de Déu dels Torrents

TARRAGONA

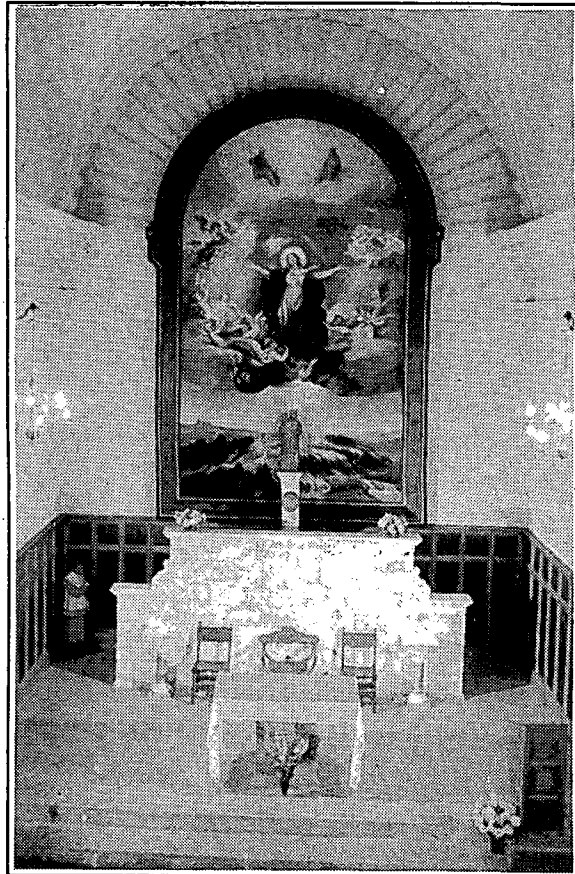
VIMBODÍ.— El dia 8 de setembre de l'any 1949, a proposta del rector, Mn. Magí Monyarch, Vimbodí acordà de celebrar cada cinc anys les solemnes festes anomenades Quinquennals, amb el trasllat de la imatge a la vila.

Enguany, junt amb les Festes Quinquennals de la Mare de Déu dels Torrents, se celebra el cinquantè aniversari de la restauració de la imatge, de la recuperació de l'ermita i del trasllat de la imatge a la mateixa.

Els actes festius començaren el proppassat 4 de setembre i continuaran els dies 8, 9, 10, 11, 12, 17 i 18 d'aquest mes. Totes aquestes festes ens han de portar a conèixer millor la Verge Maria, a imitar-la i a estimar-la.

Conèixer Maria com la persona escollida i cridada a viure de prop el misteri de la salvació de Jesucrist. El seu «sí» és l'acte de fe més pur que mai hi hagi pogut haver, i calia aquesta fe incondicional perquè el Verb és fes carn; el Fill de Déu, fill de l'home.

Tots els vimbodins que, lluny de casa, enyoreu la vila, l'estimeu de cor i, sovint la teniu en el pensament; i tots els qui, sense ser-ne fills, sou devots de Santa Maria dels Torrents i amants dels seu formós Santuari, preuats llegat dels monjos cistercencs de Poblet, estem convidats a ser-hi presents.

Enguany se celebra a Vimbodí el 50è aniversari de la restauració de la imatge, de la recuperació de l'ermita i del trasllat de la imatge a la mateixa

● C.C.

Tingué lloc a les presons de la Modelo i Trinitat

IV Camp de treball mercedari

25 joves dirigits per dos mercedaris van participar en un camp de treball des del 4 fins al 20 de juliol als centres penitenciaris de la Modelo i Trinitat. Segons expliquen els organitzadors, els pares Fernando Ruiz i Jesús Roy, es tracta de col·laborar en la rehabilitació dins el món penitenciari, especialment en el temps d'estiu quan es necessita més aquesta ajuda. «Al mateix temps —diuen els mercedaris— els joves voluntaris aprenen dels interns i poden descobrir nous horitzons de solidaritat i compromís. I tot això es fa des d'una profunda experiència de vida en comú i amb un esperit evangelitzador».

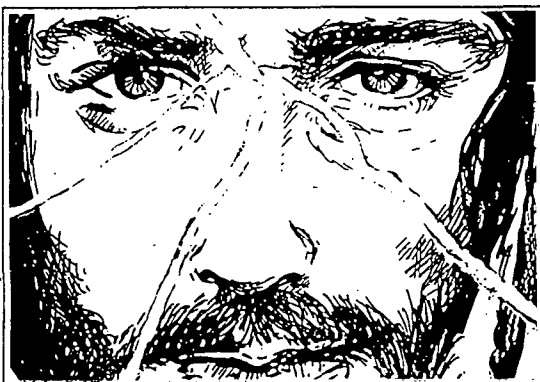
Els voluntaris col·laboraren en els tallers educatius que es porten a terme dins les dues presons. A la Modelo participaren en els tallers de: diàleg, moldejat en guix, informàtica, decoració de figures de guix i activitats manuals. En la presó de joves (Trinitat) van ajudar en els tallers de diàleg, pintura de samarretes i pintura mural.

Els voluntaris que van formar part en el camp del treball organitzat pels mercedaris no van necessitar cap preparació especial; només fan falta ganes d'aprendre i una certa experiència cristiana.

La tradició d'organitzar un camp de treball en els centres penitenciaris a Catalunya porta quatre anys en els quals les persones que han volgut compartir el seu temps amb la població reclusa poden constatar que és un temps dur. Suprimir la distància i crear un pont entre els mons: el de la presó i el del carrer, és la idea fonamental en la tasca dels mercedaris que no perden cap oportunitat per estar presents als centres penitenciaris

de Catalunya.

Enguany, els mercedaris van invertir 10 milions de pessetes en ajudes a les presons i també 2 milions a les pensions puntuals o contínues que concedeixen a les persones que surten de la presó i es troben sense recursos per a sobreviure. Aquesta situació de les persones que no han pogut fer estalvis durant la seva estada a la presó delata una de

les necessitats més urgents de la població reclusa: la feina.

Davant la massificació de les presons espanyoles, per al pare Millán s'hauria de plantejar la possibilitat d'aplicar les mesures alternatives a la presó. El director de l'Obra Mercedària opina igualment que l'administració pública hauria de dedicar més personal i més recursos a la prevenció.

La base del pressupost que fa possible portar a terme les activitats habituals de l'Obra Mercedària a Catalunya són donatius d'unes 230 persones; hi ha també les subvencions esporàdiques de les administracions públiques.

● G.I.E.C.

Sota el lema «Jesucrist parla a les Garrigues»

Missió popular a l'arxiprestat de les Garrigues

LLEIDA

A l'arxiprestat de les Garrigues, integrat per dotze parròquies, s'ha dut a terme una Missió popular renovada, dirigida pels pares Claretians.

Els cinc mossens de l'arxiprestat de les Garrigues i cristians compromesos en la tasca de la catequesi van veure la conveniència de realitzar una missió popular renovada als seus pobles. Aquests van ser els motius que els mogueren:

1. L'home, avui com sempre, té necessitat de valors transcendents i espirituals per trobar sentit a la vida. Davant el fracàs de tantes filosofies i actituds materialistes, van considerar positiu oferir, amb molta senzillesa, la resposta de la nostra fe cristiana a través de la Missió.

2. La Missió renovada volia secundar també la crida constant del Sant Pare a la nova evangelització. Que els seus pobles coneixin més i millor la Bona Nova de Jesús i es moguin a viure-la en tots els camps de la vida.

3. Un motiu més pròper era el fet de la beatificació d'uns fills dels pobles de Llardecans, Almatret i els Torms que es preparaven per ser missioners claretians. El beat Miquel de Llardecans, en el moment del martiri, tenia escrit el sermó de la seva primera missió que predicaria al seu poble. Amb la Missió, posada sota la seva protecció i de l'Immaculat Cor de Maria, volien fer el que ells no pogueren fer en vida.

Familiars Cristianes a les cases dels acollidors i portades fonamentalment pels mateixos participants i l'animador. I una segona setmana amb els Pregons de l'Evangelí, actes públics per tot el poble, activitats amb els joves, nens, malalts, etc. El 24 de juny vam fer el dia d'Acció de Gràcies a Montserrat, al voltant de 300 cristians van participar en aquest romiatge.

Temps de post-missió

Per tal de compartir aquestes experiències el dia 3 de juliol al voltant de 250 cristians de tots els pobles es van reunir al Soleràs en la VI Trobada de laics de les Garrigues.

Després d'una exposició del procés de la Missió, es féu un treball de grups per compartir les experiències de cada poble, després es féu la posada en comú del treball, i un resum de les activitats i projectes de l'arxiprestat, clausurant l'acte el Vicari de Pastoral del bisbat Mn. Josep Llanas.

Aquest temps de post-missió es continuarà amb les assemblees familiars constituïdes a cada poble que aniran tractant i estudiant uns temes adients, i amb l'assemblea de les assemblees en els moments forts de l'any litúrgic.

Setmana de Renovació

I al cap d'un any farà la Setmana de Renovació amb tres dies d'assemblees i tres de predicació. Durant la primera setmana, es tracta d'organitzar unes reunions a les cases particulars on la gent pugui trobar-se i enraonar obertament de temes religiosos, des del començament es van trobar amb la dificultat que no es veia clar que es poguessin fer aquestes assemblees en els ambients rurals i en la manca d'animadors, laics formats, per dirigir-les.

El resultat ha estat positiu. Les assemblees han estat el gran èxit de la Missió. Les dificultats inicials, per a parlar en grup, aquell «respecte» pel què diran, el fet de trobar-se a casa d'un altre, es van esvaïr només acabar la primera Assemblea. Les avaluacions a tots els pobles del final de la primera setmana parlen clarament: s'ha creat un clima d'amistat, de diàleg entre els membres del grup, de sinceritat, de convivències, etc.

També les pors referent als Animadors es van esvaïr: l'experiència era unànime: «no és pas tan difícil com semblava», havien fet la descoberta que, amb un mínim de preparació, eren capaços de dirigir un grup.

El repte de la Missió

El fruit de la Missió es pot resumir amb aquesta frase de Mn. Alentà que després de parlar de les limitacions i dificultats de la Missió, digué: «Però una cosa és certa: dues setmanes intenses d'evangelització, amb la preparació prèvia que ha estat possible en aquests pobles rurals de les Garrigues, ha il·lusionat molta gent, creient i no creient, que s'ha sentit, potser per primera vegada, comunitat que es troba per parlar de la fe, la celebra i l'ha de testimoniar».

Jesucrist parla a les Garrigues, ha estat el lema de la Missió. Certament, Jesucrist continua parlant a les Garrigues. Queda el gran repte de canalitzar tota la il·lusió i tota la descoberta de la fe que ha estat la Missió.

● C.C.

Preparació

Més d'un any ha durat aquesta importantíssima primera etapa de la Missió.

—Van partir d'un llarg i científic estudi sociològic de l'arxiprestat de les Garrigues dut a terme pel sacerdot i sociòleg Mn. Xavier Gros.

—Des del primer moment es van incorporar els laics en tot aquest procés, a través de la Comissió Central de la Missió integrada per dos representants de cada poble i els mossens. Aquesta Comissió es va anar reunint periòdicament per tal de tirar endavant la Missió.

Passos concrets

—Carta dels mossens a totes les famílies en la qual s'exposava el que es pretenia fer, acompanyada d'un tríptic explicatiu.

—Pregó oficial de la Missió en el marc de la celebració del 13 d'agost de 1993 a Llardecans en honor del màrtir Miquel, amb assistència dels Srs. bisbes de Lleida i Barbastro, i el dia 15, festa de la Mare de Déu, a totes les altres parròquies de l'arxiprestat.

—Visita a totes les famílies per tal de sensibilitzar-les i saber els qui voldrien participar i ser animadors o acollidors. En aquesta visita es féu lliurament d'un calendari amb les dades concretes en què se celebraria la Missió.

—Formació dels animadors i acollidors.

—Diada de pregària per la Missió a totes les parròquies. També s'havia enviat l'Oració oficial de la Missió a tots els mossens, religiosos i religioses del bisbat amb un escrit del Sr. bisbe.

Temps de missió

Del 30 d'abril al 19 de juny s'han realitzat els quinze dies de predicació intensiva. Amb una setmana centrada en les Assemblees

L'INSTITUT DE TEOLOGIA DE BARCELONA

per testimoniar amb profunditat la fe, propagar-la i donar-la a conèixer

OFEREIX

A JOVES, HOMES I DONES, RELIGIOSOS I RELIGIOSES EL CONEIXEMENT DE LA TEOLOGIA CRISTIANA EN EL NOSTRE TEMPS I EN LA NOSTRA CULTURA

Un acurat programa formatiu destinat

- a TOTS ELS FIDELS interessats en aprofundir en la fe
- a la capacitació de catequistes, animadors de pastoral, grups d'oració, litúrgia i evangelització, responsables de grups de joves, universitaris
- als qui es preparen per a ensenyar Religió

CLASSES VESPERTINES DE DILLUNS A DIJOUS
TÍTOL DE DIPLOMAT EN TEOLOGIA

Curs 1994-95

DEMANEU INFORMACIÓ A SECRETARIA

Carrer de la Diputació, 231
(edifici del Seminari)
Tel. 454 19 63-Fax 323 73 73

A partir del 5 de setembre
de dilluns a dijous,
de 5 a 8 del vespre

El MIJAC és un moviment d'Església que porta al món dels infants el missatge de Jesús

Properament celebrarà la seva Assemblea General d'Animadors

L'Acció educadora

del MIJAC Catalano-Balear

SANT MARTÍ SESGUEIOLES.— El MIJAC Catalano-Balear (Moviment Infantil-Juvenil d'Acció Catòlica) celebrarà la seva propera Assemblea Catalano-Balear els dies 19 i 20 de setembre a Sant Martí Sesgueioles.

L'Assemblea aplega els responsables de cada centre on hi ha Moviment MIJAC i tres persones dels equips coordinadors de cadascuna de les diòcesis on està iniciat el Moviment.

El MIJAC pretén que els infants i els Preadolescents visquin el seu protagonisme en els diferents ambients infantils on es mouen i amb el seu compromís manifestin els valors de l'Evangeli.

Per a això els joves educadors i els Consiliaris els acompanyen en la descoberta de Jesús i en la celebració de la seva fe en Ell i de les accions grans o petites que realitzen tant en el seu grup d'Infants com en el seu centre i en el seu ambient escolar, de lleure, familiar,...

El Moviment és educatiu perquè pretén que la mainada s'autoeduqui a partir d'un equip d'amics a través de les accions que ells realitzen, prenent consciència de les seves actituds i canviant aquelles que s'allunyen de l'Evangeli.

Privilegia l'atenció als infants amb més mancances. Tota la mainada avui és una classe marginal, objecte de domini o d'exhibició per part dels adults. Difícilment els Infants poden tenir un protagonisme en els ambients en els quals es mouen ja que o no són considerats com a capaços de dur-lo a terme o són vistos com persones en petit que poca cosa més poden fer que jugar fins que es facin més grans.

Tanmateix hi ha infants amb mancances molt elementals a casa nostra: afecte, família, atenció a les seves necessitats, mitjans materials, etc.

El MIJAC, com a Moviment d'Església porta al món dels infants el missatge de Jesús i els

implica en aquesta acció per a que ells siguin actius en la mateixa acció en el seu medi infantil.

Els educadors com acompanyants del procés de desenvolupament, com a persones i com a creients revisen regularment la seva acció educadora i programen les seves actuacions.

L'Assemblea és el moment en què es visibilitza aquesta acció col·lectiva del Moviment.

El contingut de la nostra propera Assemblea serà:

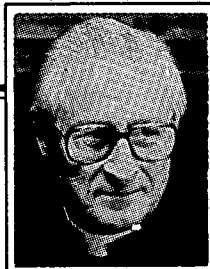
—Aprovació, si s'escau, de la gestió dels diferents equips.

—Debat i aprovació dels objectius prioritaris.

—Presentació de la memòria del treball realitzat durant els últims dos anys, encarant cap a unes prioritats determinades.

—Votació del pressupost i dels altres temes que afecten a la marxa del Moviment.

● C.C.

CARTA DOMINICAL

Meditació cristiana sobre la nostra Diada

Comencem, coincidint gairebé amb la Diada, un nou curs en molts aspectes. Que les situacions puguin empitjorar, no és pas el que voldríem. Que tot continuï igual voldrà dir rutina, desinterès o por del futur. No es pot viure només de records. En un arbre viu -aparentment mort durant l'hivern- és on hi ha més fusta destinada a reviuir. En un arbre sec és on hi ha més fusta dedicada a la memòria, però només a això. Desitjar que totes les coses millorin és l'actitud correcta. Quant al futur, amb un gran pessimisme, Schiller va dir que l'home esperançat s'equivoca. «Durant molt de temps creu en una edat d'or, en què el bé i el que és noble venceran. Sempre el bé, allò noble, esquivaran el conflicte. Mai l'enemic (el que és dolent i innoble) no es donarà per vençut.»

Els cristians no tenim dret a ser pessimistes, perquè sabem per experiència que el nostre Déu sempre està disposat a fer pels homes coses inesperades. Afortunadament per al món, el futur de l'esperança no s'identifica amb el dels futuròlegs. Els pensaments de Déu, ens ho diu la Bíblia, són del tot diferents dels nostres.

Però, alhora, no podem oblidar que Déu, en crear l'home, li va encomanar el domini de la terra, i no la vol encaminar cap al futur sense l'ajut filial de l'home. El domini de l'home sobre el món ha de ser un domini bondadós, en consonància amb la creació que «era bona». Sense bondat, la creació, sortida de les mans d'un Déu bondadós, no té reserves infinites. Sense una presència d'allò etern al si del que és temporal, de tal manera que aquest resti ple de sentit i de fortalesa per realitzar-se amb la força que li ve del que és etern; sense una presència tal que el que és temporal es nodreixi d'allò etern i no pari de recuperar-se en el que és etern -i això suposa arrelar-se en l'únic «humus» que li és propi-, la humanitat, tal com la vol l'home sense parar, és inviable.

Perquè l'opció contrària -prescindir de Déu- tanca l'home en una espiral en què certament es mou, però no es supera, sinó que s'encapsa cada cop més dins els seus límits, les seves pors i les seves imperfeccions. Encaminar-se només cap al futur, i no fer-ho alhora cap a l'elevació espiritual (que és fruit d'un do que ve de dalt i al qual s'ha de respondre), porta a moure's, però no a enlairar-se. En tot això, el cristià se sent i viu «diferent» de molts altres. I no ha de témer les crítiques o les ironies per les seves actituds.

Apel·lo, en aquesta Diada, a dues actituds: donar suport a l'elevació moral de la nostra societat -una greu responsabilitat pels qui detenten el poder- i donar suport a l'atenció social dels qui més ho necessiten.

La nostra societat cal que recordi aquelles paraules de Pèguy: «El deure social previ -perquè abans de l'acompliment d'aquest deure social ni tan sols hi pot haver ciutat- consisteix a treure els miserables de la misèria, que tots traspassin el límit econòmic fatal. (Si Pèguy deia això fa uns anys, quan encara no hi havia la duríssima i estesa marginació d'ara, ¿què diria avui?) Una sola misèria -afegia- és prou per condemnar una societat. Mentre hi hagi un home a fora (en la misèria), la porta que es tanca al seu davant tanca una ciutat d'injustícia i d'odi.»

■ † Ricard M. Carles
Arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

Mossèn Manuel Rovira

Una senzilla esquila a La Vanguardia m'ha assabentat de la mort de Dom Manuel Rovira i Cardona, m.b., ocorreguda a l'abadia de Saint Wandrille de Fontenelle, als setanta-un anys de consagració sacerdotal i cinquanta de professió monàstica...

El recordo, molts el recorden, com a director espiritual dels Lluïsos de Gràcia i com hagué de maldar com a successor d'una personalitat que per a molts congregants era tan entranyable, com insubstituïble: mossèn Alfons Muñoz, el qual, abans d'arribar a sacerdot ja havia viscut l'entitat com a simple congregant. Els seus esforços s'esmerçaren en omplir el buit que deixà el plorat director... i no va aconseguir-ho deixant el càrrec als pocs anys, però havent pogut presidir les festes commemoratives del setanta-cinquè aniversari de la fundació dels Lluïsos de Gràcia...

Molt poc, o gairebé res no n'havia sabut des d'aquell temps. Sabia que havia entrat en un cenobi i, això és veritat, de tant en tant em venia a la memòria recordant la seva bonhomia... Segur que ell també ens recordava i temps haurà tingut en la seva lògica per pregar per tots aquells que potser no varen comprendre'l.

El recordo amb amor, i això és pregar per ell. Que reposi en pau després de tan llarga vida, el secret de la qual només Déu coneix.

■ Oriol Camps

VIC

XV Trobada diocesana dels grups d'oració i amistat

SANT JOAN DE VILATORRADA.— Diumenge vinent, dia 11 de setembre, es reuniran els grups d'oració i amistat que hi ha en el bisbat de Vic per tal de celebrar llur trobada anual. Aquesta trobada, que ja és la quinzena d'àmbit diocesà, tindrà lloc a Can Servé, una masia de la parròquia de Sant Joan de Vilatorrada (Bages). Començarà a 1/4 d'11 del matí i acabarà a 2/4 de set de la tarda.

Entre els actes programats, hi ha el res de laudes i vespres, la celebració de l'Eucaristia, l'exposició d'un tema, treball per grups i dinar de germanor. Enguany, el tema se centrarà sobre «La pregària del Dr. Tarrés» i el desenvoluparà Mn. Francesc Raventós, vice-postulador de la causa de

beatificació. El Dr. Pere Tarrés i Claret, metge i sacerdot, va néixer a Manresa el 29 de maig de 1905 i morí a Barcelona el 31 d'agost de 1950.

Actualment, a la diòcesi de Vic, hi ha més de vint grups d'oració i amistat. Fundats per Mons. Josep M. Cases, bisbe de Sobor-Castelló, es reuneixen periòdicament per pregar i establir llaços de germanor. Cal remarcar també que aquests grups recullen diners per a les missions; al bisbat de Vic, per a Rwanda.

Per a més informació, cal adreçar-se a la Sra. Ramona Malagarriga, tel. (93) 872 18 93, de Manresa.

● C.C.

• **EXERCICIS ESPIRITUALS PER A JOVES.** - Dirigits pel P. Josep-Enric Parellada, monjo de Montserrat, del 19 al 25 de setembre, a la Casa d'Espiritualitat del Monestir Santuari del Miracle (Solsonès). Els interessats, que telefonin personalment al Monestir de Montserrat: 835-02-51, demanant pels monjos Josep-Enric Parellada o Lluís Juanós.

BARCELONA

• **CORALS SANTA EULÀLIA, DE LA CATEDRAL DE BARCELONA.** - Formada per persones adultes i que actua sobretot en les celebracions litúrgiques, alternant amb l'Escolania de la Santa Creu, invita a formar-ne part els interessats en el servei de cantar i animar la participació festiva de tota l'assemblea. Informació: tel. 213-21-97 (Mercè Bonet) i 245-15-14 (Roser Martí).

TARRAGONA

• **XXVIII APLEC BAIX CAMP.** - Organitzat per la Colla Sardanista Rosa de Reus de l'AEC, **diu- menge 18**, a la plaça del Santuari de la Misericòrdia, a les 10.30 i a les 17h, amb les cobles La Selvatana, Sabadell, Reus i Pare Manyanet; hi haurà també

altres actes complementaris. Més informació: tel. 34-35-68, 31-73-42, 81-62-65 o 34-50-40.

GIRONA

• **CÀRITAS DIOCESANA.** - Col·lecta extraordinària, **diu- menge 18**, destinada a l'atenció del problema de la drogaaddicció.

VIC

• **GRUPS D'ORACIÓ I AMIS- TAT: XV TROBADA DIOCESA- NA.** - En el 15è aniversari de les trobades de Can Cerver i sobre el tema «La pregària del Dr. Tarrés», **diu- menge 11**, de les 10.15 a les 18.30h; hi presentarà el tema Mn. Francesc Raventós, vice-postu- lador de la causa de beatificació. Més infor- mació: tel. 872-18-93 (Ramona Malagariga).

• **MANRESA: EXER- CICIS PER A RELIGIO- SES.** - Dirigits pel P. José M. Fondevila, s.i., del **dimecres 21** (a les 20h) al **divendres 30** (a les 10h), a la casa d'exercicis Cova de Sant Ignasi, de Man- resa (tel. 872-04-22).

• **CASA D'ESPIRI- TUALITAT.** - Les Mis- sioneres de Natzeret ofereixen per a exer- cicis, trobades, convi- vències, etc., la seva casa d'espiritualitat El Pilar, a la Llobeta (08591 Aiguafreda; tel. 844-00-78, fax 844-25-47), amb ca- pacitat per a quaran- ta persones, i trenta- cinc més en un annex.

PREGUEM AMB EL SANT PARE JOAN PAU II

Aquest mes de setembre el sant Pare ens demana pregàries perquè la família huma- na rebutgi amb força qualsevol forma de racisme i de xenofòbia.

Els països rics fàcilment es tanquen en el seu castell de benestar per tal de defensar-lo. No volen compartir les seves riqueses i qualsevol estranger és mirat com un possible perill. S'arriba a traspassar els límits del crim quan s'incendien els habitatges dels emigrants o se'ls assassina. Noms com els de Sarajevo, Jerusalem, Alemanya, i tants d'altres ens recorden aquest racisme.

És urgent restablir la tolerància com a virtut capital si no volem convertir la nostra convivència en un infern. Hem de mirar el foraster com una persona igual a nosaltres que ens pot enriquir amb la seva cultura diferent de la

nostra. És obligada l'actitud de comprensió i de respecte.

Al final del camí per la nostra terra el Pare de tots ens preguntarà si l'hem acollit quan era estranger. El que feieu a un d'aquests més petits a mi m'ho feieu. Nosaltres mateixos ens preparem el premi o la condemna.

Intenció missional

El sant Pare també ens demana pregàries per la plena reconciliació i la pau entre els pobles d'Àfrica i d'Àsia.

Els sofriments de milions de refugiats demanen amb insistència la pau. Els cristians són herois quan intenten practicar la generositat del perdó segons l'exemple de Crist.

■ **Antoni Ma. Serrallonga, s.j.**

Ajut a Estudiants del Tercer Món
Ayuda a Estudiantes del Tercer Mundo
Aide aux Étudiants du Tiers Monde
Aid to Students of Third World
Hilfe für Studenten der Dritten Welt

Donatius: Caixa de Terrassa
c/c: 0000-0126096178

JUSTÍCIA I PAU
CATALUNYA

Secretaria: Blasco de Garay, 34 E - 08224 TERRASSA

**Amb la teva
aportació
podrem dotar
d'autonomia
el Tercer Món**

Vull col·laborar:

- ☐ Adjunto taló a nom d'A.E.T.M.J.P.
☐ Vull col·laborar d'altres maneres
☐ Desitjo rebre més informació

nom

cognoms

adreça

codi i població

telèfon

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"Catalunya Cristiana arriba cada setmana i és una finestra que deixa veure una mica l'Església de Catalunya que és una part de l'Església del món." **Albert Jou. ÍNDIA**

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ:

GUSTAVO PÉREZ BARQUIRIMETO 1011 A- CARACAS VENEZUELA.....	24.804 Ptes.
P JOAN M. VILA CANAL PADRES CARMELITAS ED. ARAGUA VENEZUELA.....	24.804 Ptes.
M. ANGELS MASSIP SANT THOMAS CONVENT. STELLA MARIS 600004 MYLAPORE MADRAS ÍNDIA.....	35.724 Ptes.
ADELA BLANES R. DEL SAGRAT COR EL BAYADEY/L. MELLAWI EGIPTE.....	24.804 Ptes.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....
Direcció..... Tel.....
Població..... D.P..... Província.....
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....
(nom i cognoms)
L'import el faré efectiu mitjançant:
☐ taló que adjunto ☐ gir postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:
Domiciliació: Banc / Caixa.....
Sucursal n°.....
N° compte corrent.....
Població..... Província.....
Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.
Població..... Data.....
Signatura.....
"CATALUNYA CRISTIANA" c/. Puiggarí, 5-7 - 08014 Barcelona - Tel.: 490 59 88

Institut de Teologia Espiritual de Barcelona.— El curs acadèmic 1994-95 s'iniciarà el dia 10 d'octubre amb la lliçó inaugural *Jesu- cristo centro de la espiritua- lidad de la familia según las enseñanzas de Juan Pablo II* que pronunciarà Mons. Antonio Cañizares, bisbe d'Àvila. Informació sobre les diverses possibilitats d'hora- ris, estudis, obtenció de tí- tols, etc., a la secretaria de l'Institut, edifici del Seminari, Diputació 231 (tel. 451 49 42) tots els dies de dilluns a dijous i de 19 h. a 21 h.

**Dos-cents mil
universitaris
italians
s'adhereixen a les
tesis del Papa per a
la Conferència del
Caire**

La discussió sobre l'avortament amaga les injustícies del Tercer Món

Uns dos-cents mil universitaris italians han signat un manifest de suport a les tesis que defensa l'Església Catòlica de cara a la Conferència Mundial sobre la Població i el Desenvolupament que s'ha celebrat aquesta setmana al Caire (Egipte).

Els estudiants critiquen els plantejaments de l'ONU sobre el control de la natalitat perquè consideren que defensen posicions obertament avortistes desfigurant així el veritable problema, ja que «el tumultuós creixement demogràfic dels països en vies de desenvolupament —indiquen els joves italians— està causat per una transició demogràfica que els països desenvolupats ja van viure al segle passat».

Segons l'informe que els estudiants han entregat al president de la república, Silvio Berlusconi, des del 1976 s'han esterilitzat semi-clandestinament més de 119 milions de persones.

Francesc Prieto, Coordinador General del Servei d'Assistència i Formació religiosa (SAFOR), que actua com a organisme de representació de l'Església a les universitats catalanes, afirma que una mobilització com la d'Itàlia no és possible al Principat, ja que no hi ha un sentit de cos i de

pertenença a l'Església prou desenvolupat. Així i tot està convençut que els estudiants catòlics catalans, en general, també estarien disposats a donar suport la veu profètica de Joan Pau II.

«Jo penso que també a les nostres universitats catalanes els estudiants catòlics estan a favor de l'anunci profètic que fa el Sant Pare, i penso que és important que ho diguem i ho manifestem. A més, aquests sentiments són dins el jovent, que de per si no volen mesures reduccionistes com les que pretenen alguns que pensen que aprovant l'avortament més generalitzat o el control de la natalitat solucionaran els problemes del Tercer Món.

En canvi Joan Pau II denuncia que aquestes mesures no fan altra cosa que tapar els forats que estan al nostre món, i que tenen la causa en la injustícia i la mala distribució de la riquesa.

Es veuen les imatges terribles que arriben de Rwanda, i ¿què estan fent els governs? I alhora no ens escandalitzem dels milions que s'arriben a pagar pel traspàs d'un jugador de futbol, i ho acceptem com un fet normal. Potser el que el Papa denuncia és la hipocresia de la nostra societat que, al costat de la pobresa

Francesc Prieto, Coordinador General del Servei d'Assistència i Formació religiosa (SAFOR)

extrema, d'uns, dilapida els diners i que, per mantenir el nostre estatus, força als altres a mesures com l'avortament».

Prieto acusa als qui davant la «veu profètica» que clama des del Vaticà, etiqueten l'Església de reaccionària i desentesa de les necessitats dels més desfavorits: «Joan Pau II diu que els pobres són tan importants que no s'han de conformar sols amb aquestes mesures. De fet, són ells els qui després paguen les conseqüències; ¿qui serà esterilitzat en massa? els més pobres; ¿qui veurà les possibilitats de vida més retallades? els més pobres. Per

tant no deixa de ser una altra imposició, una altra dictadura.

El que el Papa està denunciant és que els pobres tenen una dignitat i un dret a viure, i que la solució és un transvasament de béns, de manera que els països rics siguin solidaris».

El Coordinador del SAFOR ha definit la universitat com una institució que ha d'ensenyar a reflexionar analitzant diferents argumentacions i fent filosofia de la vida. És en aquest context que l'Església ha de «descobrir» els paranyos que sovint ens volen presentar com absoluts».

Francesc Prieto ha anunciat que el Servei ajudarà la comunitat universitària, especialment la creient, a pensar per tal que la defensa ferma del magisteri de l'Església no quedi reduït a un discurs de la jerarquia, sinó que sigui patrimoni de tot cristià de base.

■ Guillem Farré

La ministra Alberdi acusa l'església de trencar el consens del Caire

MADRID.— La ministra d'afers socials, Cristina Alberdi, ha acusat l'Església Catòlica de crear una falsa polèmica sobre l'avortament i la seva legalització per trencar el consens internacional de cara a la Conferència sobre la població i el desenvolupament del Caire.

Segons Alberdi, en el document final que s'ha d'aprovar al final de la Conferència, s'ha desenvolupat el concepte de l'avortament com

un problema de salut maternal dins el dret de la persona a planificar la seva procreació.

El coordinador executiu de la Conferència, Jyoti Singh, ha confirmat la presència d'aquests principis, però ha matisat que tota referència a la interrupció voluntària de l'embaràs està entre parèntesis a l'espera de noves discussions.

■ G.F.

Dos elements de judici

Segons el BBV, la fam pot acabar si es modifiquen les relacions comercials

MADRID.— El Servei d'Estudis del Banc Bilbao Vizcaya (BBV) ha determinat, segons un informe realitzat sobre la fam al món i les seves possibles solucions, que per acabar amb la manca de nutrició de mil milions de persones caldria modificar substancialment les relacions d'intercanvi vigents en el mercat internacional.

Així s'evitaria l'endeutament continu i progressiu dels països menys desenvolupats, per tal que poguessin arribar a una autosuficiència alimentària o disposar dels mitjans necessaris per importar els recursos imprescindibles.

Segons l'estudi del BBV, cada any moren de fam quinze milions de persones. Les causes internes

de la desnutrició al tercer món són la pobresa, la distribució injusta de la riquesa, la població i els aliments, les guerres civils i els sistemes de govern. Entre els factors externs cita la inadequació de les ajudes exteriors i l'estructura dels mercats exteriors.

■ G.F.

IMPORTANT PUBLICACIÓ PER A LES COMUNITATS CRISTIANES DE CATALUNYA

PREGUEM AL SENYOR

Pregàries dels fidels per a totes les festes i tots els dies ferials, preparades per Mn. Pere Farnés

- Fórmules pròpies per a tots els diumenges i festes.
- Col·lectes conclusives pròpies per a cada diumenge, amb al·lusió al missatge del dia.
- Pregàries per a totes les solemnitats i festes del Calendari universal, i textos propis per a les de Catalunya.
- Formularis per a les festes de les principals famílies religioses amb cases a Catalunya.
- Breus intencions per afegir a la pregària ferial de totes les memòries obligatòries.
- Pregàries per a les misses rituals, per a les necessitats ordinàries i extraordinàries de l'Església, per als aniversaris, per diverses necessitats dels fidels i de la societat.
- Diverses celebracions de difunts.
- Peticions per afegir en determinades circumstàncies.
- Formularis breus per a les misses amb nens.
- Fórmules melòdiques per a la pregària universal.

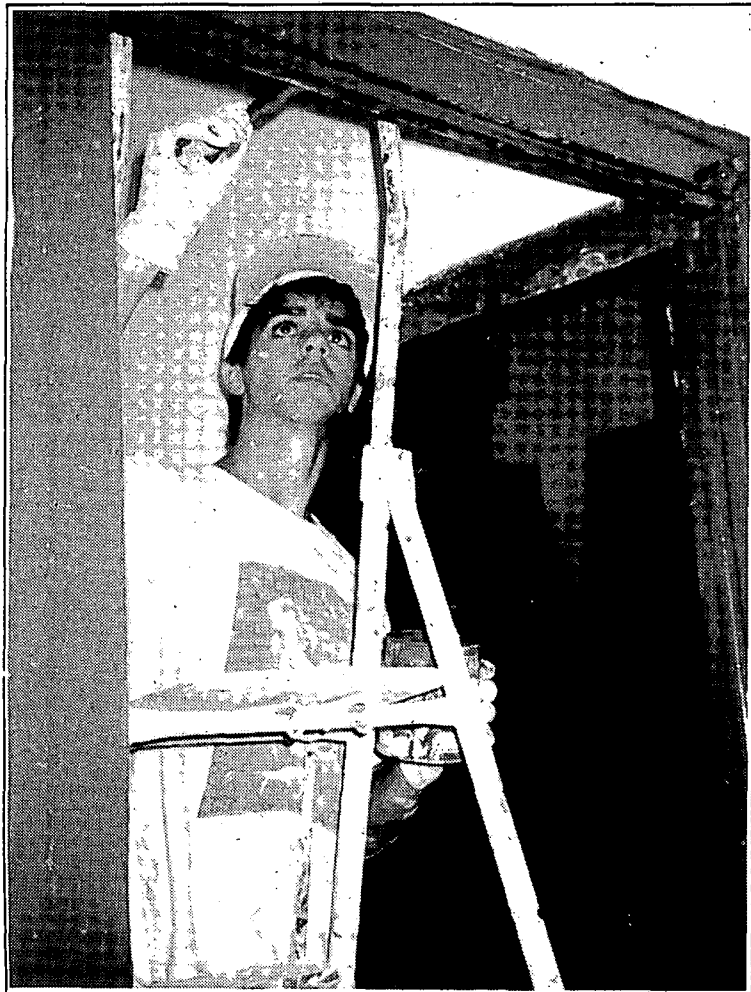
Format: 17 x 24 cm. 479 pàgines. P.V.P.: 3.500 ptes.

—De venda a les llibreries—

EDITORIAL REGINA, S. A. Mallorca, 87-89 - 08029 Barcelona

Arranjament de pisos, camp de treball pioner i únic

BARCELONA.— El Secretariat de Joves La Salle, i la Taula de Joves Comtal han organitzat durant aquest estiu el setè camp de treball per a l'arranjament de pisos, al barri de Sant Pere (Ciutat Vella). La bona resposta dels darrers anys han obligat a oferir enguany dos torns, on, en total, hi han participat 63 joves.

Aquesta experiència, que és única a Espanya, va sorgir a partir del desig d'una de les seccions de la Taula de Joves per fer un servei al barri. A partir d'aquí es va veure la necessitat de dignificar, en la mesura que es pogués, habitatges que estan en condicions pèssimes. Aviat van participar en la idea joves d'altres escoles de la Salle, que sota les indicacions d'assistents socials o organitzacions ja especialitzades, atendien

les cases de gent gran o famílies marginals.

Actualment es fonamenta en tres eixos: el servei, la pregària i l'experiència de vida comunitària, per a la qual cosa els voluntaris conviuen durant els deu dies del camp sota el mateix sostre —l'escola Salle Comtal.

Les activitats se centren en l'arranjament dels pisos —sempre dins els límits dels coneixements dels nois i noies, i de no interferir en tasques professionals. Així i tot, també es dona la possibilitat de conèixer altres àmbits del treball social, com les residències d'avis o la companyia a persones soles.

Sentit crític i social

A través d'aquesta experiència es desperta en els participants una sensibilitat social i crítica respecte a la societat de Barcelona i la imatge que de vegades s'ha donat de la ciutat. Sobretot, però, segons els organitzadors, és una oportunitat de

fer un servei i conviure amb persones diferents.

Aquest aspecte queda reflectit amb especial força en la convivència i el compartir dels voluntaris durant les estones d'esbarjo i pregària, o durant els dinars. Aquest bon clima ha obert les portes a què joves procedents d'ambients marginals puguin tastar la relació amb els altres en un medi de llibertat de cara a la seva reinserció. Aquests anys, per exemple, hi han participat tres reclusos de la Trinitat.

El treball en l'arranjament de pisos té el moment culminant en els camps de treball de l'estiu, però durant el curs s'aprofiten ponts llargs per anar mantenint el contacte i la «pràctica». La propera experiència serà, amb tota probabilitat, el pont de Tots Sants —1 de novembre—. Qui estigui interessat en participar-hi pot posar-se en contacte amb la Taula de Joves Comtal, al telèfon 268 27 44.

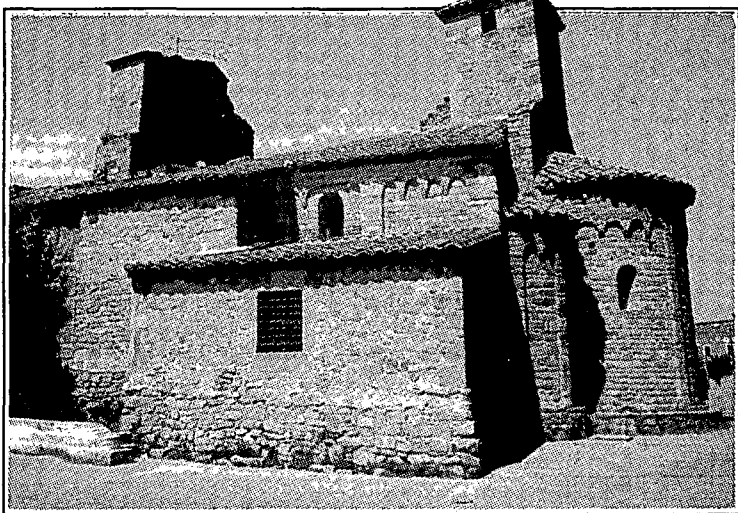
■ Guillem Farré

*Està estiuellant...
arranjant pisos en
un camp de treball*

XCVII Viatge Cultural

**Diumenge 16
d'octubre de 1994**

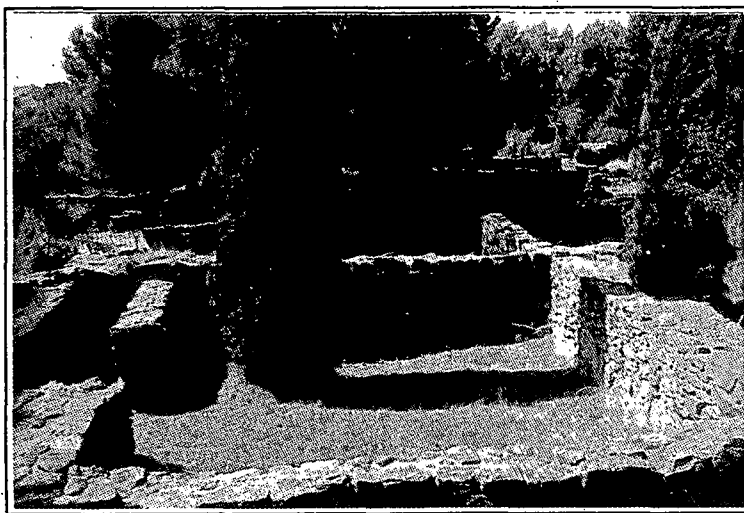
En començar el nou curs 1994-1995 empenem el nostre primer viatge que ens porta l'alegria de retrobar-nos els amics que el fan possible amb l'entusiasme, simpatia i companyonia que els caracteritza.

Sant Pere d'Ullastret

ULLASTRET
(Poblat ibèric)

**L'ESTARTIT
i PALS**

Poblat ibèric d'Ullastret

DINAREM

CA LA TERESA
Tras Samaria n° 11
Telf. (972) 63 64 05
PALS

Preu: 3.800 ptes., comprenent viatges, visites, propines, sorteig de llibres i dinar al restaurant. Per reserves de places truqueu al tel.: 490 59 88. La sortida serà a les 8 en punt del matí, carrer de València, xamfrà Balmes.

Preguem els participants en els viatges culturals de CATALUNYA CRISTIANA, que assisteixin a la missa vespertina del dissabte en els seus llocs de costum, ja que no podem garantir la tornada en hora hàbil per complir el precepte dominical

AVÍS: La direcció del Viatge Cultural es reserva el dret d'anul·lar l'excursió i de modificar l'itinerari anunciat, durant el viatge, si les circumstàncies ho aconsellen.

Manuel Ferrer, catedràtic de Geografia

«El segle XXI serà l'era de l'eutanàsia planificada pels Estats»

El professor Manuel Ferrer, catedràtic de Geografia de la Universitat de Navarra, critica els plantejaments de l'ONU en la Conferència sobre «Població i Desenvolupament» del Caire, i assegura que «anteposar el control de la natalitat a l'impuls del desenvolupament, a més de ser una enorme injustícia, és un entrebanc que plantejarà greus problemes en el futur». El professor Ferrer va fer aquestes manifestacions en inaugurar el curs «Població, Ecologia i Desenvolupament», organitzat per l'esmentada universitat i en el qual participen experts en geo-

grafia, història, població, economia, bioètica i medicina.

L'eutanàsia planificada

El catedràtic assegurarà que accelerar bruscament el descens de la fecunditat —que ja baixa des de fa anys arreu del món— significa, a llarg termini, «una alteració de la piràmide d'edats que es tradueix en la manca de població jove i el predomini d'infants i vells. Això comportarà la necessitat d'organitzar l'eutanàsia planificada».

Segons el seu parer, el primer

pas es produirà probablement a la Xina, on la política del fill únic s'imposa des de fa gairebé vint-i-cinc anys. Aquesta política «originarà una desproporció entre població activa, vells i infants, que haurà d'acabar amb els més dèbils e improductius, els més grans, de la mateixa manera que es fa ara amb els infants». Per això definí el segle XXI com «el de l'eutanàsia».

La força dels dèbils

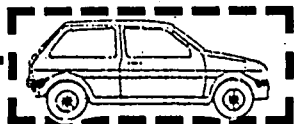
Pel que fa al futur dels països rics, l'expert de la Universitat de Navarra afirmà que continuarà

de manera alarmant el descens de la fecunditat i l'envelliment, cosa que comprometrà el seu desenvolupament en una economia mundial amb un nombre creixent de competidors.

En aquest context, «la força dels dèbils, dels països pobres, rau en la joventut, davant la decrepitud vers la qual caminen les nacions desenvolupades. El Tercer Món apareix així com un perill; per això es vol frenar el seu creixement, perquè sinó, els països rics es veuran amenaçats en la seva còmoda instal·lació en la societat de consum».

El professor Ferrer va subratllar que les propostes de l'ONU inclouen l'avortament com a mètode de planificació. Per a ells és inconcebible una població de 6.000 milions. «Ja tenim una llarga experiència del xantatge als pobres oferint ajut al desenvolupament a canvi de polítiques controladores». Tot un símbol és la concessió del Premi de Població de l'ONU a la Xina i a l'Índia, país aquest últim en què es duen a terme esterilitzacions forçoses en massa.

■ E.P.

Per terres bíbliques: El Sinaí (i III)

De viatge

El pla que hi ha al peu de la muntanya de Moisés davant del monestir-fortalesa de Santa Caterina pot servir per descansar, per concelebrar, per compartir i per gaudir dels milers d'estels que es veuen durant la nit. El viatge es justificaria simplement per gaudir d'aquest paisatge, però tots desitgem pujar al Jebel Musa. Al començament se'ns ofereixen dos camins que s'ajunten més amunt en un únic tram final. El camí tradicional dels pelegrins està tallat a la muntanya i gravat com osques a la roca o com-alineació de pedres en altres llocs formant un total, segons diuen de 3.750 graons (jo no sé si admirar més als qui els van construir o els qui els van comptar). L'altre camí s'eleva més suaument, és una rampa que permet anar muntat amb camell, i és el que s'utilitza normalment per al viatge d'anada. Com que la calor és molt forta durant el dia és convenient pujar-hi de nit, o bé després de sopar i fer bivac prop del cim convenientment abrigat amb un sac de dormir, o bé començant a pujar a les tres de la matinada. Cal arribar abans de les sis del matí per veure sortir el sol. La primera vegada que hi vaig pujar ho vaig fer guiat per un beduí que no deuria tenir més de vuit anys, sentíem el xacal que udolava i caminàvem compassadament en silenci. L'excursió no és molt llarga, unes dues hores i mitja comptant que es va carregat d'aparells fotogràfics, vídeos, etc. no crec que un bon excursionista trigués més d'una hora i mitja. La sortida del sol és un espectacle impressionant. La bellesa és cosa de formes i de colors, del sol i de les muntanyes, dels detalls i de la grandiositat de l'àmbit. És una bojeria pensar que es pot captar en una pantalla de TV tota la realitat meravellosa, però per donar alguna idea es

pot contemplar el vídeo de l'Editorial Claret, la Gna. Montse del Pozo va saber captar com va poder aquesta meravella (vam pujar amb l'equip complet i consti que només el trípode pesava més de set quilos). No és estrany que per aquests paratges aquell grup dispers de tribus que tenien algun record comú hi trobés la seva fe, el seu esdevenidor i el seu destí. Vaig comentar tot això en el meu primer viatge amb una noia francesa, casualment de la família de santa Teresa del Nen Jesús, que es confessava indiferent al món religiós però que aquí no podia deixar de commoure's i compartia amb mi la seva emoció. En un altre viatge el guia jueu em deia: «jo sóc ateu, però en el desert reso a Déu». El desert invita al silenci i per això facilita la comunicació amb senzilles paraules. En el cim, a més de la contemplació de la naturalesa acostumem a tenir un acte simbòlic, un cop vam celebrar la missa, el sacrifici de la Nova Aliança; una altra vegada vam voler cantar solemnement el Credo segons la melodia de Mn. Romeu, però vam voler escoltar abans la professió de fe hebrea i li vam demanar al guia, un pediatre jueu que ens havia dit que no era religiós, però que va accedir amb molt de gust, ens va dir que allí no podia recitar-lo, que allí havia de cantar el «Semà», i ho feu amb tota la potència que li permetien els seus joves pulmons. El seu exemple va contegar el nostre ànim i mai no he escoltat un Credo cantat amb tant d'entusiasme. El sol crema en el cim i cal baixar per arribar a Santa Caterina abans de les nou del matí, (naturalment jo sempre he arribat més tard, la nostra excusa és dir que som mediterranis i estem acostumats al sol). Un cop deixat el tram de camí

que és comú, i abans de triar entre la rampa o les escales, ens trobem amb una mena de placeta natural presidida per un enorme xipré, que té al seu costat un petit pou i un gran arbust del gènere «Crataegus» tan abundant a la Península Ibèrica amb el nom castellà de «majuelo» i en català «arc blanc». Emocionats pel que recordem en el cim, quedem saturats aquí pel record que se'ns fa del profeta Elies. Aquí va rebre la gran revelació de com és Déu, no és un vent huracanat, ni un terratrèmol, ni tampoc el foc, Elies va saber que Déu és com un ventjol suau (1 R 19,9-15). Una gran revelació commovedora. A partir d'ara baixem pel camí de les escales, passem per l'arc on els pelegrins es confessaven abans d'arribar al cim i arribem al monestir.

Quan hom puja al vehicle per tornar constata que el desert, el desert sant, el desert que està per damunt de tots els deserts, ha deixat la seva empremta en tots nosaltres. No som els mateixos. El beduins que trobem són més evocadors i les pedres que ens ofereixen —simples cristalls de quars— ens semblen joies. Finalment en arribar al Mar Roig, a Neweiba, molts aprofiten per banyar-s'hi. Una vegada vaig veure una nena beduina d'uns sis anys com s'hi banyava, de cutis bru, no havia abandonat per res el seu mocador que li tapava la cara, m'evocava a la «Sara d'Ur» de Jiménez Lozana (Ed. Antropos). El qui vulgui saber més coses del Sinaí cal que llebeixi el llibre del P. Ubach.

La tornada a Jerusalem és com la transició personal de l'Antic al Nou Testament, per això que abans de continuar el viatge cal que descansem.

■ P.-J. Ynaraja, capellà de La Llobeta

Donar-los esperances costa ben poc.

Des de fa més de 30 anys, Mans Unides aporta solucions als problemes del Tercer Món. Després dels últims esdeveniments, Rwanda necessita ajuda immediata. Amb molt poc, pots fer molt per a ells. Ingressa el teu donatiu a aquest compte.

Nº 3291 / 2200109437 de "la Caixa"

Mans Unides
TU HO FAS POSSIBLE

487 78 78

Col·labora o informa't trucant
a aquest telèfon.

Francesc Carreras, vice-president del Centre Moral i Instructiu de Gràcia, en el 125è aniversari de l'entitat

«El canvi social no amenaça l'associacionisme si hi ha una oferta de qualitat»

El Centre Moral i Instructiu de Gràcia (CMIG), una de les entitats senyeres de la rica i secular tradició d'associacionisme a la vella vila de Gràcia, compleix enguany el seu 125è aniversari. Després de tots els actes commemoratius que aquests últims mesos s'han anat celebrant, el vice-president d'aquesta entitat, Francesc Carreras, fa un repàs de la funció que ara desenvolupa el CMIG en la Gràcia de finals de mil·lenni, i explica com acaba l'anunciada crisi de l'associacionisme, després que el Centre hagi abandonat la funció d'escola per a la qual va ser creat —en un moment de deficit educatiu, el 1869— i també hagi abandonat postures ideològiques i vitals més tancades al barri que van marcar la seva activitat bona part del segle XX. La recepta és oferir qualitat: «S'ha de treballar per convocar gent a les associacions, i no esperar que vinguin».

—Quina activitat desenvolupa, després de 125 anys, en l'actualitat del CMIG?

—La seva tasca en origen era fer d'escola cristiana, en un moment en què hi havia manca d'escoles. Amb el temps això s'ha superat i ha anat evolucionant, i ja fa més de 40 anys que de col·legi no se'n fa. El que sí que es fa és una tasca de cara al jovent del barri, amb esplai, amb activitats per a nanos, com teatre, esbart dansaire, futbol sala, tennis taula, amb un equip a segona divisió nacional... La tasca que més ens ocupa és l'esplai, que ara mobilitza uns 415 nanos, que vénen des dels 4 anys.

—Hi ha voluntat de recuperar cultura i festes tradicionals, en tot això. ¿Es pot parlar d'un nou enfocament més recuperador del llegat cultural del CMIG?

—Aquest any hem recuperat moltes festes tradicionals que es feien abans i ara s'havien deixat de celebrar. Les activitats que es fan a cada moment depenen de qui hi hagi al capdavant de l'entitat, no perquè ho faci més bé un que un altre, sinó perquè potser un té més temps, més imaginació o sap envoltar-se de gent més emprenedora. Depenen d'això les activitats que es fan en cada moment, no tant d'un canvi de plantejament, que també hi és. Pensa que l'activitat que portem aquí és bastant forta, fem revetlles, sopars de cap d'any, del

quadre escènic, de l'esplai... Fins i tot tenim instal·lada als nostres locals la televisió de Gràcia.

—Precisament, Gràcia ha estat sempre un bon caliu per a l'associacionisme, i això ha de ser un avantatge per al CMIG.

—Gràcia ha estat, per exemple, el lloc de Barcelona, i de Catalunya podem dir, que ha aglutinat més activitat teatral d'arreu del Principat. A Gràcia hi havia setze, disset teatres en una rotllana d'un quilòmetre: el Círcol Catòlic, els Lluissos, l'Orfeó Gracienc, el Pompeia, el nostre... Fins a quinze, setze, disset... en una vila petita com és Gràcia. Tenia una vida cultural molt intensa, i no sols en els afers teatrals, sinó també en qualsevol altra expressió cultural perquè hi ha 6 esbarts dansaires només a Gràcia. És increïble. Gràcia és un barri on la cultura sempre hi ha estat molt arrelada, i a més de la cultura hi ha hagut tirada a fer sempre festes tradicionals, com la de Sant Medir, que ara mirem de recuperar.

—Volen fer revivre l'associacionisme cultural i tradicional a Gràcia, doncs.

—Gràcia ha estat sempre una vila molt activa, i que ho torni a ser és el que ens interessa potenciar, i és sens dubte la nostra primera línia directriu, ja que nosaltres som apolítics, no tenim cap segona intenció. La nostra intenció sempre ha estat promoure activitats per dinamitzar el teixit cívic del barri. Vam començar amb nens i col·legis, però ràpidament es van començar a fer activitats per a les hores mortes de després de l'escola.

—Però ara després de l'escola hi ha la televisió. I també n'hi ha els dissabtes a la tarda, els diumenges al matí... I si no, hi ha el video, el cinema, etc. ¿El canvi d'hàbits socials amenaça l'associacionisme?

—Jo diria que no. Aquí a Gràcia no. Jo he parlat sobre el tema de la suposada crisi de l'associacionisme amb les nostres autoritats i els he dit sempre el mateix: s'ha de treballar per atreure gent. Els qui pensin que la gent vindrà sense fer res, estan totalment equivocades. Les entitats han d'estar vives i han de fer coses atractives per als nanos, per als adults. I si els nanos trenquen vidres doncs, mira, els han trencat, es canvien i ja està. Però els nanos s'hi han de trobar bé, han

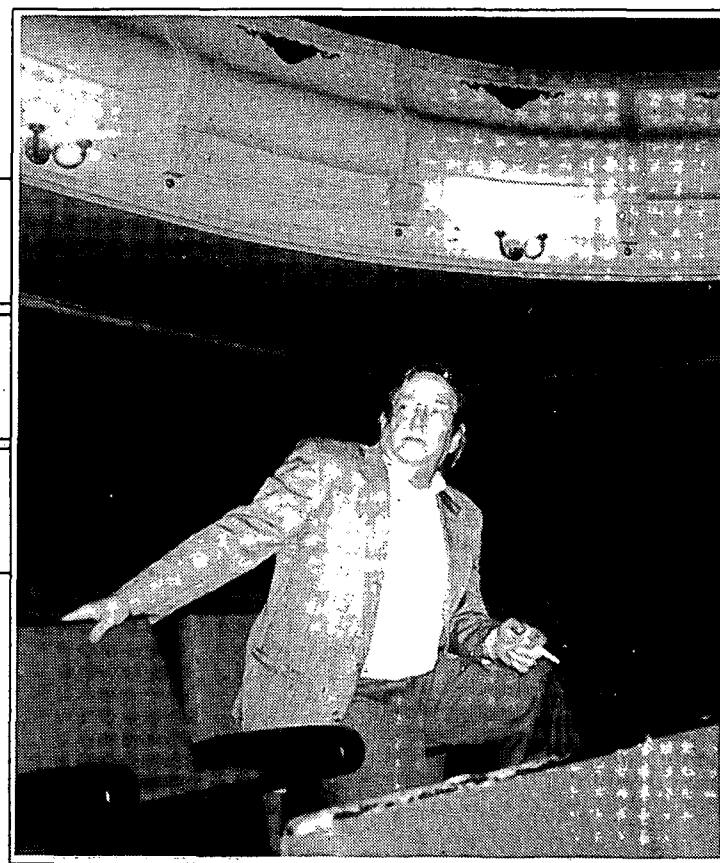
de tenir al·licients, una bona oferta, perquè sinó es queden a casa, on s'està molt bé i tens sis canals de televisió, i amb la parabòlica, 40. Quan érem petits els de la meua generació d'una caps de sabates en feiem un tren, però és clar, el primer dia que et donen un tren que funciona sol t'avorreixes, i has de recórrer a trencar el tren amb un pal per veure com està construït, si et vols divertir una mica de manera activa. I això és el que passa en la societat actual. El jovent, que en general és molt sa i molt maco —crec que potser més del que érem nosaltres— necessiten el pal per trencar i mirar que hi ha dins de tot el que els donem ja fet i acabat.

—Quants anys fa que pertany al CMIG?

—Jo vaig néixer al carrer de sota del Centre, i ja venia aquí de petit a veure cinema i teatre, perquè era un lloc en el qual a casa et deixaven anar. Abans no et deixaven anar a quasi cap altre lloc. Al centre sí. Compta, des dels 3 o 4 anys i en tinc 62... I jo ja no visc en aquest barri, però continuo venint-hi perquè tinc tres fills, i quan arribo a casa i pregunto pel nano sé que si em diuen que està al Centre em quedo tranquil, sé on i amb qui està. I amb això ens trobem tots els pares.

—¿Què ha canviat, si comparem el Centre actual amb aquell que va conèixer fa quasi 60 anys?

—Diferències no n'hi han, substancialment, en res. Es podria,

Francesc Carreras posa al bell i acollidor teatre del CMIG

certament, dir que abans el CMIG era més tancat, sinó políticament diguem-ne ideològicament, i ara el Centre ha obert més les portes de cara al barri, tothom s'hi pot sentir a gust. A més abans també era més difícil entrar-hi si no eres d'un determinat col·lectiu social. El Centre era abans més per als treballadors i els proletaris que per als senyors o els propietaris de les botiques o els que feien més calés. I aquests tenien, al seu torn, els seus clubs, també tancats i restringits. Tot era més tancat. Si volies fer teatre havies de fer la guerra pel teu compte. Podríem concretar els canvis en una major cobertura de cara a la gent i una major democràcia en el funcionament.

—Quina relació manté el Centre amb el bisbat?

—El bisbat té l'obligació moral de proporcionar-nos un consiliari. Però de fet fa quinze o vint anys que no n'hi ha cap. I quan hem de fer una missa, per al dia de difunts, que sempre en fem, ens hem de buscar la vida. Som una entitat totalment privada, els socis són socis de l'edifici, que per tant és totalment nostre, i el

bisbat sempre ha tingut la potestat d'intervenir en el tema del consiliari.

—¿Per què no tenen consiliari?

—Diuen que no ens el designen perquè no hi ha prou capellans, que és una bona raó. No obstant això, tenim molt bona amistat amb alguns vicaris de Gràcia que vénen tot sovint, i també tenim una capella preciosa on hi caben 200 persones.

—La façana del vostre edifici declarada monument artístic, i el teatre, amb tres balconades d'alçada, és bellíssim i molt antic.

—Una de les primeres seccions que vam tenir va ser l'orfeó Montserrat, i aquest teatre que dius no es va fer per fer representacions sinó per a concerts corals. És una obra de dues voltes feta per un alumne de Gaudí. Certament, la façana declarada monument artístic i el que passa és que, tot i aquesta declaració, no ajuda ningú. Tot el que hem fet ho hem fet nosaltres; hem hipotecat la casa i ho hem fet.

■ David Vidal i Castell

Hostatgeria-residència de St. Felip Neri

Plaça St. Felip Neri, 5 - 08002 Barcelona

- ✓ Nois estudiants, amb bones referències.
- ✓ Autoservei de cuina.
- ✓ Habitacions individuals o dobles.
- ✓ Ambient de treball i acompanyament personalitzat.
- ✓ Al costat de la catedral. (Metro Liceu/Jaume I).

Preinscripció: a partir de l'1 de setembre, a hores convingudes
Tel.: 301 75 56 ó bé 317 41 06

Els elements que componen el cosmos

Que en són de variades, Senyor,
les vostres obres, i totes les heu
fetes amb saviesa. La terra és
plena de les vostres criatures.

(Salm 103,24)

■ Francesc Nicolau

Vam dir que els alquimistes no havien descobert cap element nou. Això s'ha de matisar. Certament ni els primers, els d'Egipte, ni els àrabs que els seguien, ni els europeus que estudiaren els tractats àrabs, no descobriren cap element, però arribem a l'època que és intermèdia entre l'alquímia i la química. ¿Pot considerar-se St. Albert Magne, que és del s. XIII, encara un alquimista o ja un químic?

tes europeus, i hem de reconèixer que en cert sentit tenen raó; van ser descoberts a una època que encara es feia alquímia. Però nosaltres direm que van trobar-los uns autors que ja feien química, perquè, com hem dit abans, eren dels que buscaven noves substàncies per via purament experimental.

La troballa de l'arsènic

D'aquest element a l'Edat Antiga es coneixien dos dels seus compostos: *realgar* (castellà: *rejalgar*, del mot àrab «rahg algar», pólvore de caverna), que és vermell i *orpiment* (cast. *oropimente*, del llatí «auripigmentum», pigment d'or) de color groc; tots dos són sulfurs d'arsènic, que s'usaven des de temps immemorial per a la pintura,

Aquest sant de l'Església catòlica va ser un amant de la ciència que va introduir a Europa molts coneixements dels àrabs i antics grecs. Va néixer a Lauingen (Suàbia). Després d'estudiar a París i a Pàdua, va ingressar en l'Orde Dominicà, on professà el 1223. Va ser un gran pensador, sobretot en els camps filosòfic i teològic, sense descuidar la base científica de tota bona filosofia; i també un excel·lent professor. Va tenir de deixeble St. Tomàs d'Aquino. El seu criteri tan encertat d'assimilació i de crítica de la ciència grega i àrab introduïda ja a Occident va fer donar un pas important al pensament cristià, preparant la gran síntesi que després elaborà el seu alumne St. Tomàs. Es va interessar molt per la ciència experimental, sobretot per l'astronomia i la química; i en aquest camp és cert que hi treballà personalment. L'arsènic era aïllat pels volts del 1250. Deu anys després era nomenat bisbe de Ratisbona, però al cap de tres anys renuncià al càrrec per poder dedicar-se més al camp intel·lectual i es retirà a un convent de Colònia on morí el 1280. És el patró dels científics.

Propietats i usos de l'arsènic

Aquest element fa com el carboni que pot presentar-se de maneres diferents, en aquest cas tres i no dues: l'*arsènic gris*, que és metàl·lic; condueix la calor i l'electricitat, i cristal·litza en cristalls hexagonals romboèdrics. L'*arsènic groc*, que no té les propietats de metall, fa cristalls cúbics, i s'obté condensant ràpidament sense que hi incideixi la llum els vapors d'arsènic. I l'*arsènic negre*, que s'obté per sublimació del gris en un corrent d'hidrogen.

L'arsènic no és gaire abundant: només un 0,0005% del l'escorça terrestre és d'arsènic, però se'n troba arreu, quasi sempre en companyia de compostos d'antimoni, de

bismut i de ferro o plata.

Les aplicacions són moltes. S'ha usat en medicina per guarir trastorns de nutrició i pel tractament d'afeccions cutànies. L'arsenamina, comercialitzada amb el nom de salvarsan, que descobrí Paul Ehrlich (1854-1915), no va ser desbancada fins que es descobrí la penicil·lina. La gran quantitat de compostos orgànics de l'arsènic, més de 8.000, fan que també siguin múltiples les aplicacions en altres camps, sobretot a l'agricultura: insecticides, herbicides, assecat del cotó, fungicides, ... També es fa servir a la indústria del vidre. I en petites quantitats és un additiu dels aliments del bestiar.

En aquest últim punt s'ha de dir que cal vigilar sempre les quantitats d'arsènic que s'ingereixin: en petit és medicina, en gran és metzina. Avui dia ja hi ha qui, amb raó, ha aixecat la veu per dir que cal limitar l'ús dels pesticides a base d'arsènic, que, encara que en petites quantitats, pot quedar en les plantes que després mengem i això a la llarga produir intoxicacions perilloses. I d'enverinaments a base de subministrar arsènic de mica en mica la història humana en conta molts! Ben conegut és el cas de Napoleó, que, segons sembla, va morir per aquesta causa, segons es demostrà analitzant més tard els seus cabells que contenen arsènic, cosa que demostrava haver-ne ingerit.

Tot el que hem dit d'aplicacions es refereix als seus compostos. Les aplicacions de l'arsènic element són poques: en electrònica serveix per a l'excitació de semiconductors i en aliatges amb el coure o el plom fa que aquests adquireixin més duresa i resistència a la corrosió. Temptejant i fent proves l'home va trobant cada vegada més aplicacions a tot el que la naturalesa li ha posat a l'abast.

Francesc Nicolau és Professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

13. El verinós arsènic

I el mateix interrogant podem posar per a altres autors dels segles XIII-XVI del continent europeu. Encara que es digui, i amb raó, que l'alquímia va durar pràcticament fins al 1600, no podem pas dir que tots els que investigaren sobre la constitució de substàncies vagin ser alquimistes en el sentit més usual de la paraula. S'ha d'establir, és clar, un criteri: si un autor fa purament ciència experimental, haurem de dir que ja és un químic, fins i tot si ell diu que és alquimista; i només si manté una mentalitat esotèrica i pseudomística, com els antics cultivadors de l'alquímia, haurem de dir que és encara un alquimista.

Doncs bé, d'aquesta època intermèdia entre alquímia i química data el descobriment de quatre nous elements: arsènic, zinc, antimoni i bismut. Alguns autors diran que foren descoberts pels alquimistes

i també, en petites quantitats, com a medicines. I hom sabia que en quantitats grans eren verinosos. El nom d'«arsènic» ve del grec i significa viril, fort (derivat d'«arsen» que vol dir mascle, baró), i és el nom amb què Teofrast (372-288 aC) va posar a aquests sulfurs compostos precisament per això, perquè eren molt forts per a l'estómac, fins a esdevenir una metzina enèrgica en cas de prendre'n massa. S'ha de descartar el que algú ha dit que «arsenicon» ve d'una paraula persa «zarnika» que significa verí.

No sabem amb tota seguretat qui va descompondre per primera vegada els compostos d'arsènic per obtenir l'element lliure; però amb molta probabilitat podem dir que va ser St. Albert Magne (1200-1280). Així s'ha afirmat tradicionalment per multitud d'autors i no hi ha motiu sòlid per dubtar-ne. I si no hagués estat ell personalment, hauria estat algun contemporani seu.

Catalunya
Cristiana

Puiggarí 5-7
08014 Barcelona

CATALUNYA CRISTIANA nasqué ara fa 15 anys i, malgrat les dificultats, ha esdevingut un fet i una realitat amb què molts ja comptem, i no en podem prescindir.

CATALUNYA CRISTIANA actualment Fundació de l'Arquebisbat de Barcelona, no es vol limitar a aquesta diòcesi, sinó que vol aprofundir la seva vocació de servei a totes les diòcesis catalanes.

CATALUNYA CRISTIANA se sent cridada a esdevenir vincle d'unió de tots els catòlics de Catalunya, i mitjà informatiu indispensable del proper Concili Català, obrint-se a tots els sectors de la nostra Església.

CATALUNYA CRISTIANA per tant, no es vol quedar on és. Vol renovar-se amb el vostre ajut. Us demanem la vostra subscripció.

SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

Nom Adreça

Població D.P. Província Tel

☐ Se subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" català/castellà per l'import semestral (26 números) de 4.550 ptes.

El pagament de l'esmentada subscripció el faré mitjançant

☐ domiciliació bancària
(en aquest cas empleueu l'ordre de domiciliació)

☐ xec nominatiu que adjunto

Data

Signatura del subscriptor

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa Agència

Adreça

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara i fins a nou avís, paguin els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA" amb càrrec al meu compte corrent/líbreta

Entitat Oficina DC Compte

Data

Signatura del titular del compte/líbreta

La reproducció dels frescos de Giotto i les obres originals de la seva Escola de Pàdua en exposició al Saló del Tinell

La «forma» del cristianisme

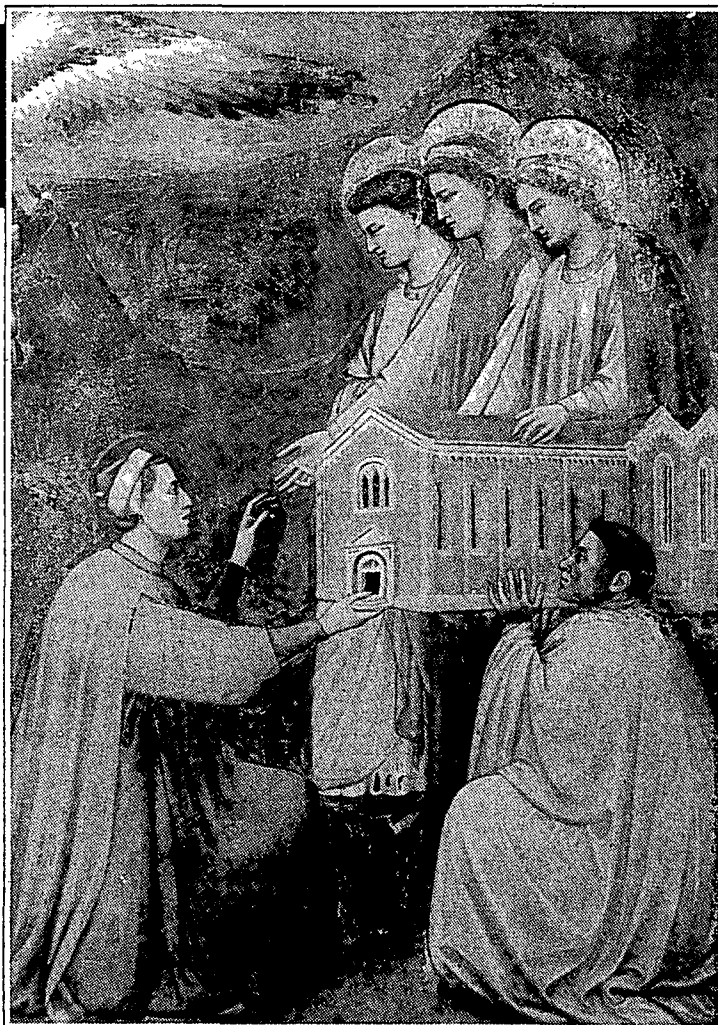
L'any 1300, any del Jubileu i del perdó universal, Enrico Scrovegni, un ric mercader va comprar a Manfredo Delesmanini l'Àrena de Pàdua, un petit llogaret on mancava l'església. Enrico va demanar permís al bisbe per construir-la i va convidar a Giotto a pintar els frescos de l'interior de la capella dedicada a Sta. Maria de la Caritat (és a dir consagrada a l'amor de Déu i a la humanitat).

El pintor ja havia realitzat el gran cicle pictòric dels Episodis de la vida de san Francesc d'Assís on afirmava explícitament el nou llenguatge figuratiu, premissa fonamental per a la seva evolució més tard a Pàdua.

L'única manera de mirar adequadament l'interior de la capella és sentir-la com a perfecta expressió d'unitat artístic-espiritual. Al llarg de les parets es despleguen els frescos com un meravellós llibre il·lustrat. Vagi on vagi la mirada s'omple de visió, de conte, de matèria: és una obra d'art total en el sentit més fort de la paraula. I amb prou feines aconseguim intuir la globalitat originària que interessa fe i concreció terrenal, esperit i sentiment,

curiositat i reflexió de l'espectador.

A partir del 7 de setembre al Saló del Tinell, tenim la possibilitat de conèixer l'obra de Giotto d'una manera molt espectacular: una instal·lació perimetral presenta la reducció esquemàtica de la capella dels Scrovegni a escala 1:1. Al voltant de l'estructura se situa, a una banda, les reproduccions fotogràfiques de l'itinerari artístic de Giotto a Itàlia, de l'altra, només amb ocasió de l'exposició a Barcelona, una important selecció de pintures del Trecento italià. Al bell mig del «recinte» s'exposa el model de la capella dels Scrovegni, realitzat en ferro i fusta a escala 1:4, amb la reproducció, en el seu interior, del cicle complet de frescos amb imatges d'alta qualitat. L'efecte òptic a l'interior del model a l'alçada de l'home és extraordinari i ofereix la possibilitat d'observar i estudiar les pintures de Giotto fins als seus mínims detalls dins l'àmbit d'una reproducció fidel al seu context originari. Al final, una petita sala resultat de la reconstrucció de la sagristia permet veure la suggestiva pel·lícula *El drama de Crist explicat per Giotto* del director italià Luciano Emmer.

Giotto. «Giotto llura la Capella a Enrico Scrovegni»

gons el següent pla: 1) Històries de la vida de Maria (a dalt prop del presbiteri); 2) Històries de la vida de Crist (segon i tercer registre); 3) Històries de la humanitat (sòcols de les parets); la seva lectura s'inicia amb l'escena de l'«Expulsió de Joaquim» i conclou amb el «Judici Final».

A través de la llum, dels colors i dels continguts, Giotto ha transmès al món, al llarg dels segles, un missatge de cristianisme i de pau universal difós per la perspectiva, la riquesa dels sentiments, la noblesa dels personatges, l'estudi de l'espai i la musicalitat dels tons pictòrics. El mestre manifesta la seva increïble capacitat d'interpretació figurativa del missatge cristià, plasmant els episodis de la vida de Maria i de Crist dels evangèlics autèntics i fins i tot dels evangèlics apòcrifs.

La concreció del missatge cristià plasmat a través de la investigació atenta a la realitat del pintor més gran de tots els temps

La idea de l'exposició itinerant «Giotto's Message» que a Barcelona es presenta amb el títol de «Giotto i el seu temps», neix l'any 1987 amb motiu de la celebració del 650 aniversari de la mort de Giotto (1338-1988) com a instrument de promoció de Pàdua i de la regió de Veneto. Per a la realització de la mostra ha calgut quatre anys de treball; les fases del projecte, la investigació i les

fotografies (es van necessitar sis fotògrafs i més de 5.000 hores de dedicació absoluta!) que reproduïen fidelment els colors de Giotto i la reconstrucció a escala del model de la capella, s'han realitzat sota la supervisió d'un comitè científic altament qualificat i ha representat el treball responsable de professionals i artesans durant molt de temps.

La capella va ser pintada se-

La pau que brota dels rostres dels personatges, la bellesa silenciosa de la naturalesa i la protecció de la perspectiva al cel estrellat de la capella reclamen l'acollida del seu missatge: la història de la humanitat comença per Déu, i es desenvolupa a la terra per tornar després al cel.

■ **Angela Barusi**
Institut Italià de Cultura

Acompanya l'exposició una extraordinària selecció d'obres originals de deixebles de Giotto

Durant el Trecento l'obra de Giotto és una referència contínua i constant no solament pels pintors florentins, sinó també pels dels nord, i no és una casualitat que, a la segona meitat del segle, precisament a Pàdua, Altichiero i Giusto de Menabuoi renovin, en una espècie de «neogiotisme», les solucions colorístic-formals experimentades per Giotto als frescos de la capella dels Scrovegni.

El dramatisme, la síntesi geomètrica del paisatge, la concepció plàstica de la figura humana, el gust clàssic en la distribució dels episodis i la introducció d'un nou tipus de narració figurativa que se serveix d'enquadres amb perspectiva, van constituir una autèntica font d'elements pictòrics per a tots els artistes propers a Giotto.

El 1324 van arribar des de Rímini els seus alumnes *Pietro* i *Giuliano*; els fragments que ens han deixat mostren una actualització de la lliçó impartida per Giotto dels esquemes utilitzats a la capella dels Scrovegni i constitueixen una premissa molt important pel naixement d'expressions artístiques típicament paduanes. De fet, a les figures que apareixen a la Crucifixió i a les imatges del Nou Testament es descobreix una refinada elegància en la re-

presentació dels vestits, tal com apareixeran més tard a l'obra del paduà *Guariento di Arpo* (1310-1367), responsable del naixement

Guariento «Àngel armat amb llança i escut», meitat s. XIV

El missatge de Giotto

ment d'una vertadera escola de pintura a la ciutat. Aquest mestre amb un camí estilístic d'extraordinària coherència, durant gairebé 30 anys de la seva activitat, arriba a crear un estil precursor de nombroses formes del gust gòtic internacional.

Guariento va tenir sovint com a col·laborador el pintor venecià *Nicolò Semitecolo*, de qui resten a Pàdua el gran Crucifix de l'església dels Eremites i les Històries de sant Sebastià, obres emmarcades en el seu gust espacial i en la tipologia dels personatges, a l'estil de Guariento.

El 1370 el florentí *Giusto Menabuoi* va ser un dels protagonistes de la recuperació de les instàncies volumètriques de Giotto i de les seves solucions colorístiques i formals, fenomen que s'observa a la pintura del nord d'Itàlia a partir de la meitat del segle. Pàdua està a l'avantguarda respecte les solucions representatives de l'espai pictòric. Les escenes estan pensades amb un sentit. Les composicions són mesurades, els personatges dialoguen entre ells, en estar units per un gest, una mira-

da, amb traços fisionòmics embolcallats dins d'un accentuat realisme. Especialment *Altichiero* s'introdueix amb nous elements dins la cultura figurativa guarienteca i va tenir com a col·laborador a Jacopo de Verona que va heretar tota la seva capacitat per compondre escenes plenes de figures, amb efectes il·lusionistes a l'arquitectura.

Uns altres frescos, de caràcter menor, realitzats per col·laboradors i deixebles de Giotto es troben a la ciutat i tot el que ha restat és testimoni evident de l'esplendor d'una de les més extraordinàries civilitzacions figuratives del Trecento italià.

■ **A.B.**

L'exposició «Giotto i el seu temps» es podrà visitar del 7 de setembre al 30 d'octubre al Saló del Tinell - Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona.

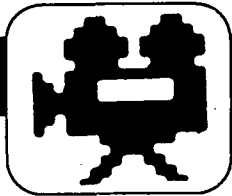
Horari:

Laborables: 10.00 a 20.00 h.

Festius: 10.00 a 14.00 h.

Dilluns, tancat.

CINEMA

Mi chica 2 (My Girl 2)

Director: Howard Zieff. **Intèrprets:** Anna Chlumsky, Austin O'Brien, Dan Aykroyd.

Howard Zieff reprèn les peripècies de Vada, una nena intel·ligent i d'una gran desimboltura a qui agradaria ser escriptora. Ara Vada, ja adolescent, està nerviosa ja que espera un germanet de la seva madrasstra. Per altra banda, al col·legi escull com a personatge-tema per a un treball a la seva pròpia mare, que va morir quan ella va néixer. Per a investigar els seus orígens anirà a passar una temporada a los Àngeles amb el seu oncle Phil. En la seva recerca, l'ajudarà Nick, un noi de la seva edat, de qui al final s'enamora.

El guió de Jane Kovalcik té el mèrit d'haver continuat una història sense fer un calç de si mateixa, defecte que tenen altres segones parts, com *Solo en casa 2*. Són els mateixos personatges, amb els seus vells temes, però en noves situacions. De tota manera, la qüestió de la mort, tan present a *Mi chica*, aquí es tracta d'una manera més mitigada.

La pel·lícula està ambientada als anys 70, amb el govern de Nixon i una certa nostàlgia pels bojos anys 60. A vegades resulta excessiu el seu didacticisme en matèria sexual, que dona com a normals algunes situacions irregulars. De tota manera, la seva visió del matrimoni i de les relacions pares-fills és més aviat positiva i inclou diverses crítiques encertades d'algunes actituds frívols. Així, Vada, li retreu al seu oncle Phil la seva por a comprometre's mitjançant el matrimoni.

Es pot reprotxar a Zieff la manca d'originalitat en la resolució d'algunes situacions. Però, en línies generals, aconsegueix un producte divertit i plaent.

■ J. M. Aresté (Aceprensa)

Crònica televisiva

Recentment el programa cultural «Stromboli», que s'emet setmanalment pel Canal 33, va dedicar la seva mitja hora de durada a Walt Disney, el dibuixant, productor cinematogràfic i home de negocis de renom internacional. «Disney, blanc i negre», sota la direcció de Vicenç Sanchís, ens oferí una interessant perspectiva de la vida i miracles de l'individu que va convertir els dibuixos animats en un art de masses, alhora que ens descobria els trets ocults i sorprenents de la personalitat de l'anomenat «Mag de Burbank» —nom dels seus estudis de cinema—. La cara i la creu d'un personatge de llegenda. La darrera biografia sobre Walt Disney —que ha estat rebutjada

L'oncle de Mickey i Donald

per la seva família—, escrita per Marc Eliot i titulada «El príncep obscur de Hollywood», el relaciona de manera directa amb el FBI i el maccartisme.

«Disney és, en efecte, un geni, a l'alçada dels grans creadors plàstics que han revolucionat l'art d'aquest segle», assevera el documental però també es fa ressò de l'opinió dels seus detractors que l'acusen de realitzar un treball «infantívol i excessivament comercial». Aquesta és una de les moltes paradoxes que acompanyaren sempre la vida personal i professional de Walter Elias Disney, que nasqué el 1901 a Chicago —encara que hi ha qui l'atribueix un origen espanyol— i va morir el 1966 a Hollywood.

El ratolí Mickey i l'ànec Donald han esdevingut amb els anys l'emblema inconfusible de la factoria Disney. Segons la versió oficial, Disney va crear el 1928 Mickey Mouse però no és veritat. El dibuixant Ub Iwerks fou el seu inventor. Tampoc no creà Donald Duck. Els seus col·laboradors Dick Huemer i Art Babbitt l'engendraren el 1934. Per tant, Walt Disney no és el pare de Mickey i Donald com tothom pensa sinó, diguem-ne, tan sols el seu oncle.

«Blancaneus i els set nans», «Pinotxo», «Fantasia», «Dumbo», «Bambi», «La ventafocs», «Peter Pan» i «El llibre de la selva» en són alguns dels llargmetratges de l'equip Disney que s'han convertit en clàssics del cinema. Després d'uns quants anys de davallada en la producció animada, el 1985 canvia l'equip directiu de la companyia i aconsegueix nous èxits: «La sirenetta», «La bella i la bèstia», «Aladdin» i, enguany, «El rei lleó». L'esperit de l'oncle Walt encara hi és ben present.

■ Miquel Àngel Codina Periodista

El premi Ramon Llull

s'obre a altres gèneres

Per tal d'obrir la convocatòria a altres gèneres literaris, el tradicional Premi de Narrativa Catalana Ramon Llull —que convoca anualment Editorial Planeta i el 1995 arribarà a la seva quinzena edició— passa a anomenar-se a partir d'ara *Premi de les Lletres Catalanes Ramon Llull*.

Aquesta obertura a nous gèneres suposa que, des d'ara, podran presentar-se al Concurs obres tant de ficció (novel·les, narracions) com de no-ficció (assaigs, memòries, biografies, etc.) originals i inèdites.

El Premi de les Lletres Catalanes Ramon Llull estrenirà a partir d'ara la seva tradicional vinculació amb la Festa de Sant Jordi, ja que l'obra guanyadora ja estarà disponible a totes les llibreries de Catalunya en aquesta tradicional trobada del públic català amb el llibre. Per tal d'arribar puntualment a aquesta cita, l'acte literari de concessió del Premi se celebrarà en el mes de març.

El Premi de les Lletres Catalanes Ramon Llull està dotat amb tres milions de pessetes per a l'obra guanyadora.

LA SARDANA I LA DANSA

L'evolució musical de la sardana

Fa uns dies, s'ha presentat a Torroella de Montgrí, una antologia del desenvolupament de la sardana, preparada per commemorar el fet que aquest any se'n compleixen cent cinquanta de quan es va ballar, a la plaça de Torroella de Montgrí, la primera sardana amb els repartiments actuals. El fet consta en una placa clavada a la façana de la Capella de Sant Jordi, al costat de l'Ajuntament, i el grup sardanista torroellenc «Continuïtat», va voler festejar l'efemèride amb la representació de «Trencats i seguits».

Aquesta expressió, trencats i seguits, és la que s'utilitzava en el ball del contrapàs i la podem considerar com un equivalent

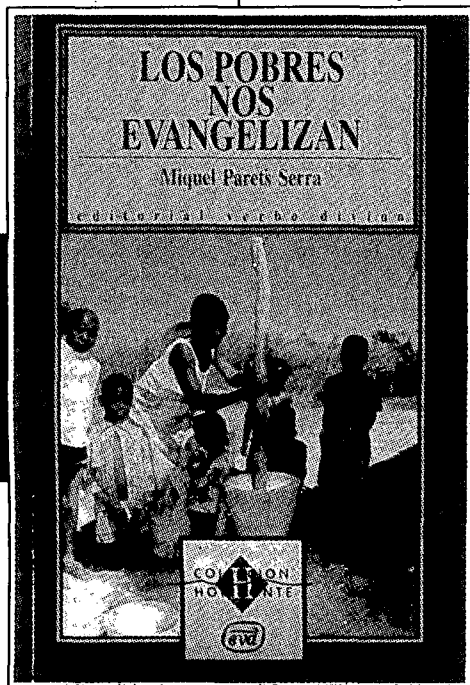
dels nostres curts i llargs. El grup anuncia que la intenció es portar aquesta mostra de l'evolució musical i coreogràfica de la sardana allà on els sigui demanat, convençuts que el que han preparat conté prou elements pedagògics, divulgatius, culturals i festius com per interessar tant els sardanistes com els qui no ho són.

El contingut de «Trencats i seguits» és explicat per un narrador. Van desfilant la cobla de tres quartans i els dansaires abillats segons l'època, que ballen el contrapàs sardà. Segueix una sardana curta, amb la qual es pot constatar l'evolució inicial, i una segona sardana curta ja d'autor. Es passa després a la

sardana llarga, que encara només és una de curta allargada i s'arriba a la sardana actual, amb els usos de comptar i repartir imperants.

La part interpretativa ha estat confiada a la cobla de tres quartans «Manxaire» de Sabadell, la cobla Forment de la Sardana i l'esbart torroellenc «Montgrí». Les realitzacions, seguint una idea de Jaume Nonell, recauen en: Tomàs Mañosa, de Sabadell, la direcció artística; Lluís Albert, de l'Escola, l'assessorament musical i coreogràfic; Maria Assumpció Capella, de Torroella, el vestuari; i Lluís Subirana, de Sabadell, el text literari.

■ Josep Ventura

Miquel Parets.
*Los pobres
nos
evangelizan.*
Editorial
Verbo Divino.

Testimonis de cristians del Tercer Món

Miquel Parets, prevere mallorquí i «amic apassionat de Jesucrist, dels germans més pobres i dels pobles del Tercer Món —com escriu en el pròleg del llibre el seu bisbe Teodor Ubeda—, ens presenta una selecció de testimonis de cristians de Burundi, en el cor de l'Àfrica negra, i dels Andes peruans, on encara viuen —malviuen— els aborígens quítxues. Testimonis sobre Jesucrist, l'Església, els germans, la comunitat i el poble, la vida, la terra i el món, el sofriment de la pobresa i el goig de la fraternitat. Tot el llibre és una barreja d'antropologia transparent d'observació directa i de presència del Crist Salvador de tot home i de tota cultura».

«Aquest llibre —seguim amb paraules del bisbe Ubeda— és, fonamentalment, la transmissió d'una experiència vital: l'experiència d'un

creient en Jesucrist Fill del Pare-Mare (com li agrada dir a l'autor) vivint joiosament un seguiment des del compromís radical amb els més pobres com a lloc privilegiat on es troba Jesús i des d'on evangelitza —ens evangelitza!— i on es fa ostensiblement present la Trinitat Santa...

És admirable veure com en aquest llibre es concreta perfectament la fe-vida viscuda a Burundi amb la fe-viva viscuda als Andes peruans. L'explicació no es pot buscar només en l'apassionada vocació de l'autor pel servei total als pobres... Hi ha una altra explicació més pregona i teològica: és el clam poderós de Jesús reclamant salvació i llibertat des del cor dels homes i dels pobles més indefensos i trepitjats.

● M.S.

Educació i conducta prosocial

Félix López. *Para
comprender la
conducta altruista.*
Ed. Verbo Divino.

La necessitat d'unió als altres s'expressa en la necessitat de sentir-se emocionalment segur a través de vincles forts amb algunes persones (figures d'afecció i amics íntims), la necessitat d'estar en comunitat (xarxes de relacions socials, família, companys, coneguts i amics, grups d'iguals, associacions i comunitats de diferent mena, etc) i, per acabar, la necessitat de gaudir de relacions d'intimitat física i afectiva (plaer sexual, enamorament, etc). Promocionar educativament aquelles capacitats que faciliten obrir-se a les relacions amb els altres, mantenir relacions eficaces, viure satisfactòriament les relacions d'intimitat, etc., és fonamental per al benestar individual i social.

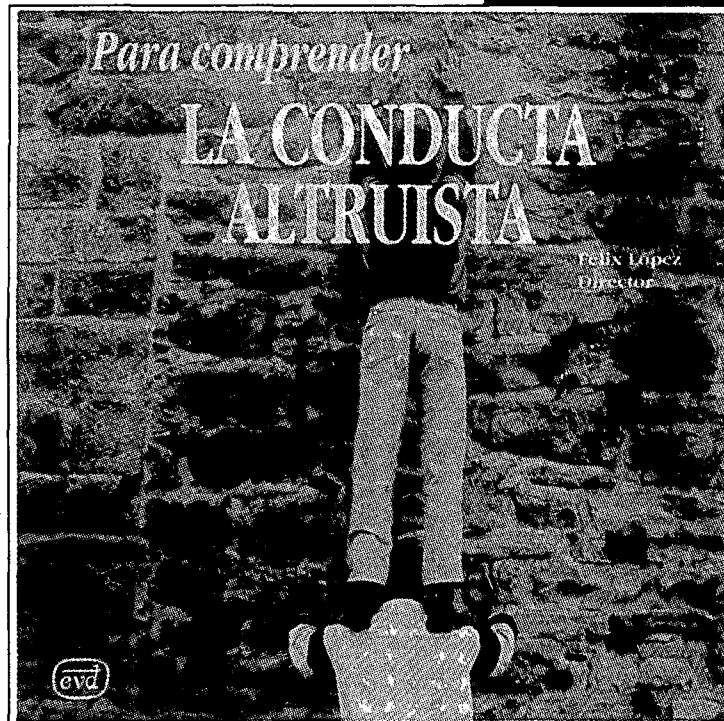
D'aquesta manera, la utopia del benestar, entès com a raonable satisfacció de les necessitats individuals i socials bàsiques, formaria part dels objectius de l'educació.

Aquesta és la utopia necessària sobre la

qual ha d'assentar-se el currículum de formació personal i social, en ella ens podem posar a treballar aprofitant els ideals transformadors que, malgrat tot, sempre han estat presents dins el sistema educatiu, i, més concretament, les possibilitats reals que ens ofereix l'opció per un currículum obert. Si allò que oferim és atractiu i ho és en relació amb les necessitats humanes més profundes, les d'unió i comunicació amb els altres, les possibilitats de penetració dins el sistema educatiu i social són reals, malgrat que som molt conscients de les limitacions que té la influència de l'escola en la nostra societat.

Per això, en definitiva, aquest treball només té veritable sentit si es fa des d'un marc de lluita política i social més ampli, que naturalment no és objecte d'aquesta intervenció.

● C.S.

Jesús Polo. *Cursos de doctrina
cristiana para la Confirmación.*
Ediciones Palabra.

Una eina de treball per a pares i catequistes

Aquest llibre és una *eina de treball* que es posa a disposició de catequistes i pares de família per tal d'ajudar-los a *concretar els continguts* que s'han d'impartir en la Catequesi.

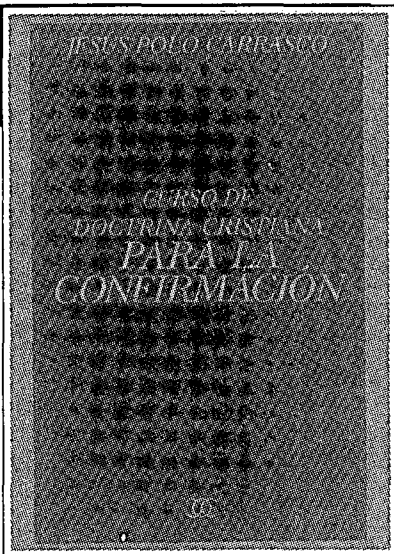
S'han manllevat d'aquí i d'allà frases i expressions d'antics formularis, per ser d'una gran expressivitat. Espanya compta amb una riquesa catequètica notabilíssima, que no es pot menysprear. Però l'orientació de les matèries, el seu ordre intern i la majoria de les preguntes i respostes s'han elaborat seguint el nou *Catecisme de l'Església Catòlica*.

Aquest *Curs de Doctrina Cristiana* consta de dos graus: un elemental i un altre superior. El primer pot valer per als infants que es preparen per a la *Primera comunió*; i el segon, està pensat per als que rebran el sagrament de la *Confirmació* i per a persones més grans.

Tant de bo que sigui útil per a la finalitat que s'ha pretès.

Si alguna cosa té de bona, ho poso als peus de Nostra Senyora, la Verge Santíssima, que és l'«Estrella de l'Evangelització».

● F.P.

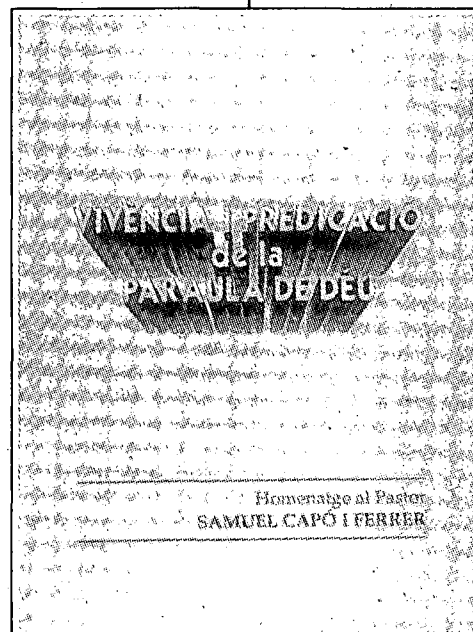

Una vida al servei de l'Església

Aquest llibre pretén ser un acte de homenatge al pastor Samuel Capó i Ferrer amb motiu del seu 100 Aniversari. Els seus fills i néts el publiquen com acte de reconeixement de la seva personalitat i de la seva obra. Inclou un pensament i un reconeixement a la seva esposa, Carme Puig i Sala, que ens va deixar l'any 1974. Tots dos, durant molts anys, van estar al servei de l'església i es van ocupar d'una família nombrosa que, en aquesta ocasió, els ret homenatge.

El pastor Samuel Capó pertany a una llarga i coneguda família evangèlica des Països Catalans. El llibre reproduïx alguns dels seus missatges i dels seus pensaments, sempre basats en la Paraula de Déu. Ben segur que una lectura atenta del que ens diu el pastor pot ajudar les noves generacions a viure i practicar la seva mateixa fe.

● C.C.

El meu canari

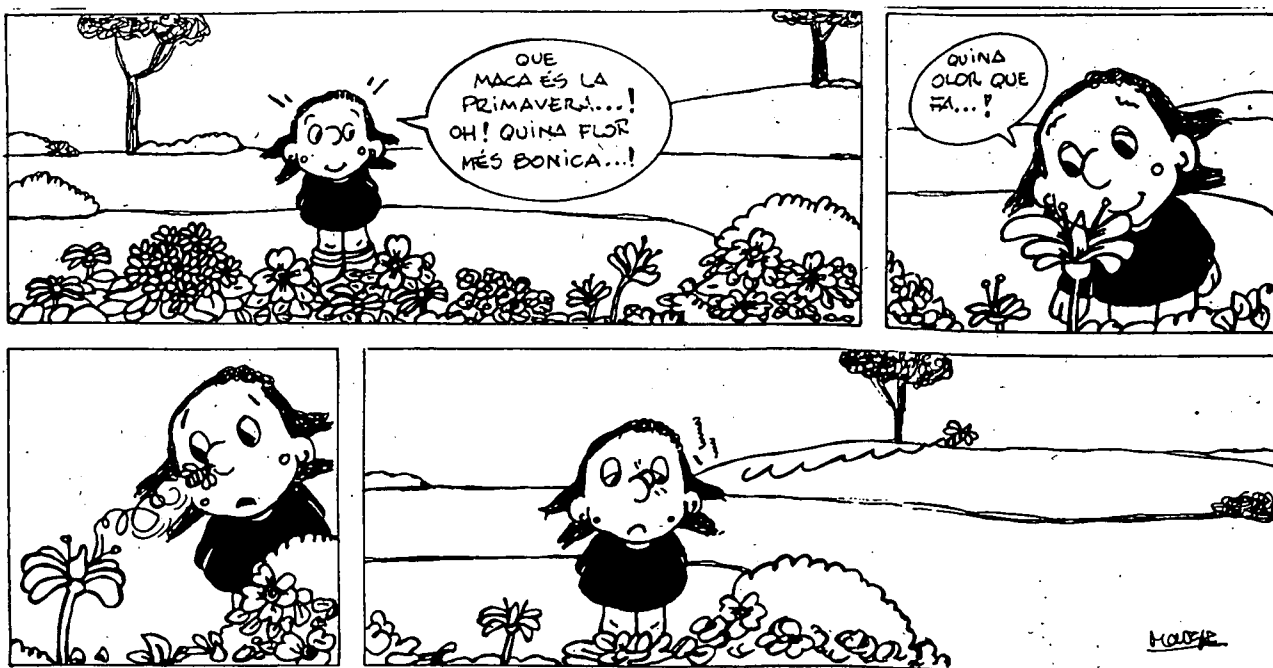
Doncs, sí. Tinc un canari que és el «meu» canari, perquè me l'ha regalat el Sr. Pere. El Sr. Pere és un veí de casa a qui agraden molt els ocells. Té una gàbia gran, almenys amb vint o trenta ocells. L'altre dia vaig anar a veure'l per donar-li un encàrrec de part del meu pare, i el vaig ajudar a omplir els abeuradors i les menjadores de la gàbia. Era divertit veure com els ocells voletejaven d'un cantó a l'altre, i després menjotejaven i posant el bec a l'aigua bebien aixecant el cap i fent tremolar la gorja.

N'hi havia un de color groc tirant a taronja que, amb les seves voladisses i facècies volia captar la nostra atenció. El Sr. Pere digué: és un pallasso i un presumit, i també força entremaliat, però canta com un àngel.

Jo estava admirat i el seguia en les seves voladisses, en els seus sobtats aterratges i em divertia amb els seus nerviosos moviments de cap. De cop i volta s'aturà, i arrapat al filat de la gàbia es plantà davant mateix dels meus nassos, i amb els seus ulls petits i arrodonits em mirà fit a fit sense gairebé ni parpellejar.

Fou aleshores que el Sr. Pere em digué: ¿El vols aquest canari? Jo, que ja feia uns moments que l'estimava, fluixet i content vareig dir: «Sí, que el vull». I vet aquí com ara tinc un canari. ¿Us agraden a vosaltres els ocells? Segur que sí, ¿oi?

L'Eixerit

UNA LLIÇÓ DEL MESTRE JAN

No es pot dir:

Treu la pols amb el plumero.

Una botiga de bisuteria.

Llogarem una lancha.

Regava amb una manguera.

Té el gran de sargento.

S'han embussat les tuberies.

És un home molt cult.

S'ha de dir:

Treu la pols amb el plomall.

Una botiga de bijuteria.

Llogarem una llanxa.

Regava amb una mànega.

Té el grau de sargent.

S'han embussat les canonades.

És un home molt culte.

ON HAS NASCUT?

Solució: A Manresa

Totó, el pallasso

Vet aquí que una vegada, temps era temps, en un país llunyà, qui sap on para, a un petit poblet perdut entre les muntanyes va arribar un grup de forasters força estranys. Era un divendres que s'havia despertat molt ennuvolat, els nens encara eren a escola i hi havia poca gent passejant pel carrer.

Heus aquí que, llavors, una comitiva tota estrafolària va fer la seva entrada al poble. El grup el formaven mitja dotzena de camions pintats de colors, un parell de tartanes atrotinades i tres o quatre gàbies plenes d'animals estranys badallant. Tot plegat feia una fila ben curiosa.

Ràpidament va córrer la veu del poble. La gent sortia de casa seva per veure'ls passar, i, quan van passar per davant del mercat, totes les senyores van sortir corrents amb els seus cabassos al braç.

—És un circ! Un circ! Ha arribat un circ al poble! —deia la gent, emocionada. Feia molt de temps que en aquella petita vila muntanyenca no havien vist un circ.

Un dels camions, el més gran de tots i que encapçalava la comitiva, duia un gran cartell amb lletres de colors a un dels costats:

«CIRC CRIC. Propera funció: diumenge vinent. Us hi esperem a tots!!!»

Tothom al poble va llegir l'anunci, i el nerviosisme es va fer contagiós. Tots hi volien anar. Cap nen del poble no es perdria, diumenge, la funció del CIRC CRIC.

Diumenge va despertar-se un dia molt maco. Semblava que fins i tot el sol s'hagués llevat de més bon humor que de costum. Per tota la vila es podia respirar l'alegre emoció dels nans que, per primera vegada, anirien al circ aquella tarda.

I la tarda semblava que no arribaria mai. Les hores van passar més lentament que mai.

ANNA

Continuarà

Petits anuncis

VARIS

NOIA 26 anys busca feina de professora de religió a secundària. Llic. filosofia i dipl. teologia. Exp. catequesi. Lourdes T. 345 85 79.

GRAN OCASIÓ: Es ven pis Diputació-Rocafort, 7è., 86 m², molta llum, sol, silenciós, ascensor, 4 hab., rebedor, menjador, cuina, galeria, calefacció, perfecte per entrar-hi. Tel. 423 61 89.

BERGA venc pis i àtic en ple casc antic. 822 14 65.

M'OFEREIXO per una o més tardes per planxar i/o tenir cura persones grans. Truqueu al Tel. 311 83 34 de 4 a 5 tarda.

S'OFEREIX professora preescolar per col·legi religiós. Tanta se val el lloc. Experiència i informes. T. (972) 46 04 09.

VENC orgue litúrgic electrònic propi per a Església. T. 426 67 23.

LLOGO pis. Tel. 200 46 17.

LLOGO habitació amb bany individual i dret de cuina. Preferència per una estudiant o treballadora. Zona immillorable Sarrià-Pedralbes. Sra. Glòria. Tef. 203 20 48.

PIS MODERN moblat, dreta Elxample, aire condic. Per 4 amigues, estud. octubre 94-juliol 95 a 25.000 ptes mes cada una. Truqueu al 317 31 64.

ORGANISTES: per embellir i guardar orgue electrònic construcció moble 180 x 60 x 100, 80 flautes, guarniment inter. Tel. 49 03 48 Girona.

SEGELLS Col·lecció valoro i compro. Pago al comptat, passo a domicili. T. 357 83 94.

TINC CURA d'infants, 3a. edat, també nits i festius o feiners. Tel. 311 83 34.

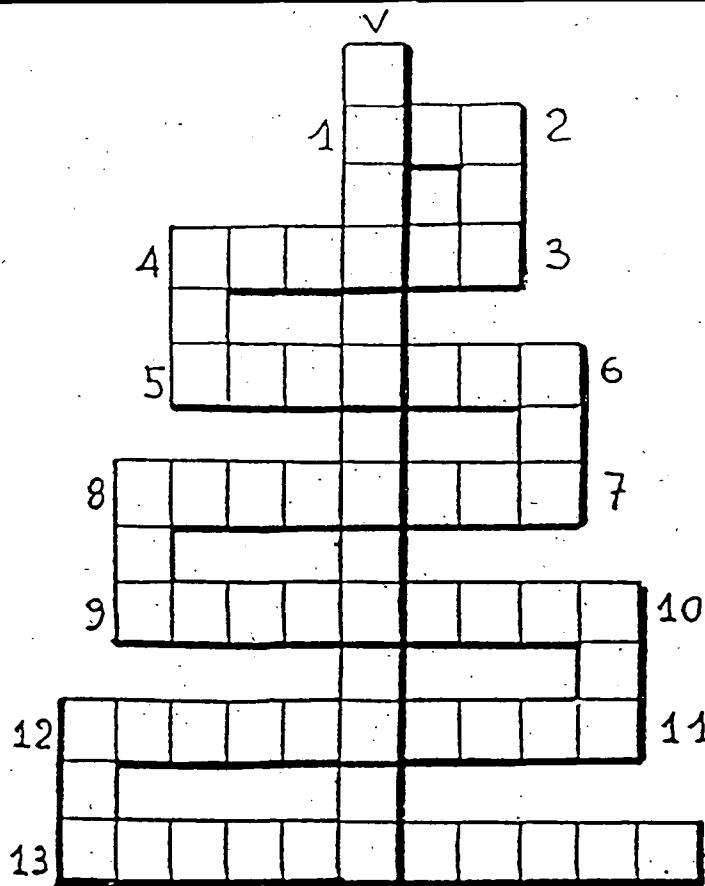
Passatemps

Dijous, 8 de setembre de 1994

23

ENCREUATS

per Rosa Collell

LA SERP

S'ha de cercar la paraula de la línia vertical, amb la qual coincideixen les lletres que s'hi creuen del seguit de paraules numerades fent la serp de dalt a baix.

1. Esperits de la mitologia escandinava.
2. Organització internacional contra la fam.
3. Treballadora, feineria.
4. Rostidor.
5. Acció i efecte d'unir o subjectar.
6. Entre els turcs, persona que exerceix el comandament.
7. Versada en la descripció científica dels remeis.
8. Adverbi de temps o conjunció adversativa.
9. Observança del descans sabàtic.
10. Nom de lletra.
11. Reunió de dos vasos, nervis, etc., directament o mitjançant un tercer.
12. Embarcació recreativa.
13. Quinona derivada de l'alfa-tocoferol.

Vertical: Relatiu al sistema nerviós vegetatiu.

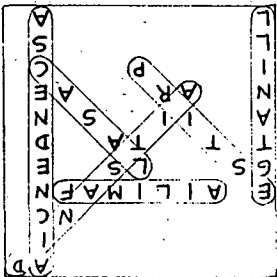
Solució: 1. Elf. 2. Fao. 3. Obra. 4. Asl. 5. Travada. 6. Aga. 7. Acògrafa. 8. Ans. 9. Sabatisme. 10. Ela. 11. Anastomosi. 12. Iol. 13. Tococquinona. Vertical: Neurovegetatiu.

SOPA DE LLETRES

per Montserrat Albert

SI NO T'AGRADA LA PARAULA «NISSAGA» HO POTS DIR DE 6 MANERES DIFERENTS.

TITOLIRASAD
RSEALLLUIS
IILUJUDINCA
ECAILIMAFNR
GSICALSAUEA
TITASTAIPDA
AXOIIAPSONS
NICARUSIAET
INIFRPIESCR
LASILOCOISI
LLAPISASFAT

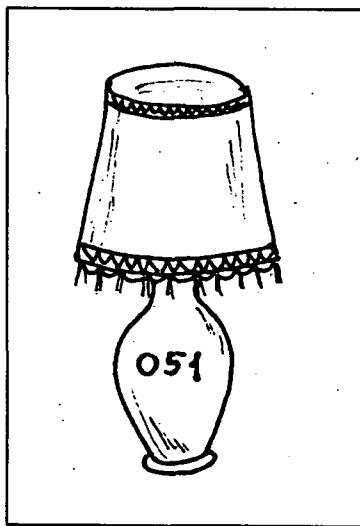

Escalp. Llinatge. Família. Dinastia. Casal. Ascendència.

JEROGLÍFIC

per Núria Albert

SI HO ENCERTES, HO DIRAN.

Solució al 780

sols; un mes
Sols un més.

FILATÈLIA

per Enric Graupera

CALDERÓN DE LA BARCA, dramaturg

Espanya recordà filatèlicament Pedró Calderón de la Barca l'any 1951. Havia nascut a Madrid el 1600, on morí el 1681. Va estudiar als jesuïtes, i va participar de jove en certàmens poètics en honor de sant Isidre i santa Teresa. L'any 1836 era ja l'autor dramàtic més famós de la cort, investit amb l'hàbit de Santiago. El 1651 fou ordenat sacerdot. La seva obra dramàtica consta de 120 obres majors i 80 actes sacramentals, i d'una trentena d'obres menors. Una de les més conegudes és *La vida es sueño*, si més no de nom.

ESCACS

per Jaume Mora

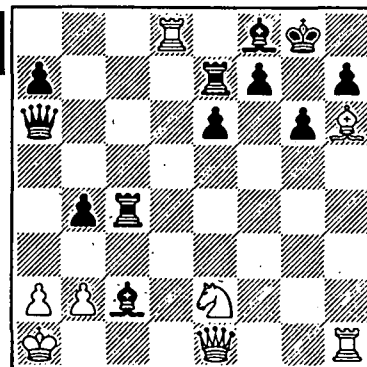
DIAGRAMA 550

Negres juguen i guanyen

Ja sabeu la recepta: un mat es pot aturar amb un altre mat. Però compte: a poc a poc.

Solució al diagrama 549

1 DxA+ RxA, 2 A3T mat

30 anys
de medicina
Solidària amb
el Tercer Món

medicus
mundi
catalunya

Elisa, 14 / 08023 BARCELONA
Tels.: (93) 418 47 62 / Fax: (93) 418 48 66

• Ajut: "La Caixa". Oficina n. 1010. N. de compte 354-50 de Barcelona

Som gairebé a totes les llars

És del tot segur que la seva llar, com a la de milers i milers de famílies, hi ha instal·lat algun producte Roca.

Al llarg de més de 75 anys, el nostre objectiu constant ha estat augmentar la qualitat de vida proporcionant confort i benestar màxim, a tots els gustos i necessitats.

Això ens obliga a millorar allò que moltes vegades sembla immillorable.

Conegui les novetats de Roca. Hem aconseguit aplegar els últims avenços tecnològics amb el disseny més actual.

CAMBRES DE BANY
AIRE CONDICIONAT
CALEFACCIÓ
CERÀMICA

Roca

LLINDAR

La segona quinzena d'agost he estat a Polònia, acompanyant una trentena de pelegrins de l'associació Amics de «Catalunya Cristiana». Hem resseguit Polònia d'est a oest. «Polònia» significa «plana», perquè el 90% de la superfície del país és constituïda per les grans planes centrals i septentrionals, que no solen superar els 200 m. d'altitud. Però també ens hem arribat fins a les altes muntanyes dels Tatra, les quals segurament enyora tant Joan Pau II, amb boscos abundants i circs glacials. Per alguns és una de les zones més boniques d'Europa. Allí, la localitat de Zakopane —cal dir-ho tot— és l'únic indret on no vaig poder celebrar Missa perquè les monges que tenen cura de la rústega esglesiola de fusta i del preciós cementiri —ple d'imatges del Crist en actitud meditativa— m'exigiren un «celebret» que no portava.

Varsòvia, Cracòvia, Wrocław, Gdansk i Malbork han estat les principals ciutats que hem visitat. Varsòvia és una gran ciutat que fou destruïda durant l'ocupació alemanya i després totalment reconstruïda. L'hotel era a dos passos de l'horrible gratacel del palau de la Ciència i la Cultura, edifici emblemàtic del primer període

del règim comunista. Aquests dies se celebraven els 50 anys de la destrucció de la ciutat. Dels 400.000 jueus que hi vivien el 1939, només uns 200 van sobreviure a les cambres de gas, els

ghettos o les presons. Polònia és una nació que ha estat fortament castigada per successives invasions; per mor de no tenir uns elements físics fronterers clars i d'estar situada en un enclavament cobert tant per l'expansionisme alemany cap a l'est com pel messianisme rus cap a l'oest.

A Varsòvia, a l'església de Sant Estanislau de Kostka hi celebrarem la Missa i férem una emotiva pregària davant el sepulcre del jove sacerdot màrtir Popieluszko, davant el qual sempre hi ha flors fresques. Em vaig fixar en una jove mare, agenollada amb un seu fill petit, pregant davant la tomba i explicant-li qui era aquest sacerdot. Cracòvia és una ciutat molt bonica i monumental, no endebades es va salvar de la destrucció. Per ambdues passa, majestuós, el riu Vístula, el qual s'estén al llarg de 1.068 km. Ens van impressionar particularment el monestir de Niepokalanov, on visqué el franciscà Maximilià Kolbe i la visita al camp de concentració d'Auschwitz, on es troba la cel·la en què fou confinat els darrers dies abans del seu heroic martiri.

Al monestir de Kalvaria Zebrzydowska, no lluny de Cracòvia, tots vam quedar impactats en saber que està integrat per una comunitat de 120 franciscans, allí anomenats «bernardins», dels quals el 70% tenen menys de 30 anys. Els comentaris d'admiració davant la presència de capellans, religiosos i religioses, joves, ha estat una constant al llarg del viatge. Si un fa números li és fàcil de descobrir que el «boom» de vocacions coincideix amb l'ascensió a la seu de Pere de

Joan Pau II. Una època combativa, d'intensa vivència religiosa i de lluita nacional i per les llibertats. A la parròquia de Wadowice, ciutat natal del Papa, hi vam celebrar també l'Eucaristia. El rector, molt amable, és l'únic que em parlà en llatí. Era tan macarrònic que el vaig entendre perfectament. A l'acabar, per no quedar malament, em vingué a la memòria un verset del «gloria in excelsis Deo» i li vaig etzibar el «gratias agimus tibi». Amb la resta de sacerdots fou suficient una mica d'italià o d'anglès.

Plat fort del pelegrinatge fou el santuari de Czestochowa. Coincidirem amb un pelegrinatge nacional del sector elèctric. Ens féu un bé submergir-nos enmig d'aquelles multituds. Particularment emotiva la Missa a la capella on es troba la famosa icona de la Verge negra. Allí, com a tants altres llocs, cloguérem la nostra celebració amb el cant del «Virolai». A Gdansk, després d'una breu incursió a la nova capital de l'Alemanya reunificada, Berlín, alguns ens vam llevar aviat per passar una bona estona a la plaça on es troben les monumentals tres creus commemoratives del naixement de «Solidarnosc», ciutat on treballà d'electricista Lech Walesa. Un «gran electricista», ens comentava irònicament la nostra magnífica guia polonesa anomenada Jolanta, una jove amb la carrera d'enginyer.

La impressió general és que Polònia es va homologant a poc a poc a la resta d'Europa. A les botigues ja es troba de tot. No tothom, és clar, disposa de diners per anar-hi a comprar. La presència externa clerical, que jo em temia particularment notòria i fins i tot envoltant, em va semblar més aviat discreta. A dins dels temples, sotanes, però al carrer, si no s'està en un explícit servei ministerial, molts preveres passen força desapercebuts com a tals. Potser el que més es veu són monges. La secularització em va semblar que ha assolit uns nivells que són tolerables —i que potser són força comprensibles en una societat moderna— però el catolicisme polonès té una consistència pròpia i crec que aprendrà a poc a poc a conviure dins el nou marc democràtic. Ho haurà de fer. Hi ha reptes, com la nova llei d'avortament aprovada el 10 de juny i que L. Walesa, coherent, ha rebutjat de firmar, obrint un greu contenciós amb el parlament. Reapareix un cert anticlericalisme en alguns sectors, els quals qualifiquen exageradament la força de pressió de l'Església de «terrorisme negre».

Els bisbes polonesos cerquen d'organitzar una presència eclesial renovada enmig de la nova situació. La primera decisió ha estat donar vida a una coordinació dels moviments i associacions catòliques. El passat 9 de juny tingué lloc a Varsòvia la primera reunió (3.000 persones) dels moviments laicals. Els grups coordinats són uns 130 i les associacions es calcula que representen uns 500.000 polonesos. Com ha dit el cardenal Glemp, l'esforç organitzatiu té per objectiu donar lloc a «un pes més gran en la vida pública» de la presència cristiana al país.

■ Manuel Valls i Serra *director*

ARA MATEIX

Evangelitzar les sensibilitats (6)

Sensibilitats dolgudes

■ J. Carrera Planas

Jacques Maritain escrivia en el seu «Carnet de notes» el 1906, només tres mesos abans de rebre el Baptisme: «el gran obstacle al cristianisme són els cristians. Aquesta és l'espina que em punxa. Els cristians han abandonat els pobres —i el pobres entre les nacions, els jueus— i la pobresa de l'ànima: la raó autèntica. Em fan horror». La seva era, doncs, una sensibilitat no sols dolguda, sinó horroritzada. Sort que Déu va posar en el seu camí León Bloy, de qui ell va dir que «era com un profeta enmig del poble jueu: ple de furor contra el seu poble (però, tanmateix, dins del seu poble)». Un dia, ja al final del seu procés, Maritain, explica la seva muller Raïssa, va tenir aquesta expressió que ella mateixa qualifica de «cruel»: «Si Déu ha volgut amagar la seva veritat en una pila de fems, hi anirem a cercar-la». Però van trobar, fel·liment, força més que no esperaven. Després de rebre el baptisme, Raïssa escriuria: «L'Església complia les seves promeses. Ella és la que estimàrem primer. Per ella coneixerem Crist».

Altres han sentit l'espina en l'actitud de molts creients respecte de la llibertat, o de la justícia o d'altres valors... Concepción Arenal, per exemple, la pensadora gallega, cristiana a la seva manera, de la qual s'ha celebrat el centenari de la mort, comprovava amb neguit, des del seu context històric: «Els amants de la llibertat no creuen en Déu, els creients són enemics de la llibertat... L'home religiós detesta la reforma política perquè és obra d'impíus; el reformador desprecia les creences religioses com a cosa d'esclaus...» Una contradicció que li dolia i la feia sentir sola.

I no es tracta només de sensibilitats personals. Hi ha també sensibilitats dolgudes de caràcter col·lectiu. Quan un grup humà ha patit opressió o discriminació al llarg del temps, desenvolupa tota una sensilitat de defensa i de recel no totalment reduïble a conceptes. Pensem en què han estat i són l'obrerisme i els nacionalismes. I pensem en què és

Quan un grup humà ha patit opressió o discriminació al llarg del temps, desenvolupa tota una sensilitat de defensa i de recel no totalment reduïble a conceptes.

avui el feminisme. És secundària per a la seva comprensió la discussió del gran d'objectivitat o de desmesura amb què el grup percep la seva situació. La sensibilitat i els mecanismes de defensa bloquegen en bona part la discussió teòrica.

Pel que fa a la pastoral —i pensant especialment en el ja proper Concili de les diòcesis catalanes— comptem amb una certa experiència de diàleg amb algunes d'aquestes sensibilitats col·lectives. El Vaticà II, sobretot a través de la Constitució sobre l'Església en el món contemporani, ha estat un retrobament amb la modernitat. També el diàleg amb la sensibilitat obrera compta amb una ja llarga història. Això no vol pas dir que estigui tot resolt: la vida continuament es renova i el diàleg ha de ser constant. En aquest moment, a més, ha aparegut un nou component d'aquestes sensibilitats: la impressió molt estesa que el diàleg ha estat interromput o, si més no, limitat.

També té tradició a Catalunya el diàleg fe-sensibilitat catalanista. Però estem davant de nous reptes, de caràcter divers, que caldrà assumir.

La sensibilitat feminista és la més nova de les esmentades. El diàleg pastoral amb el feminisme és també molt incipient i resulta condicionat per algunes qüestions de fons en les quals l'entesa és difícil. És aquí on caldrà més coratge i més voluntat de comprensió mútua.

J. Carrera Planas és bisbe auxiliar de Barcelona

«Vosaltres, els qui aneu a missa, ho arregleu tot dient que és un misteri». I alguns dels qui anem a missa fem cas als nostres increpadors, i mirem de presentar-ho de forma més «digerible» perquè no s'embafin amb veritats de Fe massa «misterioses». Hem de desgreixar la doctrina, no sigui cas que apareguin símptomes de colesterol espiritual: els imperatius del marketing ho exigeixen.

El mal és que, amb aquesta dieta, ja fa molt de temps que abunden els casos d'anorèxia espiritual. Una malaltia que ha crescut en proporció directa a la pèrdua del sentit del misteri. Ep!, del misteri pel que fa a les qüestions de la Fe, perquè el sentit

...el misteri de Fe fa acte de presència en la seva proclamació solemne; i no es tracta tant de creure en misteris de Fe, com de deixar-nos penetrar pel Misteri per tal de poder creure.

El sentit del misteri

■ Jordi Bassas i Ribalta

del misteri continua intacte en la vida profana. I no em refereixo als «misteris per resoldre» del programa d'en Paco Lobatón, sinó al misteri que és i continua essent la pròpia existència humana. El misteri de la vida i de la mort, de l'amor i de l'odi, de la bellesa i de l'horror, del plaer i del dolor. El misteri que embolcalla la totalitat de la nostra existència i que no podem defugir, perquè en formem part. Si la Realitat no fos misteriosa, no existiria el pensament humà; perquè quan pensem, sempre pensem en el misteri de les coses que ens envolten.

Però el misteri necessita el seu moment de proclamació i el seu moment de silenci. Per això, part de la culpa dels malentesos és nostra, perquè massa vegades hem desvirtuat el sentit del misteri amb xerrameca i discòrdies, i amb moltes disquisicions inútils. Hem tendit massa vegades a reduir la grandesa del misteri a un simple teorema metafísic; i hem profanat amb càlculs i controvèrsies l'espai i el temps reservat a la seva silenciosa adoració. Hem reduït la Fe a qüestió merament estadística, i hem banalitzat els seus símbols en el sondeig de l'opinió

pública. Hem convertit el Credo en una simple proposta, en un trist full informatiu, i hem oblidat que el Credo no ens «informa» sinó que ens *forma*; que no és per ser discutit sinó per ser cantat, i que no cantem perquè ens el creiem, sinó que *creiem perquè el cantem*.

Això vol dir que el misteri de Fe fa acte de presència en la seva proclamació solemne; i que no es tracta tant de creure en misteris de Fe, com de deixar-nos penetrar pel Misteri (en majúscula) per tal de poder creure. La doctrina, en tot cas, enuncia el Misteri, però només la Fe el pot viure. Si ens quedem només amb la doctrina, caiem en el doctrinarisme i reduïm el Misteri a la categoria de simple mur de contenció per a les veleïtats espirituals. La Fe, en canvi, parteix del Misteri per donar nou sentit a la nostra vida, ja de per si misteriosa. En la Fe, per tant, es dona aquesta simbiosi entre el Misteri diví i el misteri humà, que és una altra manera de dir que es fonamenta en Jesús.

Potser sí que els qui «anem a missa» fúgim d'estudis massa vegades parlant de «misteri». Però els nostres cordials increpadors haurien de preguntar-se també si la vida tindria valor per a ells sense el sentit del Misteri.

Jordi Bassas i Ribalta és escriptor i teòleg

SABER ESCOLTAR

Com assolir una bona convivència (1)

Conviure bé no és fàcil. És un art. No és pas una realitat que funcioni a l'atzar o per si mateixa. La convivència és quelcom que neix de les persones. Elles són plenament responsables del bon o mal conviure. Demana fer jugar fort la pròpia voluntat. Requereix la capacitat per acceptar la vida amb altres. El tema té la seva importància per a la font bàsica de la formació de les persones, és a dir, per a la família. Ella és primordialment la font de personalitats equilibrades. Hi té un paper fonamental i decisiu.

Sempre s'ha dit, i sol ser veritat, que la cosa més difícil és el coneixement de si mateix. Doncs, bé, aquesta és la primera realitat necessària per a la convivència familiar. Cal ser realista en el coneixement de la manera de ser, de reaccionar, i de les pròpies qualitats i defectes. He de saber els punts dèbils davant de determinades situacions. Perquè una cosa és certa: que, els esdeveniments de la vida, ni entre els qui s'estimen més, no són sempre de color daurat. Coneixer-se a si mateix facilita la clau de l'autodomini que col·labora a fer possible l'estar amb els altres i a estar-hi amb una determinada alçària espiritual, més enllà de les neures i llunes que hom pot tenir i que esmussen la

seva dignitat. Perquè convé no sortir mai de polleuera. La ira sempre socava les relacions amb els altres. I l'autodesconeixement ens fa gent immadura.

Això implica que un s'esforça per a polir el propi tarannà. Perquè els altres dificulten el conviure, però jo faig el mateix. He de tenir clar que, en l'afer dels defectes, no puc tirar la primera pedra. M'he de corregir per a no ser una càrrega espiritual per a ningú. No puc impedir o relentir el tracte planer diari. No m'és permès exasperar els altres. Per això, dia rera dia, he d'afilar la personalitat, he de millorar la meua conducta. Seria immadur voler que els altres canviessin, sense que jo afavorís la negociació que comporta la vida social.

Un psicòleg enumera, en aquesta línia, les reaccions dures i immediates del caràcter, les reaccions impulsives, la pèrdua de l'autocontrol per coses nimies i, fins i tot, els esquemes rígids, intransigents i interpretatius. Es demana atenció a la susceptibilitat, els canvis ràpids immotivats de l'humor o a la desconsideració sistemàtica de les opinions alienes.

■ Joan Guiteras

Darrerament, s'han manifestat massa casos de corrupció en diverses democràcies occidentals, i això planteja un dilema fonamental: la corrupció és una malaltia passatgera de la democràcia que no afecta la seva essència virginal, o la democràcia, en la seva versió parlamentària, porta en la seva mateixa essència algun germen de corrupció.

Evidentment, els polítics en exercici del poder defensen aferissadament la primera opció: hi ha alguns polítics corruptes —els homes som pecadors!—, però la democràcia és el millor sistema possible.

La democràcia com a «govern del poble», com el socialisme, és un concepte utòpic que, quan s'intenta portar a la pràctica, ha de fer concessions que, si bé desvirtuen la seva puresa original, fan possible la seva adaptació a unes concretes circumstàncies històriques. El poble, subjecte suprem de la sobirania, ha de

confiar a les forces armades la defensa de la unitat de la «pàtria», desautoritzant d'antuvi el dret democràtic a l'autodeterminació de les nacions. Es proclama la llibertat com a valor suprem, però el grau de llibertat del poder econòmic no es pot comparar amb el de l'assalariat, que s'haurà de vendre a qualsevol preu per menjar cada dia. El dret dels ciutadans a tenir una informació objectiva, és conculcat per uns mitjans de comunicació utilitzats com a eina de manipulació per mantenir la ciutadania distreta i tranquil·la, fins que, en el moment de les eleccions, se la desperta el temps just perquè voti els representants del grup de pressió que domina el periòdic o la cadena pública o privada de TV. El dret constitucional dels ciutadans a la igualtat davant la llei, esdevé utòpic per manca de lleis que li permetin l'exercici efectiu. El dret al treball de més de tres milions d'espanyols proclamat per la Constitució

majoria, que encara no se sap com ha de ser. De moment allò que cal és esgotar les possibilitats legals del sistema, reclamant sempre que calgui els drets que no es poden negar, i posant al descobert les seves contradiccions flagrants: es reconeixen formalment els Drets Humans, però es discriminen els pobres, els immigrants econòmics, les minories ètniques, les dones, els discapacitats físics i psíquics, els vells... Tots els polítics es manifesten solidaris, però en moments, com l'actual, de crisi econòmica, redueixen els pressupostos socials quan més es necessiten. La llibertat es proclama com un valor essencial per a tothom, però les presons estan plenes de persones a les quals no se'ls ha donat per sobreviure altre recurs que la delinqüència. L'educació és obligatòria i gratuïta fins els 18 anys, però manquen escoles d'educació especial als barris marginals, i els carrers esdevenen les veritables es-

Democràcia i corrupció

delegar el seu poder en una minoria, però en el moment de la implantació de la democràcia, la Constitució és el resultat de transaccions amb els poders fàctics per eliminar els obstacles que impedien l'accés a la democràcia.

És evident, doncs, que la democràcia neix amb un pecat original que la desvirtua, i fruit d'aquest pecat són les corrupcions que inevitablement aniran sorgint amb més o menys freqüència, amb més o menys intensitat.

A partir d'aquest plantejament, les corrupcions puntuals que han sorgit recentment, tot i ser tan deplorables, no són més que els símptomes visibles d'un sistema que, sota un nom emblemàtic, permet als polítics i als governs sotstreu- re's del control popular, base de la veritable democràcia. I els escarafalls de la majoria dels polítics davant la corrupció, em semblen una actitud hipòcrita davant d'una situació que ells mateixos han contribuït a crear o, almenys, a tolerar, i que ara utilitzen com a arma de tots contra tots, i per autoerigir-se com a únics arquetipus de la democràcia.

Però els partits polítics, en el moment solemne de les eleccions, usurpen el dret del poble a elegir els seus representants, per mitjà d'unes llistes tancades que són el resultat de les seves tensions internes, i que fan que el pobre ciutadà hagi de votar noms desconeguts que només representen la voluntat dels seus líders, que els paguen generosament amb els diners de tots. Els ciutadans, doncs, no tenim diputats que assumeixin directament la nostra representació, als que ens poguem adreçar per suggerir actuacions o per reclamar els nostres drets. I per arrodonir l'operació, la llei d'Hondt legalitza l'eliminació de les minories per donar la majoria a partits que no la tenen. En definitiva, el sistema democràtic dominant a occident estableix unes estructures legals que fan molt difícil la pràctica real de la democràcia, i més aviat tendeix a fomentar la inhibició del poble per poder gestionar la cosa pública sense entrebancs.

En realitat, doncs, en una democràcia el poble hi compta molt poc. La classe política utilitza tots els recursos a l'abast per legitimar el seu caràcter suposadament democràtic. Els bancs concediran generosos préstecs electorals als partits que, quan arribin al poder, hauran d'agrair el favor. Per evitar el remor de sabres, caldrà invertir en la defensa contra ningú, pressupostos deduïts de les necessitats socials, educatives i culturals, i es

■ Sebastià Benet

no impedeix que estiguin al·l'atur, i el dret a un habitatge digne no ha impedit que l'especulació del sòl, que el govern no ha sigut capaç d'evitar, l'hagi posat fora de l'abast de milers de ciutadans, i provoqui un augment enorme de desnonaments que aboquen moltes famílies al llinar de la marginació. Una prova radical de la incapacitat de la democràcia parlamentària occidental per assumir les necessitats de tots els ciutadans que pretén representar, és la generació estructural de bosses de pobresa i marginació al costat o al mateix centre de les ciutats arquetípiques de la modernitat, bosses que es tendeix a amagar i a aplicant-los mesures assistencials que no resolen el problema. I ara, els polítics proclamen cínicament que s'està sortint de la crisi econòmica al mateix temps que reconeixen que l'atur seguirà augmentant, la qual cosa implica que el preu de la crisi el pagaran els aturats, condemnats a un nou tipus d'ostracisme que els exclou de la majoria de drets positius, i els sotmet a les lleis repressives, que consolidaran la seva marginació.

En aquesta situació ¿què pot fer el ciutadà conscient del seu paper? La inhibició fa el joc dels poders, i d'un en un no es pot fer gran cosa; cal unir-se amb altres ciutadans demòcrates per poder assolir alguna possibilitat de transformació d'aquesta democràcia adulterada i per avançar cap a un sistema sociopolític estructurat per estar al servei de la

coles de delinqüència per a molts nens. La droga està proscriu, però ¿quina altra sortida tenen molts joves que no trobaran mai feina? Tots els partits polítics fan bandera de la igualtat de la dona, però la prostitució continua sent per a moltes l'única mitjà per malviure.

Així és com s'ha arribat a una caricatura de la democràcia que és un escarni pel poble, i em temo que aquesta caricatura hagi posat al descobert la cara real de la democràcia, i que allò que es vol presentar com una patologia del sistema, sigui l'expressió més palesa d'un sistema de govern del poble sense el poble. Evidentment que no vull pas justificar els sistemes obertament autoritaris, però no són menys perversos els que practiquen l'autoritarisme per mitjà de les estructures formalment democràtiques.

Cal, doncs, treballar per assolir una democràcia en la qual el poble recuperi realment la seva sobirania. No serà fàcil però cal començar. Les Organitzacions No-Governamentals —les ONGs— estan proliferant i poden ser un germen de canvi. Un altre factor important ha de ser la conscienciació col·lectiva dels sectors marginats que actualment, ocupats en la seva supervivència diària, no són capaços de fer front comú per plantejar les seves reivindicacions. El dia que el Quart Món sorgeixi dels reductes en què se l'amaga i es constitueixi en una força social i política, les coses hauran de canviar.

Sebastià Benet és membre de la comissió de Quart Món de Justícia i Pau

Subscripció per ajut a l'estrena dels nous locals

Acabat el període de vacances recuperem la nostra campanya extraordinària

Gràcies per la vostra col·laboració!

Ja hem superat la xifra de 2 milions i ens agradaria que pels volts de Nadal poguéssim arribar als 7 que necessitem.

Subscriptors i simpatitzants de Catalunya Cristiana continueu així fidels al nostre setmanari donant-li solidesa i preparant-li nous horitzons. Us ho agraïm de tot cor.

I a tots els que encara no ho heu fet us demanem un gest de solidaritat i de suport enviant-nos una aportació econòmica.

Cordialment: gràcies.

BANESTO — Agència Urbana n. 2018
Rambla Catalunya 79
08007 BARCELONA

Compte corrent: «Fundació Catalunya Cristiana»: 0030 2018 48 0100197 271

I les ajudes van arribant...

Suma anterior: 2.210.900

Antoni Munné Tomas (Barcelona) 3.000

Anònim (Mollet del Vallès) 5.000

Montserrat Roig Roig (Tarragona) 15.000

Anònim 3.000

Anònim (Vilanova de Bellpuig) 5.000

Fundació Catalunya Cristiana
Carrer Puiggarí 5-7, 08014 Barcelona

Tel. 490 59 88 Fax: 490 20 35

ACUDIT

Monsenyor Laurent Monsengwo és l'home més estimat al Zaire, pel seu tarannà negociador i pacificador. A ell acudiren tots els partits zairens perquè acceptés presidir primer la Conferència Nacional i després l'Alt Consell de la República. I porta ja més de dos anys intentant posar a tots d'acord per tal de formar un Govern de transició que prepari definitivament les eleccions. «No hi ha cap més alternativa que el diàleg», assegura.

—La situació política del Zaire sempre és incerta. ¿Ens en voldria parlar?

—La crisi que hem conegut ha estat una crisi política. Quan vam constituir la Conferència Nacional volíem canviar el concepte de societat per construir-ne una de més democràtica. Per fer-ho fou necessari arribar, el juliol del 1992, a un compromís polític que es basava en uns principis. Es va convenir sobre la necessitat d'un període de transició «neutre», és a dir, d'un període durant el qual el poder fos compartit per totes les tendències polítiques i per tots els partits, i que la plena gestió del poder de l'Estat fos competència del govern. Es va convenir que el president no havia de gestionar perquè en l'Estat de dret que volíem i volem aixecar, aquell que gestiona ha de retre comptes. A més, per salvaguardar la seva imatge de símbol de la nació, el president no pot tenir a les seves mans el govern. Per tant, el principi-clau era la concertació, o sigui l'exercici del poder concordat entre totes les forces durant la fase de transició. L'acta de transició que consta de deu principis, fou reconeguda i adoptada per tothom el 2 d'agost de 1992.

La Conferència nacional també s'havia proposat l'objectiu de posar mà en la desastrosa situació socio-econòmica. Així es feren les «declaracions de política general»: tots els partits polítics, totes les institucions, totes les associacions socio-professionals analitzaren la crisi del sistema i proposaren els remeis. Després d'aquest treball s'havia de donar vida a institucions de transició. Constitució, govern, cap de l'Estat i Alt consell de la República.

Però el govern provisional d'Etienne Tshisekedi fou constituït de forma que provocà el descontentament de molts, tant per part de l'oposició, on es trobaven els aliats de Tshisekedi, com per part de la *mouvence présidentielle*, els aliats de Mobutu. A partir d'aquí s'iniciaren els obstacles al govern, i sorgí un Parlament al marge de les institucions de transició, que ha estat un niu de xoc i d'inseguretat social per demostrar que el govern de Tshisekedi no estava en condicions per dominar la situació. Al final d'aquesta paràbola, han estat confiscats els mitjans de comunicació públics i la Banca nacional. En definitiva, ha estat creat artificialment un clima polític per impedir que Tshisekedi governés.

En aquest punt —ens trobem a primers de febrer del 93— s'intentà d'associar al govern totes les tendències polítiques presents en el país, però sense èxit. Vist que el govern no és acceptat per tothom, i que el president Mobutu no reconeix la Constitució de transició, s'han obert noves negociacions. El 30 de setembre del 1993 s'arribà a un protocol d'acord sobre el principi de gestió de l'Estat i sobre el govern. Malauradament l'oposició no ha volgut firmar el protocol, mentre que la *mouvance présidentielle* l'ha firmat.

A un cert punt, el pasat gener, es va entendre que hi havia el perill d'un cop d'Estat, quan Mobutu va amenaçar

Entrevista amb Mons. Laurent Monsengwo Pasinya

«L'Església família», el demà de l'Àfrica

Amb motiu del Sínode africà, es va poder parlar amb el bisbe de Kisangani. En la seva lúcida anàlisi, el bisbe, una de les grans personalitats de l'Àfrica contemporània, toca nombrosos aspectes polítics i eclesials. Mostra una panoràmica

sobre la situació del país, sobre el paper de mediació de l'Església en el continent, sobre la necessitat d'un diàleg entre totes les parts, sobre el tema de la inculturació del missatge evangèlic i sobre les perspectives post-sinodals.

d'assumir les seves responsabilitat. En aquell moment havíem decidit derogar el protocol d'acord amb els partits polítics per portar-lo a nivell de les institucions, o sigui del mateix Alt consell de la República. Aquí hem decidit ampliar el Parlament, és a dir, l'Alt consell mateix, organisme legítim com a expressió de la Conferència nacional: i fou decidit amb 223 vots a favor, 85 en contra i 60 abstencions.

Allò que ara és més important és formar govern i per això serveix un primer ministre que vagi bé a tothom: es tractarà, per tant, d'un govern provisional d'unitat nacional. Un govern en condicions de portar el país a unes eleccions polítiques generals, tre-

—Per aquest rol vostè ha tingut en el passat alguna dificultat amb Roma i algun problema a l'interior de l'Església zaires. Ara la seva posició ¿és acceptada i entesa millor, o no?

—Vaig acceptar aquesta comesa perquè m'ho havia demanat la Conferència episcopal. Millor dit, el poble zairès ho havia demanat i la Conferència acceptat no obstant la meua resistència (el desembre del 1992), a condició que no fos obstacle pel meu compromís de bisbe de Kisangani, que mai no em fos demanat d'assumir el rol de cap d'Estat, en el cas que aquest càrrec fos vacant. Encara que Roma estava d'acord perquè des de l'inici havia dictat regles clares. Un bisbe que assumeix responsabilitats d'aquests tipus ha de fer-ho provisionalment i d'una forma totalment extraordinària, ha de fer-ho en nom propi i a consciència, i així que sigui possible ha de deixar aquell rol. I sempre m'he atès a aquesta regla.

—¿Què ha après, com a home d'Església, d'aquesta experiència política?

—La primera cosa que he après és que el poble, quan ha vist que el sistema polític estava en fallida, ha pres consciència del seu error i s'ha adreçat a l'Església, demanant una ajuda per avançar. Per tant he vist que el poble ha volgut que l'Església fos sagrament de salvació integral. Després he après que el rol de mediador és molt perillós perquè un pot anar de bona fe, però ser víctima de la seva generositat.

En tercer lloc he tingut moltes vegades impressió, en els últims dos anys, només els meus pecats sinó també de tota la nació fossin damunt la meua esllatxa. Vaig advertir-ho particularment el menge del Baptisme de Jesús, l'any 1991. Fou tant fort que gairebé vaig plorar, perquè veia que per raons de part i per interès personals el mal avantatjava el bé. I tenia la impressió que el Senyor m'havia posat aquest farcell a les espatlles per estar amb el poble i ajudar-lo a caminar endavant.

També he sentit que el món polític i el món per evangelitzar. Nosaltres l'evangelitzem prou. Ja és hora que els homes polítics s'adonin que gestió de l'Estat vol una vocació cristiana. Gestió de l'Estat pot ser un testimoniatge de fe i vida de santedat. Nosaltres no ho hem fet prou al Zaire i també crec que tampoc a altres llocs del món. Massa sovint els polítics s'ocupen del bé comú fins que se senten aconseguit el poder.

—Vist el dramàtic estat en què troben moltes nacions africanes, ¿tè creu que el paper de mediació de l'Església ha de ser exercit també a altres llocs amb més convicció?

—Crec que l'Església sempre ha fet de mediatrice perquè és un rol que li és propi. Quan vaig acceptar presidir la Conferència nacional vaig fer-ho amb aquest intent. Com altres bisbes d'altres països africans. S'ha anat a la Conferència nacional per trobar un nou projecte de societat essent l'Església experta en humanitat, com deia Pau VI, pot tenir una funció especialment quan es necessita una fi-

L'Església ha de mostrar clarament que la política no té com a fita la instrumentalització de la població per arribar al poder. La política ha de trobar el camí per unir, no per dividir.

ballant mentrestant per la reconciliació i el sanejament econòmic.

—Vostè, ¿què farà durant aquesta fase?, ¿continuarà mantenint-se en el rol de mediació i de garantia?

—Ja he fet saber que em limitaré a exercir el rol que he assumit des del principi: mediació puntual en cas d'agreujar-se la crisi, sense competències executives quotidianes que també m'havien estat proposades.

que no estigui alineada d'una part ni de l'altra.

En el meu cas s'han expressat a favor del meu compromís també els protestants, kimbagistes, ortodoxos i musulmans. Per la resta, quan hi ha dificultats és normal que l'Església estigui disposada a la mediació i a la reconciliació. Una Església que obra a través d'un membre seu, el qual assumeix una responsabilitat personal. Així si ell fracassa, l'Església manté intacta la possibilitat d'intervenir.

—Vostè ha parlat dels pecats del Zaire. Quins són els pecats que impedeixen a la nació de viure en pau i progressar?

—En tant el fet d'haver donat suport durant tants anys a un sistema que no respecta els drets humans, que ha trepitjat la dignitat del home. Això ja és un fet greu. Tota una nació ha mantingut un sistema malgrat els tómbos, i malgrat les reclamacions de la Conferència episcopal. Hi ha hagut una idolatria del poder i del diner.

—Vostè fins ara no ha volgut anomenar el president. El president és obstacle per al canvi?

—Jo estic a la presidència del Parlament provisional per actuar les decisions de la Conferència nacional que Mobutu ha legitimat com a cap de l'Estat. Per tant, és amb els recursos democràtics que s'ha d'arribar al després de Mobutu.

—Després d'haver escoltat les intervencions dels pares sinodals, quines són les urgències que emergeixen per l'Església africana?

—Les urgències no són les mateixes per tot arreu perquè l'Església africana és molt complexa. Sigui com sigui, de tot el que s'ha dit a l'aula, una prioritat és la de la inculturació del missatge evangèlic que ha d'esdevenir una realitat i no solament una qüestió de principi. Després és necessari posar la dignitat humana al centre de tot el que es desenvolupa i de tot el que és pastoral. La pau pressuposa fraternitat, reconciliació i tots els esforços de mediació per arribar a posar la gent d'acord i evitar les empentes centrífugues que sorgeixen una mica arreu, generalment per raons polítiques i no per raons ètniques.

—Sobre el tema de la inculturació, a la segona setmana del Sínode, va intervenir el cardenal Ratzinger. Com ho avalua i quina reacció ha suscitat a l'aula?

—El que el cardenal va dir és doctrinalment del tot inatacable. Va dir que la inculturació no va lligada solament al misteri de l'encarnació, sinó que va considerada a la llum del misteri de la redempció i del misteri pasqual. Doctrinalment inatacable, però hi ha altres aspectes que han estat tractats a l'aula. Per exemple la inculturació com a repte de santedat, perquè la inculturació reix on l'assimilació del cristianisme i la fe cristiana s'expressen a través d'un sant que ha fet seu l'Evangeli i el missatge de Jesucrist. La finalitat de la inculturació és la santedat, com ha dit el cardenal Pericles Felici. Per consegüent la inculturació no es fa perquè hi hagi un cristianisme de segona fila, sinó per fer emergir l'assimilació de la fe cristiana. I aquí hi ha una relació amb el misteri de l'encarnació, perquè en aquest misteri el Senyor assumeix tot allò que és bo en l'home excepte el pecat i la inculturació assumeix que és bo en la cultura excepte el pecat. Per això, amb menys pecat, són més les possibilitats d'inculturar sanament.

Després hi ha un element que cal

El concepte de l'Església-família

A l'Àfrica la família és central des del punt de vista de la gratuïtat del do i l'acolliment del do. L'aliança de dues persones en la parella s'estén a l'aliança de dues famílies.

L'acolliment de la vida

La vida és central perquè ve de Déu per mitjà dels avantpassats i cadascú té l'obligació de transmetre-la a les generacions futures.

subratllar respecte al que s'ha dit a l'aula. S'ha dit que la inculturació és un dret. Però un dret pot anar a menys en la seva exercitació. Aleshores la inculturació és una obligació, una exigència. L'Església sempre ha inculturat, n'hi ha prou a pensar amb el mite del *servus invictus* prop del segle IV per explicar el Nadal i l'Epifania. El missatge ha estat per consegüent sempre inculturat, i inculturat a poc a poc mentre es construïa la revelació.

En termes de principi, és clar que la inculturació s'ha de fer: és una exigència i una prioritat. En això, hi ha algunes Esglésies particulars que van més endavant que les altres. I cal fer-ho en tots els sectors de la vida, inclosa la teologia —com es diu a *Ad gentes* (22)—, i la litúrgia —com es diu a *Sacrosanctum Concilium* i en la recent instrucció de la Congregació per al Culte Diví (abril 1994).

—Concretament, quins exemples d'inculturació tenim a Àfrica?

—Al Zaire és el ritu de la Missa. En els treballs del Sínode s'ha posat una atenció especial per arribar a expressar la riquesa de l'Església en el concepte de l'Església-família, de manera que evangelització sigui sinònim de creació de la família de Déu. D'altra banda a l'Àfrica la família és central des del punt de vista de la gratuïtat del do i l'acolliment del do. L'aliança de dues persones en la parella s'estén a l'aliança de dues famílies. Per altre costat teníem el tema de l'acolliment de la vida: en la visió africana, la vida és central perquè ve de

Déu per mitjà dels avantpassats i cadascú té l'obligació de transmetre-la a les generacions futures. Per tant, ja és un concepte ric que, sense posar en discussió altres conceptes dels que parla el *Sacrosanctum Concilium* (6)—l'Església esposa, l'Església vinya, l'Església Poble de Déu— pot arribar a expressar moltes coses.

—Es trobarà la manera d'arribar a celebrar un matrimoni africano-catòlic? O bé la força de la tradició de l'Església i dels ritus ja establerts hi posa el fre?

—No veig perquè no es pugui arribar a un ritu matrimonial més adaptat a les categories mentals dels africans, considerant que ja s'ha arribat a un ritu de la missa inculturat. Cert que entre nosaltres el ritu del matrimoni no es fa sobre el moment, però res no diu que tot s'hagi de fer al moment. Des del principi de l'Església fins al segle XI, el matrimoni es basava en el consens; després de l'encontre amb la cultura dels germànics esdevingué essencial la consumació del matrimoni: ambdós aspectes han estat harmonitzats, és a dir, s'ha fet un treball d'inculturació.

Ara és essencial comprendre en quin moment, en la tradició africana, es pot dir: mireu, el matrimoni és aquí. Es tracta de veure fins a quin nivell l'Església és present

en l'acompanyament de les etapes dels cònjuges. Malauradament sabem que quan es parla de matrimoni en totes les etapes, a Occident, pensen: ¿en quin moment els dos protagonistes poden comportar-se com a cònjuges? Però el problema no és aquest. De 1978 a 1981, al Zaire, hem fet una enquesta de la qual va resultar que només el 17% de les tribus autoritzaven relacions conjugals pre-matrimonials. El que ens meravella és que respecte del matrimoni s'apunti l'atenció gairebé exclusivament en les relacions conjugals, quan el procés és llarg i hi ha deures i obligacions en cada etapa.

Per tant, es tracta de veure quins són els impediments socio-culturals, quin ritu es pot usar, com es pot cristianitzar aquest ritu, això sí, això no, d'acord amb l'Evangeli.

—Quina és la missió de l'Església davant la proliferació dels conflictes ètnics?

—Els problemes ètnics són provocats pels homes polítics de cara a la conquesta del poder. I el poder hom no el busca mai sol, perquè al seu entorn hi ha aquells que volen aprofitar-se del poder i tots aquells que volen tenir el seu lloc a la taula: tot de gent que per obtenir avantatges, atien els

La inculturació no es fa perquè hi hagi un cristianisme de segona fila, sinó per fer emergir l'assimilació de la fe cristiana. I aquí hi ha una relació amb el misteri de l'encarnació, perquè en aquest misteri el Senyor assumeix tot allò que és bo en l'home excepte el pecat i la inculturació assumeix que és bo en la cultura excepte el pecat

uns contra els altres. Els que hi perden són els innocents i la part més dèbil de la població.

L'Església ha de mostrar clarament que la política no té com a fita la instrumentalització de la població per arribar al poder. La política ha de trobar el camí per unir, no per dividir. Després, l'Església ha d'indicar que la causa dels xocs ètnics és política: molts règims, a través dels conflictes ètnics volen demostrar que només amb una dictadura es pot gestionar un país i que la democràcia no és un sistema adequat.

—Si vostè hagués de definir què ha estat el Sínode, ¿què diria?

—El Sínode es resumeix així: l'Església africana vol esdevenir més família de Déu, vol que les famílies africanes esdevinguin més Església i que aquesta Església-família faci transformar la societat en una societat-família, en la qual hi hagi més germanor, més igualtat, més amor. Per fer això hem d'expressar el cristianisme que hem acollit, entre altres coses amb una facilitat major respecte d'altres continents. Hem d'expressar i compartir amb tota l'Església la fe que hem rebut: això és la inculturació.

—A aquest Sínode, ¿podrà seguir un Concili africà?

—Alguns ho han dit. De tota manera serveix qualsevol cosa que arribi a fer realitat les idees que neixen del Sínode. Per al matrimoni, per exemple, pot passar que hi hagi una proposta que demani instituir una comissió d'experts per estudiar tots els problemes de la inculturació del matrimoni.

■ Raffaello Zordan
De Nigritia

Quan hi ha dificultats és normal que l'Església estigui disposada a la mediació i a la reconciliació

Un operari s'esmerça a netejar l'estàtua del soldat rus desconegut, del monument erigit a Berlín

troba dificultats per poder-se fer realitat.

El contraban atòmic

És molt preocupant l'actual moviment contrabandista de material atòmic procedent de l'arsenal nuclear rus. Després del descobriment de l'important intent de contraban de plutoni descobert a Alemanya, i en el qual hi ha alguns espanyols implicats, ara a Moscou se senten veritablement preocupats per un nou cas de tràfic il·legal d'urani, robat als mateixos arsenals russos, i en el qual, segons sembla hi ha implicats agents del Servei Especial de Contraespionatge (SFC) principal successor del temut KGB. Segons el portaveu del SFC, Serguéi Vasiliev, ha estat detingut un grup de persones amb materials radioactius. Però segons el president rus, Boris Ieltsin, tot això només serveix com a motiu per «posar en dubte la capacitat de Rússia per garantir la seguretat dels materials radioactius en el seu territori»... Sigui com sigui, els fets són motiu d'inquietud per a la resta dels països europeus que senten amenaçada la seva seguretat amb aquests trasbalsaments il·legals de materials nuclears.

Fi de l'ocupació estrangera a Alemanya

Sembla ahir, però han passat cinquanta anys des que els aliats conqueriren Berlín i establiren allí les seves tropes amb la finalitat de mantenir la cobejada pau... Una pau que ben aviat es veuria enterbolida per l'anomenada «guerra freda» mantinguda entre orientals i occidentals fins a l'enderrocament del mur de Berlín, la reunificació alemanya i la caiguda del comunisme a Rússia. Tot pertany a la història, i des del passat 31 d'agost, amb una cerimònia presidida pel canceller Kohl i el president Ieltsin, ja no queda cap soldat rus en tot el territori alemany i d'aquí a pocs dies també seran evacuades les restes de tropes aliades que encara es mantienien a la República Federal. La nova Alemanya, sorgida de les runes, està compromesa amb la pau, i no està disposada a deixar-se endur per les falses promeses d'improvisats profetes i somiadors embojats. La nova Alemanya se sent un factor important en el manteniment de la pau, i junt amb el seu potencial econòmic, una base indiscutible per a la creació d'aquesta Unió Europea que, de moment, només

Algèria i Marroc

Com a conseqüència de l'atemptat (sembla que es confirma que no fou un simple atracament) de Marraquex en què foren assassinades dues persones espanyoles que visitaven com a turistes la ciutat, i de la posterior detenció de dos argelins acusats per les autoritats marroquines

d'haver-los trobat en «possessió d'armes de guerra», les relacions entre els dos Estats magrebins s'han trencat i s'ha produït un tancament de fronteres que perjudica sensiblement el algerians que precisament aquests dies es tralladaven al seu país per vacances o per altres motius. I és que, per primera vegada, Marroc ha

gran preocupació caribenca: Haití li fa la competència, ja que els dictadors es neguen a abandonar el poder i restablir el president legítim Aristide. Segons sembla, la intervenció militar nord-americana no tardarà en produir-se ja que s'està preparant meticulosament per donar-li, fins i tot, un cert aire internacionalista i en

Després de vint-i-cinc anys de guerra, arribarà la pau per a Irlanda del Nord?

sentit la urpada sagnant de l'integrisme islàmic que, malauradament va estenent-se arreu de la geografia musulmana. Marroc és testimoni del drama en el qual és immersa la seva veïna Algèria i voldria, sigui com sigui, poder-se'n salvar...

La situació al Carib

Des de fa temps no solament Cuba és la

la «invasió» hi prendran part soldats procedents de Trinitat, Tobago, Belice, Jamaica i Barbados, els petits estats caribenys. Per la seva part, els dictadors haitians s'estan preparant de manera que no sigui fàcil la intervenció militar estrangera.

Per altra banda, continua l'escapada dels cubans cansats del règim castrista. Els «balseros», ara ajudats pels mateixos agents de Castro, no temen ser detinguts en alta mar pels patrullers navals americans encara que no els deixin arribar a Florida i els transportin a la base de Guantánamo que, ja està plena d'haitians i cubans fugitius dels respectius règims. Sobre el problema cubà comencen a sentir-se veus, com la del president Mitterrand que advoquen pel millorament de les relacions i l'aixecament de l'embargament mantingut des de fa trenta anys. La situació es va fent tensa, i és possible que els Estats Units afluïxin el seu rigorisme. Ja ho estan fent mirant d'acollir els que fugen d'un règim que té molt poc a envejar a les velles tiranies medievals.

■ Oriol Camps

Imatge normal d'uns «balseros» cubans esperant ser auxiliats pels guardacostes nord-americans que els confinaran a Guantánamo

El passat 31 d'agost, l'Exèrcit Republicà Irlandès (IRA) va difondre un comunicat oficial —que podríem qualificar-lo com històric— on decretava un alto-el-foc incondicional i il·limitat en el temps. Després de vint-i-cinc sagnants anys de lluita armada contra la presència de les tropes britàniques, per aconseguir la unificació amb la República d'Irlanda i com a fruit de l'hostilitat entre catòlics i protestants, l'organització terrorista més mortífera d'Europa va anunciar una treva que obre la porta a la pau a l'Ulster i opta d'aquesta manera per la via de la negociació política per tal de trobar una sortida pacífica als esmentats assumptes amb les autoritats de la Gran Bretanya i d'Irlanda.

Els cinc lustres de violència han provocat 3.168 morts, la major part dels quals han estat civils, i prop de 36.500 ferits. Malgrat que la majoria de les víctimes

Esperança de pau a l'Ulster

han estat obra de l'IRA, un 60 per cent, els darrers anys els dos grups paramilitars protestants Força de Voluntaris de l'Ulster i Combatents per la Llibertat de l'Ulster han esdevingut més cruents i convertiren Irlanda del Nord en un autèntic infern.

La violència a l'Ulster començà quan la minoria catòlica, dominada per la majoria protestant, es va mobilitzar en demanda de la igualtat en els drets civils. Els aldarulls entre una i altra comunitat provocaren l'entrada el 14 d'agost de 1969 de l'exèrcit britànic. Actualment, a l'Ulster hi viuen 1,6 milions de

persones, el 54 per cent protestant i el 41,4 per cent catòlics.

La decisió presa per l'IRA és la resposta a la declaració de Downing Street del 15 de desembre del 1993, aprovada pels primers ministres irlandès i britànic, que li exigia aquesta mesura per encetar negociacions sobre el futur de l'Ulster —previ alto-el-foc de tres mesos—, que comptaran amb la participació del Sinn Féinn (en gaèlic, «Nosaltres Sols»), branca política de l'IRA. L'anunci fou rebut amb satisfacció per Londres i Dublín, amb alegrança per la comunitat catòlica i amb escepticisme per part de les forces paramilitars protestants. La renúncia de l'IRA a la violència i al terrorisme representava el començament d'una nova era per a l'Ulster.

■ Miquel Àngel Codina

■ Pere Tena

He tingut ocasió, recentment, de conversar amb el Superior General d'un Orde religiós de prou influència en l'Església; i em parlava amb entusiasme de les perspectives que s'obren a l'Església arreu del món, mentre a Europa el clima religiós està en una certa ambigüetat, i les realitats més indicatives de la vitalitat eclesial, com serien les vocacions al ministeri, no arriben al nivell que podria assegurar un futur de creixement; tanmateix, el meu interlocutor no es mostrava pessimista, i creia que la situació europea podia millorar, amb la condició de potenciar molt més les dimensions espirituals de la vida cristiana.

Amb el mes de setembre, i el retorn general de les vacances, les activitats normals de les parròquies, dels moviments, de les institucions, reprenen el seu ritme. Cada vegada sembla més normal comptar els anys des del setembre a l'agost, i les agendes organitzades d'aquesta manera són cada cop més a l'abast.

Potser algú pensa que els dos paràgrafs anteriors no tenen una lògica que els uneixi en un mateix discurs; per això cal explicar-se.

¿Un ritme acadèmic?

Les nostres esglésies occidentals estan molt marcades pel treball de les institucions, o, d'una manera més immediata,

pel treball catequètic, per les trobades dels moviments, per les reunions regulars dels grups d'espiritualitat, dels consells pastorals, dels equips de matrimonis, etc... Ningú no negarà que això és una manifestació de vitalitat, i que els esforços que s'esmercen en tots aquests camps no deixen de donar els seus fruits; tota aquesta activitat, juntament amb la més estrictament acadèmica de les classes de religió, dels Instituts dels diversos temes de ciències religioses, és una riquesa que hem d'agrair al Senyor de poder tenir a l'abast. Aprofitar-la és un desafiament que s'ofereix constantment als cristians de les nostres comunitats, cada vegada més urgits a preparar-se amb una certa especialització, a mesura que van prenent més responsabilitats en l'acció eclesial.

Que quedi ben clar, per tant, que hi ha un ritme acadèmic en les activitats eclesials, que no es discuteix, ni es critica.

Sí, però no només...

Totes les activitats enunciades ara mateix porten, més o menys directament, a potenciar la vida cristiana. Però l'Església viu espiritualment de la pregària i dels sacraments, en primer lloc de l'Eucaristia i de la Penitència. És en aquestes activitats on, i vers on, totes les altres troben la seva identitat. I heus aquí que la celebració dels sacraments i la pregària —com, d'altra banda, les virtuts i les bones obres,

que són l'altra manera d'expressar la condició sacerdotal del poble cristià (vegeu Lumen gentium, n. 11)— no tenen un ritme acadèmic, no tenen un temps de vacances que les interrompi per reprendre-les després amb noves perspectives, o amb altres planificacions, etc.

És evident que tothom està d'acord amb aquest principi, i que ningú no pensa interrompre les bones obres o la litúrgia durant un temps, «per vacances»... Però, tanmateix, potser valdria la pena examinar més acuradament a la llum d'aquest principi el valor pedagògic de certes iniciatives, plenes de bona intenció, que apareixen massa influenciades pel ritme acadèmic: misses de grups que només es fan durant el curs acadèmic, o misses especials per catequesi —penso en misses familiars p.e.— que només es fan en el temps de la catequesi, o en algun diumenge establert cada mes, per exemple...

La gran assemblea dominical

La vida cristiana, en la seva dimensió sacramental, té bàsicament el ritme dominical com a gran assemblea que reuneix tothom. I el ministeri pastoral dels bisbes, dels preveres i dels diaques, té en la missa dominical el seu moment màxim de realització i d'identificació.

Creure que això és veritat il·lumina molt clarament l'acció de l'Església local i de cada comunitat concreta, com

il·lumina també els programes de pastoral de les institucions, de les parròquies, dels moviments.

La missa dominical, viscuda en la gran assemblea, és el desafiament per a la identificació dels pastors, i la primordial oportunitat, tant per als pastors com per als laics, de l'experiència espiritual de la fe.

Cal haver escoltat cristians de països amb dificultats per a l'exercici de la vida cristiana per adonar-se de com, malgrat la manca de tantes i tantes institucions, que són ben vingudes quan existeixen, han mantingut la seva fidelitat a Crist, a l'Evangeli, a l'Església, a través de la participació en la missa dominical.

Catalunya és, en totes les enquestes que es publiquen, un dels llocs on la participació dels fidels a la missa dominical és més baixa. No és sense una gran tristesa que escric això en les pàgines de «Catalunya Cristiana». Però cal dir-nos clarament que no seran les institucions que nosaltres fem, ni les reunions de tots els nivells que organitzem, les que ens portin l'actualització del «misteri de la nostra salvació». Tot ajuda, certament. Però Jesucrist ens ha dit: «Feu això...» I per això nosaltres celebrem el memorial del Senyor, i fem l'ofrena que Déu mateix ha preparat per a la seva Església. (vegeu Pregària eucarística IV).

Pere Tena és bisbe auxiliar de Barcelona

Diumenge XXIV durant l'any

LECTURES BÍBLIQUES

Lectura primera

He parat l'esquena als qui m'assotaven

Lectura del llibre d'Isaïes

50: 5 El Senyor Déu m'ha parlat a cau d'orella i jo no m'he resistit ni m'he fet enrera: 6 he parat l'esquena als qui m'assotaven i les galtes als qui m'arrencaven la barba; no he amagat la cara davant d'ofenses i escopinades. 7 El Senyor Déu m'ajuda: per això no em dono per vençut; per això paro com una roca la cara i sé que no quedaré avergonyit.

8 Tinc al meu costat el jutge que em declara innocent. ¿Qui vol pledejar amb mi? Compareguem plegats. ¿Qui vol ser el meu acusador? Que se m'acosti. 9a Déu, el Senyor, em defensa: ¿qui em podrà condemnar?

Paraula de Déu.

Salm responsorial

114 (R. v. 9)

1 Estimo de tot cor el Senyor:
el Senyor ha escoltat la meua súplica,
2 ha escoltat el meu clam
així que l'invocava.
R. Continuaré caminant entre els qui viuen,
a la presència del Senyor.

O bé:

R. Al·leluia.
3 M'envoltaven els llaços de la mort,
tenia davant meu els seus parany,
i dintre meu l'angoixa i el neguit.
4 Vaig invocar el nom del Senyor:

«Ah, Senyor, salveu-me la vida.» R.

5 El Senyor és just i benigne,
el nostre Déu sap compadir.

6 El Senyor salvaguarda els senzills,
jo era feble i m'ha salvat. R.

8 Ha alliberat de la mort la meua vida,
els meus ulls, de negar-se en el plor,
els meus peus, de donar un pas en fals.

9 Continuaré caminant entre els qui viuen,
a la presència del Senyor. R.

Lectura segona

Si no hi ha obres, la fe tota sola és morta

Lectura de la carta de sant Jaume

2: 14 Germans meus, si algú deia que té fe i no ho demostrava amb les obres, ¿de què serviria? A un home així, ¿la fe el pot salvar? 15 Suposem que algun dels nostres germans o germanes no tinguessin ni vestits ni l'aliment de cada dia, 16i algú de vosaltres li digués: «Vés-te'n en pau, abriga't bé i alimenta't», però no li donés res del que necessita, ¿quin profit els faria? 17 Doncs, amb la fe passa igual: si no hi ha obres, la fe tota sola és morta. 18 Tu dius que tens la fe, jo tinc les obres. Doncs bé, si pots, demostra'm, sense les obres, que tens fe, que jo, amb les obres, et demostraré la meua fe.

Paraula de Déu.

Al·leluia

(Ga 6:14) o un altre

Déu me'n guard de gloriar-me en res

que no sigui la creu del Senyor.
En ella, és com si el món fos crucificat per a mi
i jo per al món.

Evangeli

Vós sou el Messies...

El Fill de l'home ha de patir molt

Lectura de l'evangeli segons sant Marc

8: En aquell temps, 27 Jesús, amb els seus deixebles, se'n anà als pobles de Cesàrea de Felip, i pel camí preguntava als seus deixebles: «¿Qui diuen, la gent, que sóc jo?» 28 Els li respongueren: «Uns diuen que sou Joan Baptista, d'altres, que sou Elies, d'altres, que sou algun dels profetes.» 29 Llavors els preguntà: «I vosaltres, ¿qui dieu que sóc?» Pere li respon: «Vós sou el Messies.» 30 Eli els prohibí severament que ho diguessin a ningú.

31 I començà a instruir-los dient: «El Fill de l'home ha de patir molt: els notables, els grans sacerdots i els mestres de la Llei l'han de rebutjar, ha de ser mort, i al cap de tres dies ressuscitarà.» 32 I els ho deia amb tota claredat. Pere, pensant fer-li un favor, es posà a contradir-lo. 33 Però Jesús es girà, renyà Pere davant els deixebles i li digué: «Fuig d'aquí, Satanàs! No penses com Déu, sinó com els homes.» 34 Després cridà la gent i els seus deixebles i els digué: «Si algú vol venir amb mi, que es negui ell mateix, que prengui la seva creu i m'acompanyi. 35 Qui vulgui salvar la seva vida la perdrà, però el qui la perdi per mi i per l'Evangeli, la salvarà.»

Paraula del Senyor.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(cicle dominical: B; ferial: II)
SETMANA 24 DURANT L'ANY
(salteri: setmana 4a)

SETEMBRE:

11. Diumenge 24 durant l'any: *verd*. Lectures: Is 50:5-9a (Salm 114) / Jm 2:14-18 / Mc 8:27-35.
CELEBRACIONS PARTICULARS: Beat Bonaventura Gran, religiós (franciscà, de Riudoms, Baix Camp). Sants Protus i Jacint, màrtirs (germans); santa Teodora Alexandrina, penitent.
Festes majors: Agramunt, Alguair, l'Ametlla de Segarra, Baró, Bellpuig d'Urgell, Calaf, Calders, Cardona, Castellar del Vallès, Folgueroles, Martorelles, Planès, la Roca (de Ripollès), Sallent, Sant Feliu Sasserra, Sant Joan de les Abadesses, Sarrià de Ter, Tàrraga, Ulldemolins i Vilobí d'Onyar.
12. Dilluns. Del dia: *verd*. Lectures: 1C 11:17-26.33 (Salm 39) / Lc 7:1-10.
ALTRES CELEBRACIONS: El nom de Maria; Mare de Déu de Lluc (patrona de Mallorca) i altres advocacions; sant Guaiu (pelegrí); beat Miró, prevere (agustinà, a Sant Joan de les Abadesses).
Festes majors: Colomers, la Pobla de Claramunt, Santa Maria de Montmagastrell, Tèrmens i Ulldescon.
13. Dimarts. Memòria de sant Joan Crisòstom, bisbe (de Constantinoble) i doctor de l'Església: *blanc*. Lectures del dia: 1C 12:12-14.27-31a (Salm 99) / Lc 7:11-17.
CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Felip (pare de santa Eugènia).
Festes majors: la Llagosta.
14. Dimecres. Festa de l'Exaltació de la santa Creu (titular de la catedral de Barcelona): *vermell*. Lectures: Nm 21:4b-9, o bé Fl 2:6-11 (Salm 77) / Jo 3:13-17.
CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Crescenci, màrtir (noi, fill de sant Eutimi); santa Ròsula, màrtir.
Festes majors: Anglesola, Conques, la Floresta (Garrigues), la Granadella, Ponts, la Riera de Gaià, Sant Cugat Sesgarrigues, Santa Creu de Joglar, Torrefarrera, Vilamitjana i Vilanova de Meià.
15. Dijous. Memòria de la Mare de Déu dels Dolors (o «Angustias»): *blanc*. Lectura del dia: 1C 15:1-11 (Salm 117) / pròpia: Jo 19:25-27, o bé Lc 2:33-35.
CELEBRACIONS PARTICULARS: Altres advocacions marianes; sant Nicomedes, màrtir; santa Caterina de Gènova (viuda).
Festes majors: Granyena de Segarra.
16. Divendres. Memòria dels sants Corneli, papa, i Cebrià (Cipriano), bisbe (de Cartago), màrtirs: *vermell*. Lectures del dia: 1C 15:12-20 (Salm 16) / Lc 7:36-50.
CELEBRACIONS PARTICULARS: Santa Edita, verge (princesa); beat Víctor III, papa.
Festes majors: Collbató, Fogars de Tordera, Ordino, Sant Corneli (Cercs), Tiana, Unya, Valldoreix i Vilafant.
17. Dissabte. Del dia: *verd*. Lectures: 1C 15:35-37.42-49 (Salm 55) / Lc 8:4-15. Vespres de demà.
Bisbat de Vic: festa de la dedicació de la catedral (1803; l'anterior, 1038) (*blanc*); lectures: Ac 7:44-50, o bé 1Pe 2:4-9 (Salm 121) / Jo 4:19-24.
MEMÒRIA LLIURE: Sant Robert Bel-larmino, bisbe (de Càpua) i doctor de l'Església (cardenal, jesuïta) (*blanc*).
ALTRES CELEBRACIONS: Sant Pere d'Arbuès, prevere i màrtir (a Saragossa); santa Coloma, verge i màrtir (a Còrdova); santa Ariadna, màrtir.
Festes majors: Riudecanyes.

LA BÍBLIA A L'ABAST

(Is 50:5-9a)

La coherència del Servent

■ Josep M. Aragonès

Obra de Déu

És la tercera vegada que aquest text isaïa apareix en el leccionari de la missa dominical. Les altres dues vegades han estat el Diumenge de Passió i el Dimecres Sant. En ambdues ocasions, la litúrgia ens convidava a fer-ne una lectura predominantment de Passió. En proposar-nos avui novament la lectura d'aquesta perícopa ens convida a fer-ne una lectura —una contemplació— diferent. No és que no hàgim de veure-hi el tema del sofriment del Servent. Hi és, aquest tema, i no el podem escamotejar. Però avui se'ns presenta, no des d'una perspectiva «dolorista», sinó des del punt de vista de la coherència total entre la vocació i la resposta del Servent. O si ho preferim, la coherència entre la idea que Déu té de la redempció messiànica i el que el Messies sent i fa, conscient de la seva vocació i de la voluntat divina. La lectura de l'Antic Testament ens prepara així, a la comprensió de la perícopa evangèlica de Marc (8:27-35), que avui proclamem, en la qual se'ns presenta en contraposició allò que Déu pensa del seu Messies i la seva obra, i el que pensem massa sovint els homes.

Amb una frase d'estil sapiencial, la nostra perícopa ens diu clarament que tant el Messies com la seva actuació, són obra de Déu. *El Senyor m'ha parlat a cau d'orella* (v. 5a). La vocació ve de Déu. No hi fa res que Déu se serveixi moltes vegades d'allò que en diem les mediacions, a través de les quals Déu ens crida. Aquestes mediacions —persones, esdeveniments, sentiments...— són com el fil telefònic a través del qual ens arriba la crida de Déu. Però és ell qui en realitat ens crida, qui ens parla a cau d'orella, el qui ens interpel·la. La iniciativa surt de Déu. El projecte messiànic i la seva realització per l'Ungit de Déu —el Messies— és obra divina i no invent ni voluntat dels homes. L'únic camí viable de realització d'aquest projecte consisteix en acceptar-lo del tot tal com és, sense canviar-lo ni separar-se'n gens. Qualsevol altra interpretació o qualsevol desviament, no provenen de la inspiració divina sinó de Satanàs, que ens fa veure les coses divines amb la miopia —o ceguesa— dels homes.

La resposta del servent

El Senyor m'ha parlat a cau d'orella, i jo no m'he resistit ni m'he fet enrera (v. 5). La crida del Senyor ha ressonat forta en l'interior del Servent, i aquest ha respost donant la cara. És una manera de dir que la resposta no sols ha estat sincera, sinó compromesa. El Servent s'ha compromès del tot i ho ha compromès tot amb la seva resposta. De cara a Déu ha dit sí, clarament, sense subterfugis. Ha acceptat ser el servent de Déu i, com Maria dirà més tard, també ell ha dit que es fes en ell el voler de Déu. I aquest voler de Déu passava per l'anorreament del Servent. El seu sí, solemne i disponible del tot, ha tingut una primera conseqüència, podríem dir ideològica o de fe: *Jo no m'he resistit ni m'he fet enrera*. No ha imposat condicions ni ha demanat seguretats o

avantatges. Ha estat un sí incondicional, clar, amarat de fe i ancorat en l'esperança. Per això ha estat un sí amorós.

La conseqüència d'aquest sí interior, de relació personal Déu-Servent, ha estat la seva traducció en un sí igualment sincer i compromès en la història concreta que li toca viure: *He parat l'esquena als qui m'assotaven i les galtes als qui m'arrencaven la barba; no he amagat la cara davant d'ofenses i escopinades* (v. 6). Vet aquí la coherència absoluta del Servent. Ha acceptat la vocació a ser instrument de salvació i s'ha posat del tot al costat dels perduts: els humiliats de la terra, els menyspreats, els que reben tots els cops de la societat i dels esdeveniments, els ningú que tothom trepitja. Un de més entre ells. ¿Un de més? No. Fet com ells, per vocació i per compromís de resposta, ha ficat dintre d'ells la força de la redempció. Autèntic llevat dintre la massa insípida i esmoreïda, l'ha fet alçar tota cap a la resurrecció. El camí de Déu ha estat realitzat amb tota justesa, sense demanar miracles ni garanties d'exempció. I sense fer sermons d'autoproclamació messiànica. Ho ha demostrat amb els fets. El seu sí a Déu va ser auster, dues lletres que el posaven en marxa. El seu sí a la història ha estat net de retoricismes inútils: *no m'he resistit ni m'he fet enrera: he parat l'esquena... no he amagat la cara...*

«El Senyor m'ajuda»

En l'Evangeli d'avui escoltarem com sant Pere ens pren la davantera. Ell es posà a contradir Jesús que anunciava la seva passió. Era la veu de la racionalitat, del seny, que contradiu el llenguatge de l'amor, que sol estar per damunt de senys i racionalismes. Per això costa d'entendre, quan no és simplement intel·ligible. El Servent ha acceptat aquest llenguatge de l'amor i s'hi lliura amb tota la força. Per això, no sols serà maltractat pel seu atreviment de salvar els insalvables, sinó que haurà de veure's fins i tot acusat pels mateixos que cal salvar. El seu sí a Déu i a la història de la salvació, suposa encara la prova més tràgica de l'esperit humà: la solitud total, sense trobar res ni ningú on recolzar-se a l'hora de la prova. Són massa les veus que volen torcer els plans de Déu, que proclamen que l'esforç del Servent —la seva fidelitat— és simplement follia inútil i contraproduent. El Servent no es preocuparà de proclamar la seva innocència, sinó que deixarà que sigui el Senyor, el qui l'ha cridat i l'ha embarcat en aquesta aventura, qui el defensi. La seva força li vindrà de Déu com d'ell li vingué la vocació: *El Senyor m'ajuda: per això no em dono per vençut... i sé que no quedaré avergonyit* (v. 7). Tota una lliçó de fe i d'esperança heroiques: veure el triomf de l'obra de Déu, no sols més enllà del fracàs humà dels plans divins, sinó enmig d'aquest fracàs humà. Sols un amor heroic pot fer això. Un amor i una humilitat profunda, capaç de dir sí a Déu. *Déu, el Senyor, em defensa: ¿qui em podrà condemnar?* (v. 9a). Coherència absoluta del Servent de Déu, que la fe ens diu que no és altre que el Crist mort i ressuscitat.

Josep M. Aragonès és Rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

La veu que clama al desert (Mt 5,3)

Amb raó s'anomena Joan la veu, no de qui parla, sinó de qui clama al desert; perquè el qui clama: *Redrexeu els camins del Senyor* també parla, però li és possible dir el mateix sense cridar. Si crida i clama, és perquè l'escoltin els qui estan lluny de qui parla, perquè els sords comprenguin la grandesa d'allò que es diu, gràcies a la força de la veu dels missatgers. Acudeix també en ajuda dels qui estan separats de Déu, o dels qui han perdut la finesa de l'oïda. Per la mateixa causa, també Jesús, *estava dempeus i clamava dient: Si algú té set, que vingui a mi; el qui creu en mi que begui* (Jn 7,37). Per això també Joan

en dona testimoni quan proclama (Jn 1,15). I també per això Déu mana a Isaïes que cridi: *Una veu diu: «Fes una crida!»*. I una altra respon: *«Quina crida he de fer?»* (Is 40,6).

Tot i que la veu del cor dels qui pregunten no és ni alta ni sostinguda, ja que no amplifiquen els seus crits ni els seus clamors, Déu els escolta quan pregunten així. Perquè, quan Moisès no cridava d'una manera sensible (l'Èxode certament no diu res), Déu li va dir: *¿Per què clames a mi?* (Ex 14,15). És que en la seva pregària, havia cridat molt fort, amb una veu que només Déu escolta. Per això diu David també: *Et lloem, Déu*

nostre, et lloem; el teu nom s'ha fet conèixer, i tothom conta els teus prodigis (Sal 76,2).

Però la veu de qui clama al desert és necessària a l'ànima privada de Déu i deserta de veritat: ¿quina major soledat que una ànima transformada en desert per l'absència de Déu i de tota virtut? Necessita aquesta veu perquè se senti urgida a redreçar el camí del Senyor, perquè la seva marxa és encara tortuosa i té necessitat de lliçons.

■ Orígens

(Sobre l'Evangeli de Joan VI)